

รายงานการวิจัย

เรื่อง

ความต้องการรับบริการทางวิชาการทางด้านการเมืองการปกครองการบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย
ขององค์กรทางชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก (The requirement for academic services in political
and government, public administration and law of the Eastern Coastal Province
Organization)

โดย

ดร. เมทินา อีสริยานนท์

ดร. ชัยณรงค์ เครือนวน

สนับสนุนโดยทุนอุดหนุนการวิจัย

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กันยายน 2561

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

คำนำ

ในฐานะคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ที่เป็นหน่วยงานหนึ่งของมหาวิทยาลัยบูรพา การบริการวิชาการแก่สังคมและชุมชน จึงถือเป็นส่วนหนึ่งของหน้าที่ของคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ ที่พึงปฏิบัติ เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาชุมชนและสังคมให้เกิดการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมหรือโครงการ ด้วยอาศัยความรู้ ทักษะ และความสามารถของคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนและสังคมสืบไป

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งนำเสนอสภาพปัญหา ประเด็นความต้องการรับบริการทางวิชาการ รูปแบบ ลักษณะ และแนวทางการให้บริการทางวิชาการขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก เพื่อเป็นแนวทางในการบริการวิชาการแก่ภาคส่วนต่าง ๆ ตามความรู้ความสามารถของคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ อันจะนำไปสู่การตอบสนองต่อความต้องการของภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชนขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกได้อย่างแท้จริง

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามและผู้ให้สัมภาษณ์ที่ได้ตอบคำถามตามความจริง ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ที่ช่วยเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจนงานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลงได้ หากงานวิจัยนี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ดร.เมทินา อีสริยานนท์
ดร.ชัยณรงค์ เครือนวน
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์

#b00261032

เริ่มบริการ

- 9 ส.ค. 2561

110 ๒๕ ๒๕๖๒

378453

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความต้องการรับบริการทางวิชาการทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรทางชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและประเด็นความต้องการรับบริการทางวิชาการทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก และเพื่อศึกษาถึง รูปแบบ ลักษณะ และแนวทางการให้บริการทางวิชาการของคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งการวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงผสม ระหว่างเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ จากกลุ่มประชากร ได้แก่ ภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชนในจังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 400 องค์กร เนื้อหาครอบคลุมทั้งหมด 3 ด้าน คือ การเมือง การปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. สภาพปัญหาทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กร ในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก พบว่า โดยภาพรวมองค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก มีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับน้อย
2. ความต้องการรับบริการวิชาการด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก พบว่า โดยภาพรวมองค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกมีระดับความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง
3. รูปแบบการรับบริการวิชาการขององค์กรทางชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก มีรูปแบบ การรับบริการที่เหมาะสมอยู่ 5 อันดับ คือ (1) การให้บริการแนะนำช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน (2) การให้บริการจัดการฝึกอบรมในระยะสั้น (3) การให้บริการจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ (4) การให้บริการจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และ (5) การให้บริการเป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัย

Abstract

A research project on "The Requirement for Academic Services in Political and Government, Public Administration and Law of the Eastern Coastal Province Organization" has objectives to study local area problems and the requirement for academic community service in the area of Political and Government, Public Administration and Law of the Eastern Coastal Province Organization. In addition, it is necessary to analyze the appropriateness of pattern, form and guideline of academic community service of the Faculty of Political Sciences and Law, Burapha University. The research has conducted based on mixed method between Quantitative Research and Qualitative Research, gathering information from targeted groups of people within governmental, public and private sectors totally 400 organizations. The content of study comprises political sciences, public administration, and law. The results are listed as follows:

1) Local problems from the governmental, public or private sectors of the Eastern Coastal Province Organization in terms of political sciences, public administration and law are overall in the low levels.

2) The requirement for academic community service in Political and Government, Public Administration and Law of the Eastern Coastal Province Organization are overall in the medium levels.

3) The appropriateness of Academic Services of the Eastern Coastal Province Organization is consisted of 5 patterns (1) Services on consulting in performing their work; (2) Short course seminar; (3) Services on conference and seminar on academics; (4) Services on training workshop; (5) Mentor service on researches.

สารบัญ

หน้า

คำนำ	ฉ
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ช
บทที่	หน้า
1 ความสำคัญของปัญหาวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์	3
ขอบเขตการศึกษา	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการ	5
แนวคิดเกี่ยวกับการบริการวิชาการของสถานศึกษา	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
3 วิธีดำเนินการวิจัย	30
การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)	30
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	30
วิธีการสร้างเครื่องมือ	30
การเก็บรวบรวมข้อมูล	31
การวิเคราะห์ข้อมูล	31
การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
การตรวจสอบข้อมูล.....	34
การวิเคราะห์ข้อมูล	34
4 ผลการศึกษา	35
ตอนที่ 1 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้ตอบแบบสอบถาม	35
ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านความต้องการรับการบริการวิชาการ.....	36
ตอนที่ 3 ข้อมูลสภาพปัญหาทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และ กฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก	38
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
สรุปผลการศึกษา	68

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การอภิปรายผลการศึกษา.....	71
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	72
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	72
บรรณานุกรม.....	74
ภาคผนวก.....	76
ภาคผนวก ก.....	77
ภาคผนวก ข.....	79
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	85

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและคำร้อยละขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก จำแนกตาม ลักษณะองค์กร/หน่วยงาน (n = 400)	35
2	จำนวนและคำร้อยละขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก จำแนกตามจังหวัด (n = 400).....	36
3	จำนวนและคำร้อยละขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก จำแนกตาม ความต้องการ/ไม่ต้องการรับบริการวิชาการจากคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา (n = 400).....	36
4	จำนวนและคำร้อยละขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก จำแนกตาม ความต้องการ/ไม่ต้องการรับบริการวิชาการจากคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา (n = 400).....	36
5	จำนวนและคำร้อยละขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก จำแนกตามจังหวัด (n = 400).....	36
6	สภาพปัญหาขององค์กรภาครัฐในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการเมือง การปกครอง (n = 400).....	38
7	สภาพปัญหาขององค์กรภาครัฐในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการบริหาร รัฐกิจ (n = 400).....	40
8	สภาพปัญหาขององค์กรภาครัฐในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านกฎหมาย (n = 400).....	41
9	สภาพปัญหาขององค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการเมืองการปกครอง (n = 400).....	43
10	สภาพปัญหาขององค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการบริหารรัฐกิจ (n = 400).....	45
11	สภาพปัญหาขององค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านกฎหมาย (n = 400)	46
12	สภาพปัญหาขององค์กรภาคเอกชนในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการเมือง การปกครอง (n = 400).....	48
13	สภาพปัญหาขององค์กรภาคเอกชนในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการบริหารรัฐกิจ (n = 400).....	50
14	สภาพปัญหาขององค์กรภาคเอกชนในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านกฎหมาย (n = 400).....	51
15	ความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาครัฐในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการเมืองการปกครอง (n = 400).....	53

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
16 ความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาครัฐในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการบริหารรัฐกิจ (n = 400).....	54
17 ความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาครัฐในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านกฎหมาย (n = 400).....	55
18 ความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดชายฝั่งทะเล ภาคตะวันออก ด้านการเมืองการปกครอง (n = 400).....	58
19 ความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดชายฝั่งทะเล ภาคตะวันออก ด้านการบริหารรัฐกิจ (n = 400).....	59
20 ความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดชายฝั่งทะเล ภาคตะวันออก ด้านการบริหารรัฐกิจ (n = 400).....	59
21 ความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาคเอกชนในจังหวัดชายฝั่งทะเล ภาคตะวันออก ด้านการเมืองการปกครอง (n = 400).....	62
22 ความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาคเอกชนในจังหวัดชายฝั่งทะเล ภาคตะวันออก ด้านการบริหารรัฐกิจ (n = 400).....	64
23 ความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาคเอกชนในจังหวัดชายฝั่งทะเล ภาคตะวันออก ด้านกฎหมาย (n = 400).....	65
24 สรุปสภาพปัญหาทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก.....	68
25 สรุปความต้องการรับบริการวิชาการด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และ กฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก.....	69

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	การบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัย.....	13
2	การบูรณาการงานบริการวิชาการของสถาบันศึกษา	20
3	กระบวนการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอน แบบที่ 1.....	22
4	กระบวนการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอน แบบที่ 2.....	23
5	กระบวนการสำรวจความต้องการของชุมชนระดับหน่วยงานของสถานศึกษา	25
6	กระบวนการดำเนินการกรณีผู้รับบริการแจ้งความต้องการมายังหน่วยงาน.....	26

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหาวิจัย

มหาวิทยาลัยบูรพา (Burapha University) เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐแห่งแรกที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคของประเทศไทย ในอดีตเป็นวิทยาเขตหนึ่งของวิทยาลัยวิชาการศึกษา (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปัจจุบัน) โดยมีชื่อว่า วิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน หรือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสน โดยได้รับการยกวิทยฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยโดยเอกเทศด้วยผลการประกาศใช้ “พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2533” ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2533 ปัจจุบันมหาวิทยาลัยบูรพาจัดการเรียนการสอนทั้งในระดับปริญญาตรี โท เอก ในหลากหลายกลุ่มสาขาวิชา

จากการประกาศผลการจัดอันดับ QS Asian Universities Ranking 2012 ล่าสุดในปี พ.ศ. 2555 ที่ผ่านมา การจัดอันดับมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดในภูมิภาคเอเชีย มหาวิทยาลัยบูรพา ติดอันดับ 191 – 200 ของมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดในเอเชีย และเป็นอันดับที่ 8 ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย

มหาวิทยาลัยบูรพาในฐานะมหาวิทยาลัยแห่งภาคตะวันออก จึงมีแผนงานเพื่อพัฒนาภาคตะวันออกอย่างแท้จริง ดังนี้ (มหาวิทยาลัยบูรพา, 2560)

วิสัยทัศน์ คือ ชุมปัญญาตะวันออกเพื่ออนาคตของแผ่นดิน

พันธกิจ มหาวิทยาลัยบูรพาเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำที่มีพันธกิจหลัก ดังนี้

1. ดำเนินการจัดการศึกษาอย่างเสมอภาคเท่าเทียม ควบคู่กับการเสริมสร้างเสริมภาพ ทางวิชาการและการใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต บนพื้นฐานของหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ
2. ดำเนินการพัฒนาคุณภาพงานวิจัย เพื่อสร้างและพัฒน่องค์ความรู้ในศาสตร์แขนงต่าง ๆ และดำเนินการให้บริการทางวิชาการและการถ่ายทอดองค์ความรู้ เพื่อการพัฒนาศักยภาพของหน่วยงาน ภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนสังคมชุมชน ให้สามารถรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่มีความเป็นพลวัตสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมสาธารณะในรูปแบบต่าง ๆ โดยครอบคลุม การทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรม ศาสนา และการกีฬา รวมทั้งแสดงบทบาทนำในการพัฒนาสังคมชุมชนและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง

เป้าหมาย

1. มุ่งผลิตบัณฑิตโดยเน้นความต้องการกำลังคน ด้านอุตสาหกรรม และบริการ ตลอดจนสาขาที่เกี่ยวข้อง
2. พัฒนามหาวิทยาลัยสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ และการวิจัยเชิงบูรณาการ

3. ให้บริการวิชาการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่สังคม ให้สังคมมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดสังคม ฐานความรู้ (Knowledge – Based Society) สามารถพึ่งพาตนเอง และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

4. มุ่งให้สังคมตระหนักถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จากพันธกิจมหาวิทยาลัยดังกล่าว จะเห็นว่ามหาวิทยาลัยบูรพาเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่มีพันธกิจในการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม มุ่งองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ เป็นที่พึ่งพิง และแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ เสนอแนะแนวทางที่เหมาะสม สอดคล้องอันก่อให้เกิดความมั่นคง เข้มแข็ง และพัฒนาชุมชน ตลอดจนส่งเสริมการมีบทบาททางวิชาการ และวิชาชีพในการตอบสนอง ชี้นำ และเตือนสติสังคม โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะเพื่อให้ทราบความต้องการของชุมชน ตลอดจนเพื่อให้มหาวิทยาลัยสามารถกำหนดทิศทางการจัดทำแผนการบริการทางวิชาการ ตามจุดเน้นของการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย

มหาวิทยาลัยบูรพาจึงเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำ จัดการเรียนรู้ และการวิจัยที่ได้มาตรฐานในระดับนานาชาติ เป็นที่พึ่งทางวิชาการแก่สังคม โดยมุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย มีเป้าหมายในการให้บริการวิชาการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่สังคม ให้สังคมมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดสังคม ฐานความรู้ สามารถพึ่งพาตนเอง และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

สำหรับคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งของมหาวิทยาลัยบูรพา ก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 โดยจัดตั้งภาควิชารัฐศาสตร์ภายใต้คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒวิทยาเขตบางแสน ซึ่งเป็นปีเดียวกับที่วิทยาลัยวิชาการศึกษาได้รับการยกฐานะให้เป็นมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ และต่อมาในปี พ.ศ. 2533 ภาควิชารัฐศาสตร์ได้ถูกจัดรวมให้อยู่ภายใต้สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เมื่อมีการยกฐานะมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒวิทยาเขตบางแสนขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยบูรพา (คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, 2556)

ตลอดระยะเวลากว่า 30 ปี ที่ผ่านมาภาควิชารัฐศาสตร์ได้จัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปและวิชาโทให้กับนิสิตต่อมาในปี พ.ศ. 2546 ภาควิชารัฐศาสตร์ได้พัฒนาหลักสูตรในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทสาขารัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์และเริ่มทำการสอนนิสิตปริญญาตรีและปริญญาโทมาจนถึงปัจจุบัน และเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2550 สภามหาวิทยาลัยมีมติให้จัดตั้งเป็นคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์

การกำหนดให้คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์เป็นหน่วยงานในระดับคณะเกิดขึ้นจากการที่มหาวิทยาลัยบูรพาได้เปลี่ยนสถานภาพจากส่วนราชการเป็นองค์กรมหาชนในกำกับของรัฐบาลตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2550 ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยบูรพาได้ออกประกาศมหาวิทยาลัยบูรพา เรื่องการจัดตั้งส่วนงาน และภาระหน้าที่ของส่วนงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 ลงวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 ได้กำหนดจำนวนส่วนงานและภาระหน้าที่ของส่วนงานภายในมหาวิทยาลัยบูรพาไว้ 24 ส่วนงานโดยส่วนงานในหัวข้อ 4.8 ได้แก่ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ โดยกำหนดให้ส่วนงานนี้มีภาระหน้าที่ “จัดการศึกษาระดับปริญญาตรี วิจัย และบริการวิชาการด้านรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ และนิติศาสตร์ และการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์มีคณบดีเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด” ประกาศมหาวิทยาลัยฉบับนี้ ได้ประกาศใช้แทนประกาศ

มหาวิทยาลัยบูรพา เรื่อง การจัดตั้งส่วนงานและภาระหน้าที่ของส่วนงาน พ.ศ. 2551 ลงวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2551 ซึ่งได้กำหนดให้คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์เป็นส่วนงานในระดับคณะ ในหัวข้อ 3.10 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 จึงอาจถือได้ว่าคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ก่อกำเนิดเป็นทางการขึ้นครั้งแรกในวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2551

สำหรับแผนการดำเนินงานของคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพานั้น ตามแผนยุทธศาสตร์คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ปี พ.ศ. 2556 – 2559 เพื่อใช้เป็นแนวทางการบริหารคณะฯ ดังวิสัยทัศน์ที่ว่า “คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ เป็นชุมชนปัญญาด้านการเมือง การปกครอง การบริหาร กฎหมายแห่งภาคตะวันออก” และอัตลักษณ์ของคณะฯ ที่ว่า “ใฝ่เรียนรู้ จิตอาสา พัฒนา สังคม” โดยมีพันธกิจ คือ 1. สร้างบัณฑิตให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ คุณธรรม ออกไปสร้างประโยชน์แก่สังคม 2. ผลิตรายวิชาการให้มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการหรือการปฏิบัติงานสาธารณะ 3. บริการวิชาการตอบสนองความต้องการของชุมชนและสังคม โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม 4. สืบทอด ประยุกต์วัฒนธรรม การเมือง การปกครอง การบริหาร กฎหมายไทยให้คงอยู่คู่สังคมไทย ภายใต้การเปลี่ยนแปลงทางสังคม (แผนยุทธศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, 2560)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ในฐานะหน่วยงานหนึ่งของมหาวิทยาลัยบูรพาจึงมีการปรับแผนยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกันกับมหาวิทยาลัย โดยถือว่าการบริการวิชาการแก่สังคมนับเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่ง เพื่อช่วยพัฒนาสังคมและชุมชนในรูปแบบของกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ แต่การบริการทางวิชาการของคณะฯ นั้น จำเป็นต้องดำเนินการตามปัญหา (problem) และความต้องการ (need) ขององค์กรผู้รับบริการ ดังนั้นจากแผนยุทธศาสตร์ของคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ คณะผู้วิจัยจึงมีความตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องมีการดำเนินการบริการแก่สังคมอย่างมีคุณภาพ เพราะการบริการวิชาการเป็นกระบวนการนำความรู้จากหน่วยงานต่าง ๆ เข้าสู่ชุมชนท้องถิ่น ตามความต้องการของชุมชนเอง ดังนั้นจึงเห็นควรศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการรับบริการทางวิชาการทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมายขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาเป็นประเด็นในการให้บริการวิชาการได้อย่างถูกต้องและสอดคล้องกับความต้องการต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมายขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก
2. เพื่อศึกษาประเด็นความต้องการรับบริการทางวิชาการทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก
3. เพื่อศึกษาถึงรูปแบบ ลักษณะ และแนวทางการในการให้บริการทางวิชาการของคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตในด้านช่วงเวลาของการศึกษา

การศึกษาสภาพปัญหา ประเด็นความต้องการรับบริการทางวิชาการ รูปแบบ ลักษณะ และแนวทางการให้บริการทางวิชาการขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก จะทำการศึกษาดังแต่กราคม – มีนาคม พ.ศ. 2559

2. ขอบเขตในด้านพื้นที่ของการศึกษา

จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย 11 อำเภอ คือ อำเภอเมืองชลบุรี อำเภอพนัสนิคม อำเภอบางละมุง อำเภอศรีราชา อำเภอเกาะจันทร์ อำเภอบ่อทอง อำเภอหนองใหญ่ อำเภอวังจันทร์ อำเภอสัตหีบ และอำเภอเกาะสีชัง มีจำนวนทั้งหมด 92 ตำบล

จังหวัดระยอง ประกอบด้วย 8 อำเภอ คือ อำเภอเมืองระยอง อำเภอบ้านฉาง อำเภอแกลง อำเภอวังจันทร์ อำเภอบ้านค่าย อำเภอปลวกแดง อำเภอเขาชะเมา และอำเภอนิคมพัฒนา มีจำนวนทั้งหมด 59 ตำบล

จังหวัดจันทบุรี ประกอบด้วย 10 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอเขาชีชมภู อำเภอแก่งหางแมว อำเภอแหลมสิงห์ อำเภอนายายอาม อำเภอท่าใหม่ อำเภอมะขาม อำเภอสอยดาว อำเภอโป่งน้ำร้อน และอำเภอขลุง มีจำนวนทั้งหมด 76 ตำบล

จังหวัดตราด ประกอบด้วย 7 อำเภอ อำเภอเมืองตราด อำเภอคลองใหญ่ อำเภอแหลมงอบ อำเภอเขาสมิง อำเภอบ่อไร่ อำเภอเกาะช้าง และอำเภอเกาะกูด มีจำนวนทั้งหมด 38 ตำบล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. คาดว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะนำไปสู่การกำหนด/ปรับปรุง นโยบายทางด้านการให้บริการวิชาการและการวิจัยของคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ได้ตรงกับสภาพปัญหา ท้องถิ่นและความต้องการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมที่เกิดขึ้นจริง

2. คาดว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะนำไปสู่การสร้างโจทย์/ ปัญหา การวิจัย ที่มาจากสภาพ ปัญหาท้องถิ่นและความต้องการงานบริการทางวิชาการแก่สังคม ที่นำไปสู่การใช้ประโยชน์ได้จริง และแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องทันต่อสถานการณ์

3. คาดว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะนำไปสู่การบูรณาการระหว่างกรวิจัย การให้บริการวิชาการ และการเรียนการสอน ของคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์

4. คาดว่าการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะนำไปสู่การสร้างจิตสำนึกร่วม ในกระบวนการมีส่วนร่วม ระหว่างมหาวิทยาลัย กับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

5. คาดว่าการศึกษาวิจัยครั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นในระดับชุมชน ท้องถิ่น หรือระดับจังหวัด นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ

6. คาดว่าการวิจัยครั้งนี้จะทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ชุมชน และมหาวิทยาลัย นำไปเป็นแนวทางประยุกต์ใช้ปฏิบัติก่อนเข้าสู่กระบวนการกำหนดนโยบาย โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “ความต้องการรับบริการทางวิชาการทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรทางชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก” ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา โดยแบ่งสาระสำคัญ ได้ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการ

แม้ว่างานสอนงานวิจัยจะเป็นงานหลักของสถาบันอุดมศึกษา แต่การบริการวิชาการถือว่ามี ความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกัน เพราะการบริการวิชาการชุมชนจะช่วยสนับสนุนให้การสอนการวิจัยตรง กับสภาพความเป็นจริงในสังคมมากที่สุด (ธงชัย ปภัสราทร, 2517, หน้า 70)

จากรายงานการสัมมนาเรื่อง “ภารกิจของมหาวิทยาลัยที่สังคมไทยมุ่งหวัง” เมื่อวันที่ 14-17 ธันวาคม พ.ศ. 2517 ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชญโลก ได้สรุปความจำเป็นที่มหา วิทยาลัยให้บริการทางวิชาการแก่สังคมหรือชุมชน ดังนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2517, หน้า 10-11)

1. เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และการเรียนรู้ของนักศึกษาและคณาจารย์ที่ออกไป ปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมและเพื่อความก้าวหน้าของมหาวิทยาลัยด้วย
2. เป็นการบุกเบิกในกิจการบางอย่างเพื่อเปิดโอกาสให้มหาวิทยาลัยได้เรียนรู้ สภาพความเป็นจริงของสังคมภายนอกด้วยตนเอง และทำให้สังคมภายนอกรับรองมหาวิทยาลัย เป็นสถาบันสังคม

3. เป็นการระดมสรรพกำลังเพื่อการพัฒนาชุมชน เปิดโอกาสให้นักศึกษามีโอกาส ฝึกฝนความมีน้ำใจในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

ปฐม นิคมานนท์ (2525, หน้า 78-83) กล่าวถึงความจำเป็นที่สถาบันอุดมศึกษา ต้องให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนว่า

1. ประชาชนต้องการความรู้ เพื่อปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่าง รวดเร็วของสังคม
2. ความต้องการโปรแกรมที่เหมาะสมหรือหลักสูตรพิเศษต่าง ๆ เช่น กลุ่มลูกจ้าง หน่วยงานของรัฐ
3. ความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยต่อปัญหาของสังคมและหาวิธีแก้ไขปัญหามาในสังคม ให้ลุ่ล่งไปด่วยดี
4. การทดแทนกระบวนกรที่ชุมชนเล็ก ๆ ถูกทำลาย ทั้งนี้เพราะว่าการอดมศึกษา ทำให้ผู้คนในท้องถิ่นที่เรียนสำเร็จมาแล้วไม่มีโอกาศกลับมาในภูมิลำเนาของตน มหาวิทยาลัยจึงต้อง สร้างโปรแกรมการศึกษา เพื่อสร้างผู้นำชุมชนขึ้นใหม่ ให้มีความรักและห่วงเห่นในท้องถิ่นของตน โดยการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องให้บริการแก่ชุมชนเพื่อต้องการให้อาจารย์ และนักศึกษาได้มีประสบการณ์ สามารถนำสิ่งที่ได้ศึกษาในห้องเรียนไปประยุกต์และปรับปรุงให้

เหมาะสม ทั้งยังเป็นการช่วยเหลือชุมชนหรือสังคมให้ก้าวไปข้างหน้าทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม สถาบันการศึกษาจะเน้นการสอนอย่างเดียวไม่ได้ ดังที่อดีตนายกรัฐมนตรี หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช (2528, หน้า 10) กล่าวว่า

“มหาวิทยาลัยจะต้องเป็นเลิศทุกด้าน คือ ด้านวิชาการ การเรียนการสอน และการบริการสังคม”

นับว่ามหาวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของสังคมนั้นจึงแยกออกจากสังคมไม่ได้ อาจกล่าวได้ว่ามหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาไม่เพียงแต่เป็นชุมชนของนักวิชาการ แต่เป็นชุมชนของประชาชนทั่วไปอีกด้วย เพราะเป็นสถาบันการศึกษาของท้องถิ่นอยู่กับชาวบ้านมาหลายทศวรรษจนไม่สามารถจะแยกออกจากกันได้ จะต้องให้บริการท้องถิ่นหรือชุมชนเพื่อให้เยาวชนของประเทศเกิดผลอย่างน้อย 3 ประการ คือ ให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้มีสัมมาอาชีพในท้องถิ่นของตนเองและมีส่วนช่วยพัฒนาชุมชน (พะยอม แก้วกำเนิด, 2528, หน้า 125)

ความหมายของการบริการวิชาการ

การบริการวิชาการแก่สังคม (สกอ., 2553) หมายถึง กิจกรรมหรือโครงการให้บริการแก่สังคมภายนอกสถาบันการศึกษา หรือเป็นการบริการที่จัดในสถาบันการศึกษา โดยมีบุคลากรภายนอกเข้ามาให้บริการ

การให้บริการทางวิชาการ (สมศ., 2554) หมายถึง การที่สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งอยู่ในฐานะที่เป็นที่พึ่งของชุมชนหรือสังคม เป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการหรือทำหน้าที่ใดที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชนในด้านวิชาการหรือการพัฒนาความรู้ ตลอดจนความเข้มแข็งของประเทศชาติและนานาชาติ การบริการทางวิชาการเป็นการบริการที่มีค่าตอบแทนและบริการวิชาการให้เปล่า โดยมีการนำความรู้และประสบการณ์มาใช้พัฒนาหรือบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนและการวิจัย

โครงการที่มีผลต่อการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน หมายถึง โครงการที่สถาบันจัดขึ้น เพื่อพัฒนาชุมชนหรือองค์กรภายนอกและเมื่อดำเนินการแล้ว มีผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นแก่ชุมชนหรือองค์กรภายนอกในด้านต่าง ๆ หรือทำให้ชุมชนหรือองค์กรภายนอกสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามศักยภาพตนเอง

การให้บริการทางวิชาการได้มีนักวิชาการให้ทัศนะไว้ ดังนี้

ไพฑูรย์ พงศบุตร (2517, หน้า 85-88) กล่าวถึงการให้บริการวิชาการแก่ชุมชน ดังนี้

1. บริการที่ให้นั้นต้องไม่ใช่ลักษณะของงานที่สถาบันการศึกษาในระดับต่ำกว่ามหาวิทยาลัยจะกระทำได้ง่าย ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการทำงานซ้ำซ้อนกันหรือการแย่งงานกันทำ อันจะทำให้การใช้บุคลากรและทรัพยากรของมหาวิทยาลัยที่มีอยู่จำกัดได้ผลไม่คุ้มค่า
2. บริการทำให้ต้องมีคุณค่าทางวิชาการเพียงพอ มีศักดิ์ศรีสมกับที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้จัด ควรมีคุณค่าทางปริมาณและคุณภาพ
3. การจัดบริการทางวิชาการต้องไม่เป็นเชิงหากำไร การบริการที่จัดให้นั้นจะต้องเป็นการให้อย่างแท้จริง ถ้าหากจะคิดเป็นค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียม หรือค่าใช้จ่ายอื่นใด ก็ควรคิดในอัตราต่ำสุดเท่าที่สามารถดำเนินงานได้ ถ้าหากเป็นงานที่ได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณแผ่นดินหรือจากแหล่งอื่นใด การให้บริการทางวิชาการก็อาจเป็นการให้เปล่าหรือคิดในอัตราร้อยละตามความเหมาะสม

4. บริการที่ให้ตามความเหมาะสมกับความต้องการของสังคม เป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัย ที่จะต้องติดตามดูสถานะของสังคมว่าจะสามารถมีบทบาทในการให้บริการทางวิชาการได้อย่างไรบ้าง เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของชุมชน การให้บริการที่ตรงกับความต้องการของชุมชนหรือสังคม ย่อมได้ประโยชน์คุ้มค่า

สายหยุด จำปาทอง (2529, หน้า 7) กล่าวถึง การบริการทางวิชาการว่า ควรจะเน้นบริการ ที่ส่งเสริมพัฒนาความรู้ บุคลิกภาพ และประสิทธิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนให้มากขึ้น เป็นการจัดเพื่อสวัสดิการสังคม (Social Welfare) อย่างแท้จริง โดยมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนา ตนเอง (Self-Development) เป็นเบื้องต้น จากนั้นก็พัฒนาไปสู่ขั้นที่ให้เกิดการสัจจการแห่งตน (Self-Realization) คือ การรู้จริง รู้ปัญหาของตนเอง และนำไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทาง คือ การพึ่งตนเองได้ (Self-Reliance) โดยไม่ต้องคอยรับความช่วยเหลือจากผู้อื่นตลอดเวลา

สุภรณ์ ศรีพหล (2526, หน้า 16) กล่าวถึง การให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนว่า สังคม คาดหวังที่จะให้สถาบันอุดมศึกษาในส่วนภูมิภาคน่าจะมีบทบาทในการพัฒนาภูมิภาคนั้น ๆ และยังมี บทบาทในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน เช่น ความยากจน ปัญหาชนกลุ่มน้อย ปัญหาในด้าน สุขภาพอนามัย การขนส่งและการคมนาคม ปัญหาการรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การแก้ปัญหา ดังกล่าวถือว่าเป็นหน้าที่ของรัฐฝ่ายเดียวไม่ได้ เพราะรัฐบาลมีภารกิจมาก หากสถาบันอุดมศึกษาจัด โปรแกรมการให้บริการชุมชนได้ถูกต้องและตรงกับความต้องการของชุมชน แล้วก็จะเป็นการพัฒนา ชุมชนให้เจริญก้าวหน้าไปได้อย่างรวดเร็ว

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2548) กล่าวว่า การบริการวิชาการ หมายถึง กิจกรรมหรือ โครงการทางวิชาการเพื่อให้บริการวิชาการแก่สังคมและชุมชน โดยเป็นกิจกรรมหรือโครงการที่ช่วย พัฒนาหรือช่วยเหลือสังคมและชุมชน ในรูปแบบของกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการ ให้บริการทันตกรรม โครงการตรวจรักษาโรค โครงการการพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนาหรือช่วยเหลือ สังคมและชุมชน (ทั้งด้านเทคโนโลยี สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์) โครงการสัมมนา/ประชุมทาง วิชาการ โครงการอบรมให้ความรู้แก่ท้องถิ่น เป็นต้น (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา, 2549) ส่วนโครงการบริการสังคม หมายถึง โครงการต่าง ๆ ซึ่งได้จัดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ หลักที่จะให้บริการแก่ประชาชนโดยทั่วไปในสังคม ทั้งนี้เพื่อต้องพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือมุ่งพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของคนในชาติโดยส่วนรวม ตลอดจนหาทางแก้ไขหรือจัดปัญหาต่าง ๆ ที่ไม่พึง ประสงค์ในสังคมให้น้อยลงไป

สากร จริยวิทยานนท์ (2524, หน้า 114) กล่าวว่า การบริการวิชาการเป็นบทบาทประการ สำคัญอย่างหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาที่พึงกระทำต่อสังคมโดยทั่วไป การบริการวิชาการแก่สังคม หมายถึง การบริการใด ๆ ก็ตามที่ทำให้สังคมได้รับประโยชน์จากบริการนั้น โดยประโยชน์ที่สังคม จะได้รับดังกล่าวจะทำให้นำไปสู่การปรับปรุงสภาพของสังคมให้ดีขึ้น และนำไปสู่การพัฒนา ความเป็นอยู่ของสังคมในอนาคต การให้บริการทางวิชาการแก่สังคมไม่จำเป็นต้องจำกัดอยู่เพียงกลุ่ม บริการกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่จะรวมไปถึงทุกกลุ่มสถาบันหรือองค์การที่รวมอยู่ในสังคมหรือชุมชนนั้น ๆ ด้วย

อมร รักษาสัตย์ (2512, หน้า 4-5) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการบริการวิชาการแก่สังคมไว้ ว่า สถาบันอุดมศึกษาเป็นสมองของสังคม ดังนั้น จึงถือว่าเป็นหน้าที่ที่อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาจะ

ได้นำเอาความรู้ที่มีอยู่ไปเผยแพร่แก่ประชาชน หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และการบริการวิชาการ นี้ครอบคลุมไปถึงการแสดงผลงาน อภิปรายกลุ่มรับเชิญไปเป็นที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญการสอน การนำ อภิปรายในการฝึกอบรมต่าง ๆ

ไพฑูรย์ พงศบุตร (2517, หน้า 85-90) ได้ให้ความหมายว่า งานบริการทางวิชาการ แก่สังคม คือ งานที่มหาวิทยาลัยจะจัดทำเพื่อให้ความรู้เป็นพิเศษ ทั้งในด้านการศึกษา และการฝึกอบรมอาชีพแก่สังคม ซึ่งก็ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรพิเศษสำหรับการฝึกอบรมอาชีพหรือ วิชาการเฉพาะ อย่างการจัดปาฐกถา อภิปราย สัมมนา และนิทรรศการวิชาการ เพื่อเผยแพร่เอกสาร ทางวิชาการ หรือเพื่อเผยแพร่โดยการสื่อสารมวลชนต่าง ๆ

นอกจากนี้ความหมายของการบริการวิชาการแก่สังคมอีกประการหนึ่ง ก็คือการทำที่จะต้อง สร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับชุมชน และการให้ความช่วยเหลือชุมชน

ลักษณะของกิจกรรม/โครงการการบริการทางวิชาการแก่สังคม

1. กิจกรรม/โครงการที่ขอใช้งบประมาณทางวิชาการ ต้องเป็นกิจกรรม/โครงการที่มี ลักษณะตามนิยามที่ สมศ. และ สกอ.กำหนด

2. กลุ่มเป้าหมายของการให้บริการวิชาการ ได้แก่ กลุ่มลูกค้าซึ่งในที่นี้เรียกว่า ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย (Stakeholders) ของมหาวิทยาลัย ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 7 กลุ่ม ได้แก่

- 2.1 นักศึกษาปัจจุบัน
- 2.2 บุคลากรภายใน
- 2.3 ศิษย์เก่า
- 2.4 ตลาดแรงงาน
- 2.5 รัฐบาล
- 2.6 สังคมและชุมชน
- 2.7 ผู้ให้การสนับสนุนด้านการเงิน

3. มหาวิทยาลัยมีนโยบายที่เน้นการบริการวิชาการแบบบูรณาการให้การบริการวิชาการมี ความสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

4. สถานที่จัดกิจกรรม/โครงการ อาจจัดขึ้นในมหาวิทยาลัยหรือในพื้นที่ก็ได้

5. ในการจัดโครงการบริการวิชาการ ควรศึกษาความต้องการของกลุ่มเป้าหมายก่อน เพื่อให้โครงการต่าง ๆ สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างแท้จริง

6. กิจกรรม/โครงการบริการวิชาการ อาจเป็นโครงการแบบให้เปล่า โครงการที่เก็บ ค่าลงทะเบียนบางส่วน หรือเป็นโครงการที่เก็บค่าลงทะเบียนเต็มจำนวน เป็นโครงการที่ก่อให้เกิด รายได้ เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายในของมหาวิทยาลัย หรือเป็นโครงการที่เป็น ความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับองค์กรหรือหน่วยงานภายนอกก็ได้

แนวปฏิบัติเพื่อให้เป็นให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ (มหาวิทยาลัย เกษมบัณฑิต, ม.ป.ป.)

1. ระบบและกลไกการบริการวิชาการ

1.1 มีระบบและกลไกการบริการทางวิชาการแก่สังคม และดำเนินการตามระบบที่ กำหนดมีการวางแผนทาง ขั้นตอน และหลักเกณฑ์ของการให้บริการวิชาการด้านต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับ

พันธกิจของสถาบัน มีนโยบายส่งเสริม สนับสนุน และจูงใจให้อาจารย์ บุคคลทุกระดับมีความพร้อมทั้งในด้านความรู้ ความเชี่ยวชาญ เวลา และจิตแห่งบริการ (Service Mind) ในการให้บริการวิชาการแก่หน่วยงานทั้งภายในและภายนอกสถาบัน กำหนดภาระงานของอาจารย์และบุคลากรให้ชัดเจน โดยมีระบบการเทียบเคียงและทดแทนระหว่างภาระงานด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรสนใจในการให้บริการวิชาการแก่ชุมชน สังคม ตามความถนัดและจุดเน้นของสถาบัน

ในการให้บริการทางวิชาการนี้ ควรมีการวางแผน ตรวจสอบ ติดตาม ประเมิน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพของการให้บริการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.2 มีการบูรณาการงานบริการวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอน

มีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานประจำด้านอื่น ๆ ของอาจารย์และบุคลากร เช่น การกำหนดให้นักศึกษานำความรู้ไปจัดทำเป็นโครงการหรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

1.3 มีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับงานวิจัย

มีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการกับการวิจัยอย่างเป็นระบบ เช่น 1. มีการนำผลการวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์จริงที่ตอบสนองความต้องการของทุกภาคส่วนในทุกระดับ และ 2. นำความรู้ ประสบการณ์ จากการให้บริการกลับมาพัฒนาต่อยอดไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ผ่านกระบวนการวิจัย เป็นต้น

1.4 มีการประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการงานบริการวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัย

จัดให้มีระบบติดตาม ประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัย โดยให้มีส่วนร่วมของผู้ให้บริการ ผู้รับบริการ และนักศึกษา ซึ่งเป็นทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ทั้งในระดับแผนการดำเนินงาน เป้าหมายของสถาบัน ความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร คุณภาพของบุคลากร คุณภาพของการให้บริการที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สถาบันกำหนดไว้

1.5 มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงไปปรับปรุงการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนกับการวิจัย

สถาบันนำผลการประเมินไปพัฒนาแผน พัฒนาระบบการและผลสัมฤทธิ์ที่ได้ อย่างสม่ำเสมอและเป็นรูปธรรม

2. กระบวนการบริการวิชาการให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม (มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, ม.ป.ป.)

2.1 มีการสำรวจความต้องการของชุมชน หรือภาครัฐ หรือภาคเอกชน หรือหน่วยงานวิชาชีพ เพื่อประกอบการกำหนดทิศทางและการจัดทำแผนการบริการทางวิชาการตามจุดเน้นของสถาบัน

2.2 มีความร่วมมือด้านบริการวิชาการเพื่อการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน หรือภาคเอกชน หรือภาครัฐ หรือหน่วยงานวิชาชีพ

สถาบันมีการเชิญหรือเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมจากชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพที่จะให้บริการมาร่วมมือร่วมพลัง (Collaboration) ในลักษณะของการสร้างเครือข่าย (Networking) ระหว่างบุคคลหรือหน่วยงานในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ความร่วมมือกับสถานประกอบการในการนำผลการวิจัยไปเป็นส่วนหนึ่งของการปรับปรุงปัญหาที่เกิดขึ้น หรือไปใช้พัฒนาบุคลากรของสถานประกอบการหรือส่วนการผลิต มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้คำปรึกษาแนะนำ และจัดให้มีช่องทางการสื่อสาร ทำความเข้าใจร่วมกันของภาคอุตสาหกรรมหรือริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมใหม่ ๆ ในชุมชน

2.3 มีการประเมินประโยชน์หรือผลกระทบของการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

มีการประเมินประโยชน์หรือผลกระทบของการให้บริการทางวิชาการต่อสังคมว่าสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ ทั้งในด้านการนำความรู้ ความเชี่ยวชาญ ไปใช้ประโยชน์ การสื่อสาร การชี้แจงแนะนำให้ผู้รับบริการและประชาชน

2.4 มีการนำผลการประเมินในข้อ 2.3 ไปพัฒนาระบบและกลไก หรือกิจกรรมการให้บริการทางวิชาการ

มีการนำผลการประเมินการให้บริการทางวิชาการไปพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของการให้บริการ มีระบบและกลไกการให้บริการ ซึ่งประกอบด้วยรูปแบบการให้บริการ ของเขตของการให้บริการ ค่าใช้จ่ายระยะเวลาในการให้บริการ สัญญาการบริการ ซึ่งรวมทั้งการควบคุมและการกำกับคุณภาพของการให้บริการ โดยจัดให้มีระบบให้ข้อมูลที่ชัดเจน มีความโปร่งใสเป็นธรรม และสามารถตรวจสอบได้

2.5 มีการพัฒนาความรู้ที่ได้จากการให้บริการทางวิชาการและถ่ายทอดความรู้สู่บุคลากรภายในสถาบันและเผยแพร่สู่สาธารณชน

สถาบันมีการพัฒนาความรู้ที่ได้จากการให้บริการทางวิชาการ ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการในการถ่ายทอดความรู้ไปสู่บุคลากรภายในสถาบัน ซึ่งรวมทั้งผู้เรียนด้วย จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดและเผยแพร่ประสบการณ์ในการให้บริการผ่านทางสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลการบริการวิชาการเผยแพร่สู่สาธารณะชน

ในการให้บริการทางวิชาการในลักษณะห่วงโซ่คุณภาพที่สนองความต้องการและเป็นที่พึงของชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน หน่วยงานวิชาชีพสังคมได้อย่างมีคุณภาพตามศักยภาพและความพร้อมตามจุดเน้นของสถาบัน พิจารณาได้จาก (1) ประโยชน์หรือผลกระทบของการให้บริการทางวิชาการ (2) การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก และ (3) ความรู้ที่เกิดจากการให้บริการทางวิชาการและการเผยแพร่ความรู้ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

ลักษณะของงานด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม (ชริดา มโนพฤกษ์, 2554)
งานด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชนที่มีสถาบันอุดมศึกษาจัดทำอยู่มีหลายแบบด้วยกัน
ได้แก่

1. ด้านการสอน สถาบันอุดมศึกษาสามารถสอนความรู้บางอย่างให้แก่บุคคลภายนอก
สถาบัน ทั้งนี้โดยการคำนึงถึงความพร้อมของสถาบันนั้นๆ
2. ด้านการฝึกอบรม เป็นการให้บริการที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้รับบริการได้รับความรู้ความ
ชำนาญทางด้านวิชาชีพหรือวิชาทั่วไปที่จัดรวมเป็นกลุ่มเพื่อความมุ่งหมายเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง
สถาบันอุดมศึกษาต่างๆก็จัดทำอยู่แล้ว
3. ด้านการจัดปาฐกถา สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายเรื่องใดเรื่อง
หนึ่งเป็นพิเศษตามที่เห็นว่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังและเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปเข้าฟังด้วย
4. ด้านการอภิปรายและสัมมนา เป็นกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาทำอยู่
ทั่วไปในขณะนี้ และได้รับความสำเร็จในการดึงดูดความสนใจจากบุคคลภายนอก
5. ด้านการจัดนิทรรศการทางวิชาการ เป็นการให้บริการทางวิชาการอีกแบบหนึ่งที่ได้รับ
ความสนใจแต่ต้องจัดและเตรียมงานมาก
6. ด้านการเผยแพร่เอกสารทางวิชาการ สถาบันดำเนินการจัดพิมพ์หรือสนับสนุนให้มีการ
พิมพ์เอกสารทางวิชาการขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้ต่างๆ เอกสารเหล่านี้มีโอกาสได้เผยแพร่ไปสู่สังคม
ภายนอกสถาบัน
7. ด้านการเผยแพร่ความรู้ทางสื่อมวลชน ได้แก่ การเผยแพร่ความรู้โดยอาศัยหนังสือพิมพ์
วิทยุ และโทรทัศน์เป็นสื่อ ในลักษณะของการบรรยาย การอภิปราย การเขียนบทความ เป็นต้น โดยที่
สถาบันอาจรับผิดชอบดำเนินการถือเป็นโครงการของสถาบันเอง หรือสนับสนุนให้หน่วยงานหรือ
บุคคลในสถาบันเป็นผู้ดำเนินการเองก็ได้
8. ด้านการออกปฏิบัติงานในท้องถิ่น การออกปฏิบัติงานในท้องถิ่นเป็นการให้บริการที่
สถาบันอุดมศึกษานำไปให้ประชาชนถึงที่ การให้บริการแบบนี้ควรคำนึงถึงความต้องการของสังคมว่า
สังคมต้องการให้ช่วยเหลือเรื่องใดด้วย

นอกจากการบริการวิชาการแก่ชุมชนของสถาบันอุดมศึกษาที่จัดขึ้นในลักษณะต่าง ๆ
ดังกล่าวแล้ว พร สุวรรณวาทกิจ และสุพล จันทราปัติย์ (2552, หน้า 25) ได้เสนอแนะ
แนวความคิดเกี่ยวกับรูปแบบในการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนไว้ ดังนี้

1. จัดทำหลักสูตรการศึกษาหรือหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพที่ตรงตามความต้องการของ
ชุมชนและท้องถิ่น ให้มีลักษณะจบในตัว (Terminal Program) ซึ่งผู้เรียนสามารถนำเอาความรู้และ
ทักษะที่ได้จากการเข้าศึกษาหรืออบรมระยะสั้นไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพและพัฒนาอาชีพ
ได้ทันทีโดยไม่เสียเวลาในการประยุกต์มากนัก หากเป็นไปได้ควรให้มีการฝึกอบรมในความรู้และ
วิธีการที่ใช้ได้เลยในสภาพความเป็นจริงของท้องถิ่นผู้เข้ารับการอบรม
2. จัดทำโครงการศึกษานอกโรงเรียน เป็นการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนทุกอาชีพและ
ทุกวัย เลือกสรรวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของบุคคล ครอบครัว และชุมชน การจัด
หลักสูตรวิชาต่างๆให้ประชาชนซึ่งเป็นผู้รับบริการแสดงความต้องการว่าต้องการศึกษาวิชาใดบ้าง

3. จัดการประชุมทางวิชาการ การสัมมนา การอภิปราย โดยร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชน และให้ประชาชนทุกอาชีพเข้ามามีส่วนร่วมด้วย เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออภิปราย จะสามารถนำไปปรับใช้ในท้องถิ่นของตนเองได้

4. จัดนิทรรศการทางวิชาการ แสดงการสาธิตวิธี สาธิตผล เพื่อให้เห็นของจริงและเห็นความเปลี่ยนแปลงที่ดีกว่าเดิม และเห็นแนวทางว่าควรจะนำไปใช้ในท้องถิ่นของตนหรือไม่

5. เผยแพร่ความรู้โดยผ่านทางสื่อมวลชน ให้ระบบโทรคมนาคมทางไกลเพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษา ให้ประชาชนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกัน

6. จัดทำเอกสารเผยแพร่ในรูปแบบที่อ่านง่ายใช้ได้จริงในสภาพท้องถิ่นนั้น

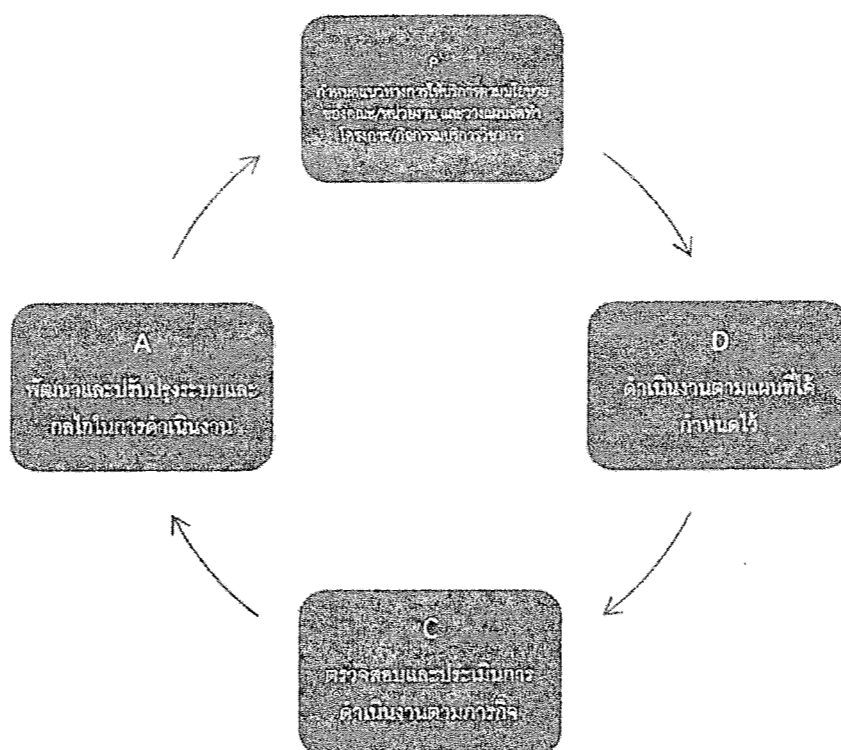
7. จัดทำรายการตอบปัญหาทางไปรษณีย์และทางวิทยุกระจายเสียง

8. จัดโครงการนำอาจารย์ นิสิต ออกพัฒนาชนบท เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคคลและสังคม โดยร่วมศึกษาร่วมทำงานและร่วมแก้ไขปัญหามาให้ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างถาวรโดยบุคคลในชุมชนนั่นเอง

9. จัดโครงการเยี่ยมเยียนตามบ้านเรือน (Home Visiting) เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาด้านการประกอบอาชีพและปัญหาด้านอื่น ๆ

ระบบและกลไกการบริการทางวิชาการแก่สังคม

การบริการทางวิชาการแก่สังคมเป็นภารกิจอย่างหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา สถาบันจึงกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการบริการทางวิชาการอย่างเป็นระบบ และมีการจัดโครงสร้างสถาบันเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนระบบดังกล่าว การให้บริการทางวิชาการต้องมีการเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนการสอนและการวิจัย และสามารถบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัยอย่างเป็นรูปธรรม

ภาพที่ 1 การบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัย

รูปแบบการให้บริการวิชาการแก่ชุมชน

งานบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยมีหลากหลายรูปแบบ แต่การที่จะตัดสินใจว่าควรบริการวิชาการในรูปแบบใดต้องยึดหลัก 3 ประการ ดังต่อไปนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2525, หน้า 55-56)

1. บริการให้สอดคล้องกับนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาชุมชนที่รัฐกำหนดไว้

2. บริการให้สอดคล้องกับความต้องการอันจำเป็น ความขาดแคลนของชุมชน และการบริการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

3. บริการให้เหมาะสมกับชุมชนแต่ละประเภท คือ ชุมชนเมืองกับชุมชนชนบท
ทบวงมหาวิทยาลัย (2517, หน้า 82-88) ได้แบ่งงานบริการวิชาการแก่สังคมไว้ ดังนี้

1. การสอน มหาวิทยาลัยจัดสอนวิชาบางอย่างให้แก่บุคลากรภายนอกมหาวิทยาลัย โดยเป็นการจัดเป็นพิเศษต่างหากจากการสอนปกติ ซึ่งอาจทำได้หลายแบบ เช่น เป็นการสอนที่จัดให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ที่ขอมา เช่น มหาวิทยาลัยจัดการสอนให้แก่ข้าราชการ 4 จังหวัดภาคใต้ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย หรืออาจเปิดสอนให้แก่บุคคลทั่วไป

2. การฝึกอบรม เป็นการสอนที่มุ่งให้ผู้รับบริการได้รับความรู้ความชำนาญทางด้านวิชาชีพหรือวิชาทั่วไปที่จัดรวมเป็นกลุ่มเพื่อความมุ่งหมายเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การฝึกอบรมมัคคุเทศก์ การฝึกอบรมความรู้ด้านการเมืองและสังคมในระบอบประชาธิปไตย

3. การจัดปฐกถา มหาวิทยาลัยอาจจัดเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษเป็นครั้งคราว ตามที่จะเห็นว่าเป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง ทั้งบุคคลภายในมหาวิทยาลัย และบุคคลภายนอกพร้อมฟังได้ด้วย

4. การจัดอภิปรายและสัมมนา ซึ่งจัดให้หัวข้อที่เป็นเรื่องสนใจของสังคมในขณะนั้น

5. การจัดนิทรรศการทางวิชาการ เป็นการให้บริการทางวิชาการอีกรูปแบบหนึ่งที่จะได้รับความสนใจ แต่ต้องมีการจัดเตรียมงานและการดำเนินงานที่เข้มแข็งและอดทนมาก

6. การเผยแพร่เอกสารทางวิชาการ เพื่อเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้มีโอกาสดูไปเผยแพร่ในสังคมภายนอกมหาวิทยาลัยทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม

7. การเผยแพร่ทางสื่อมวลชน ได้แก่ การเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการที่อาศัยหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์เป็นสื่อ ในลักษณะของการบรรยาย การอภิปราย การเขียนบทความ

8. การออกปฏิบัติงานในท้องถิ่น โดยการให้อาจารย์ และนักศึกษาออกไปปฏิบัติงานในท้องถิ่น บริการนั้นอาจเป็นไปในรูปแบบการสอน การฝึกอบรม การให้คำแนะนำปรึกษา และการให้ความรู้โดยวิธีอื่น ๆ โครงการแนะนำกฎหมายแก่ชาวบ้าน โครงการอบรมครูชาวเขา เป็นต้น

จากการศึกษาความต้องการด้านวิชาการของประชาชน คูมส์ (Coombs, 1974, p. 5) ได้จำแนกความต้องการออกเป็นกลุ่ม ๆ ดังนี้

1. ด้านการศึกษาทั่วไป หรือความรู้พื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออกเขียนได้ คิดเป็น ความเข้าใจวิทยาศาสตร์เบื้องต้น และสิ่งแวดล้อมทั่วไป

2. ด้านการศึกษาเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ในครอบครัว ได้แก่ การอนามัยและโภชนาการ คหกรรมศาสตร์ และการเลี้ยงดูเด็ก การซ่อมแซมปรับปรุงบ้านเรือนและการวางแผนครอบครัว เป็นต้น

3. ด้านการศึกษาเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของชุมชน ได้แก่ การศึกษาเพื่อความเข้าใจในการปกครองท้องถิ่น ประเทศ และการสหกรณ์

จูไร จงประดิษฐ์นันท์ (2544, หน้า 12) ได้กำหนดรูปแบบการให้บริการแก่ชุมชนไว้ ดังนี้

1. การฝึกอบรมที่มีการจัดดำเนินการทั้งการอบรมระยะสั้นและระยะยาว หรืออาจจัดแบบทางไกลควบคู่ไปกับการเข้าไปในโปรแกรม Residential หรือการรับจัดออกแบบหลักสูตรอบรมให้กับหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคธุรกิจ เอกชน เป็นต้น

2. Residential Program การจัดอบรมในรูปแบบกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เช่น ไปชมโรงงาน ไปดูงานต่างประเทศ การอบรมนอกสถานที่สัมผัสกับสถานการณ์จริง

3. การจัดประชุมสัมมนาวิชาการ เป็นการให้บริการวิชาการแก่ผู้ที่สนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะ มีการบรรยาย อภิปรายในหัวข้อต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

4. นิทรรศการและการแสดง เป็นการเผยแพร่ความรู้สู่กลุ่มมวลชน จัดขึ้นเพื่อเผยแพร่ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งนำเอาเทคโนโลยีต่าง ๆ มาให้ชมพร้อมแสดงผลงานสิ่งประดิษฐ์ของบุคลากรของมหาวิทยาลัยหรือการแสดงละคร ดนตรีต่าง ๆ

5. การให้บริการแนะนำช่วยเหลือและสาธิต ส่วนใหญ่เป็นการบริการให้ชุมชนในท้องถิ่น ได้แก่ แนะนำ ปรึกษา ช่วยเหลือ ด้านการประกอบอาชีพการเกษตร พัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมของโรงงาน

6. การให้บริการผ่านสื่อและสิ่งพิมพ์เป็นการให้ความรู้ไปยังสังคมให้กว้างขวาง ได้แก่ การผลิตรายงานวิทยุ โทรทัศน์

7. การให้บริการเป็นที่ปรึกษาโครงการ การทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาโครงการ ส่วนใหญ่เป็นการบริหารเชิงธุรกิจ เช่น เป็นที่ปรึกษาการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในองค์กรเอกชน กระบวนการฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่จัดทำขึ้น เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยมุ่งที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน คือ

7.1 เพิ่มพูนความรู้ ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทันกับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

7.2 เพิ่มพูนทักษะและความชำนาญเพื่อบรรเทาการสูญเสีย เนื่องจากการขาดทักษะและประสบการณ์

7.3 เปลี่ยนแปลงทัศนคติ เพื่อก่อให้เกิดความคิดใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ตามความประสงค์ของหน่วยงาน เพื่อพัฒนานิสัยหรือพฤติกรรมให้มีการกระทำที่เหมาะสมถูกแบบแผน สำหรับการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยมีหลากหลายรูปแบบทั้งที่เป็นแบบเดี่ยวและรูปแบบผสมผสานกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการ ความเหมาะสมและวัตถุประสงค์ของกลุ่มผู้ที่ขอรับบริการ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2541, หน้า 96-99) ได้เสนอรูปแบบการบริการวิชาการ ไว้ดังนี้

1. งานแสดงผลงานวิชาการ สถาบันอุดมศึกษาควรมีการจัดการแสดงผลงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอ อาจจะเป็นไตรมาสละหนึ่งครั้งที่สามารถชนสามารถคาดหวังที่จะเข้าร่วมรับทราบความคืบหน้าของงานวิชาการของสถาบันที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ประโยชน์กับหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย นอกจากนี้การแสดงผลงานวิชาการควรปรากฏในรูปแบบของวารสารวิชาการของทุกคณะทุกสาขาวิชาหรือการสื่อสารในเว็บไซต์ของสาขาวิชาของตน เพื่อประชาชนจะเจาะเข้ามาหาประโยชน์จากข้อมูลเหล่านั้น นอกจากนี้สถาบันยังควรมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการกับทางโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อเผยแพร่ความรู้ในแต่สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุดแก่ผู้ที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยในอนาคตด้วย

2. การเผยแพร่งานวิจัยทางโทรทัศน์และสื่ออื่น ๆ เช่น การจัดให้มีการให้คำปรึกษาและการเผยแพร่ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ตลอดจนวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมผ่านสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ เพราะสื่อเหล่านี้เป็นสื่อที่ประชาชนให้ความสนใจเป็นอย่างมาก และยังมีผลต่อความรู้ ความเข้าใจของประชาชนจำนวนมากด้วย ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาควรใช้ช่องทางนี้ในการถ่ายทอดผลงานด้านวิชาการ งานวิจัย และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้กับประชาชน

3. การจัดสัมมนา สถาบันอุดมศึกษาควรร่วมมือกับหน่วยงานองค์กรธุรกิจเอกชน สถานประกอบการ หน่วยงานของรัฐ ตลอดจนองค์กรพัฒนาเอกชนในการจัดการสัมมนาทางวิชาการขึ้น เพื่อเป็นการนำความรู้ไปสู่สังคม และเป็นการเปิดโอกาสให้เกิดการร่วมมือในการคิดการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาร่วมกัน

4. การจัดทำโพลสำรวจประชามติให้โยงกับผลงานทางวิชาการ สถาบันอุดมศึกษาควรทำหน้าที่เป็นเสมือนกระบอกเสียงให้กับประชาชน ในการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อเหตุการณ์สำคัญที่ต้องมีการตัดสินใจ ซึ่งทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนอันเป็นประโยชน์

และอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจในเรื่องนั้น ๆ การสำรวจประชามติของประชาชนไม่จำเป็นต้องเรื่องตามกระแสเหตุการณ์เท่านั้น แต่ความสามารถสำรวจในเรื่องที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน เพื่อสนับสนุนซึ่งประโยชน์ต่อการต่อยอดความรู้ในงานวิชาการมากยิ่งขึ้นได้

นักศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้จักท้องถิ่นได้ของตนให้มากที่สุด อันเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพนักศึกษาและการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากวิธีหนึ่ง

5. การจัดกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับประชาชนในท้องถิ่นนั้น การจัดกิจกรรมปฏิสัมพันธ์นี้ยังเป็นการสร้างความแข็งแกร่งให้เกิดขึ้นในชุมชนได้อย่างถาวรและส่งผลต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น จัดให้นักศึกษาแต่ละท้องถิ่นมีกิจกรรมบังคับในหลักสูตรให้เผยแพร่หรือสอนถ่ายทอดความรู้ในสาขาวิชาของตนให้กับคนในท้องถิ่นเป็นประจำ เป็นเพียงทฤษฎีที่ห่างไกลจากชีวิตจริง อันจะก่อประโยชน์ในการสร้างคนในประเทศให้กลายเป็นคนแห่งการเรียนรู้

รูปแบบการให้บริการวิชาการตามแนวคิดของสุชาติา ชินะจิตร และเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การฝึกอบรม ทั้งหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาว โดยการบริการวิชาการที่เป็นการให้ความรู้ทั้งทางด้านวิชาการและด้านวิชาชีพ เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ซึ่งดำเนินการในรูปแบบการอบรมระยะสั้น การอบรมระยะยาว การศึกษาต่อเนื่อง การอบรมประกอบการศึกษาดูงาน ฯลฯ

2. การเผยแพร่สื่อและสิ่งพิมพ์ คือ การให้บริการวิชาการโดยใช้สื่อและสิ่งพิมพ์เป็นช่องทางในการให้บริการ สื่อและสิ่งพิมพ์นี้ สามารถดำเนินการได้ทั้งในรูปแบบที่จัดทำสื่อและสิ่งพิมพ์ขึ้นเอง และใช้สื่อและสิ่งพิมพ์ของหน่วยงานภายนอก

3. การให้คำปรึกษา การวิเคราะห์ตัวอย่างและการวิจัยเพื่อการแก้ปัญหา หมายถึง การให้บริการวิชาการที่บุคลากรในหน่วยงานได้รับการแต่งตั้งให้เป็นที่ปรึกษา เพื่อให้ขอวินิจฉัยสำหรับการแก้ปัญหา รวมถึงการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกิจ

4. การจัดนิทรรศการและการแสดงผลงานทางวิชาการ โดยเป็นการให้บริการวิชาการที่เป็นการจัดแสดงผลงานทางวิชาการที่ได้จากการดำเนินงานตามภารกิจนิทรรศการและการแสดงผลงานทางวิชาการ สามารถทำได้ทั้งรูปแบบที่เป็นนิทรรศการถาวร นิทรรศการชั่วคราว นิทรรศการหมุนเวียน และนิทรรศการสัญจร

5. การจัดประชุมสัมมนา เป็นการให้บริการวิชาการที่หน่วยงานเป็นผู้ดำเนินการจัดการประชุมสัมมนา โดยมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ หรือเสนอแนะทางให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

6. การสำรวจประชามติ คือ การให้บริการวิชาการในรูปแบบของการสำรวจความคิดเห็นจากสาธารณชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในประเด็นที่เป็นปัญหาของสังคม

7. การจัดกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ หมายถึง การให้บริการวิชาการที่หน่วยงานประสานงานกับหน่วยงานภายนอกในลักษณะที่เป็นการจัดกิจกรรมร่วมกัน

ความสำคัญของการบริการวิชาการ

ภารกิจในด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม เป็นภารกิจที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องกระทำควบคู่กันไปกับภารกิจในการจัดการเรียนการสอนการวิจัยภายในสถาบัน ทั้งนี้เพราะประสบการณ์ที่ได้รับจากผลงานการบริการวิชาการแก่สังคมจะเป็นส่วนที่ช่วย

การปรับปรุงการเรียนการสอนภายในสถาบันอุดมศึกษาเหล่านั้นให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมที่แท้จริงมิใช่เป็นลักษณะที่เปรียบเสมือนหอคอยงาช้างสำหรับสังคม

การศึกษาและสังคมเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ได้ ในบางครั้งสังคมก็ครอบคลุมและมีอิทธิพลเหนือกว่าการศึกษา และมีผลให้การศึกษาเสื่อมระดับลงบางโอกาส การศึกษาก็ช่วยให้สังคมรุดหน้าไป ปัญหาจึงมีอยู่ว่าทำอย่างไรจะให้สถาบันอุดมศึกษาได้มีโอกาสบริการวิชาการให้แก่สังคมมากขึ้น (วิจิตร อวาทกุล, 2517, หน้า 82) สถาบันอุดมศึกษาควรทำหน้าที่เผยแพร่วิทยาการสมัยใหม่ให้แก่ชุมชนโดยกว้างขวาง เนื่องจากสถาบันดังกล่าวเป็นแหล่งวิชาการที่สมบูรณ์ที่สุดในบรรดาสถานศึกษาดังกล่าวกัน กอปรกับมีผู้ทรงคุณวุฒิอย่างพร้อมเพรียง มีอุปกรณ์ที่จะเผยแพร่ความรู้ที่ค่อนข้างสมบูรณ์ (ศุภร ศรีแสน, 2520, หน้า 28)

กระบวนการบริการวิชาการให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

1. มีการสำรวจความต้องการของชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือหน่วยงานวิชาชีพ เพื่อประกอบการกำหนดทิศทางและการจัดทำแผนการบริการวิชาการตามจุดเน้นของสถาบัน

มีการสำรวจความต้องการของชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือหน่วยงานวิชาชีพ เพื่อประกอบการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ ทิศทาง และการจัดทำแผนการบริการทางวิชาการตามจุดเน้นและความเชี่ยวชาญทางสถาบัน

2. มีความร่วมมือด้านบริการวิชาการเพื่อการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือภาครัฐ ภาคเอกชน หรือหน่วยงานวิชาชีพ

สถาบันมีการเชิญหรือเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมจากชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพที่จะให้บริการมาร่วมมือร่วมพลัง (Collaboration) ในลักษณะของการสร้างเครือข่าย (Networking) ระหว่างบุคคลหรือหน่วยงานในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ความร่วมมือกับสถานประกอบการในการนำผลการวิจัยไปเป็นส่วนหนึ่งของการปรับปรุงปัญหาที่เกิดขึ้น หรือไปใช้พัฒนาบุคลากรของสถานประกอบการหรือส่วนการผลิต มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้คำปรึกษาแนะนำ และจัดให้มีช่องทางในการสื่อสาร ทำความเข้าใจร่วมกันของภาคอุตสาหกรรมหรือริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมใหม่ ๆ ในชุมชน

3. มีการประเมินประโยชน์หรือผลกระทบของการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

มีการประเมินประโยชน์หรือผลกระทบของการให้บริการวิชาการแก่สังคมว่าสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการทั้งทางตรงและทางอ้อม มีการประเมินผลที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรผู้ให้บริการ ทั้งในด้านการนำความรู้ ความเชี่ยวชาญ ไปใช้ประโยชน์ การสื่อสาร การชี้แจงแนะนำให้ผู้รับบริการและประชาชน

4. มีการนำผลการประเมินในข้อ 3 ไปพัฒนาระบบกลไก หรือกิจกรรมการให้บริการทางวิชาการ

มีการนำผลการประเมินการให้บริการทางวิชาการไปพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของการให้บริการ มีระบบและกลไกการให้บริการ ซึ่งประกอบด้วยรูปแบบการให้บริการ ขอบเขตการให้บริการ ค่าใช้จ่ายระยะเวลาในการให้บริการ สัญญาการบริการ ซึ่งรวมทั้งการควบคุมและการกำกับคุณภาพของการให้บริการ โดยจัดให้มีระบบให้ข้อมูลที่ชัดเจน มีความเป็นธรรมโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้

5. มีการพัฒนาความรู้ที่ได้จากการให้บริการวิชาการและถ่ายทอดความรู้สู่บุคลากรภายในสถาบันและเผยแพร่สู่สาธารณชน

สถาบันมีการพัฒนาความรู้ที่ได้จากการให้บริการวิชาการ ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการในการถ่ายทอดความรู้ไปสู่บุคลากรภายในสถาบัน ซึ่งรวมทั้งผู้เรียนด้วย จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดและเผยแพร่ประสบการณ์ในการให้บริการผ่านทางสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลการบริการวิชาการเผยแพร่สู่สาธารณชน

ในการให้บริการทางวิชาการในลักษณะห่วงโซ่คุณภาพที่สนองความต้องการและเป็นที่พึงของชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน หน่วยงานวิชาชีพสังคมได้อย่างมีคุณภาพตามศักยภาพและความพร้อมตามจุดเน้นของสถาบัน พิจารณาได้จาก (1) ประโยชน์หรือผลกระทบของการให้บริการทางวิชาการ (2) การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก และ (3) ความรู้ที่เกิดจากการให้บริการทางวิชาการและการเผยแพร่ความรู้ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

แนวคิดเกี่ยวกับการบริการวิชาการของสถานศึกษา

การบริการวิชาการแก่สังคม หมายถึง การที่สถาบันการศึกษาอยู่ในฐานะเป็นที่พึงของชุมชนหรือเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ หรือทำหน้าที่ใด ๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาขึ้นของชุมชนในด้านวิชาการหรือการพัฒนาความรู้ ตลอดจนช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และมีผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นแก่ชุมชนในด้านต่าง ๆ และทำให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ตามศักยภาพลักษณะงานบริการทางวิชาการของสถานศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้กำหนดลักษณะและขอบเขตของการบริการวิชาการของสถานศึกษา ดังนี้

1. บริการวิเคราะห์ ทดสอบ ตรวจสอบและตรวจซ่อม
2. บริการเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ทางการศึกษา
3. บริการจัดฝึกอบรม สัมมนาและประชุมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ คือ หนึ่ง แบบเก็บค่าลงทะเบียน สอง แบบให้เปล่า และสาม แบบว่าจ้าง
4. บริการเกี่ยวกับสุขภาพที่นอกเหนือหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5. บริการศึกษา วิจัย สำรวจ การวางแผนและการจัดการ
6. บริการศึกษาความเหมาะสมของโครงการการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม
7. บริการวางกรอบ ออกแบบ สร้าง ประดิษฐ์และผลิต

ลักษณะโครงการ/กิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคมของสถานศึกษา

1. เป็นโครงการที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนและการวิจัย ในเรื่องที่แต่ละหน่วยงานมีศักยภาพ ความถนัด และความเชี่ยวชาญของบุคลากรและทรัพยากร หรือได้รับการร้องขอจากชุมชน
2. การจัดโครงการ/กิจกรรม ต้องศึกษาความต้องการของกลุ่มเป้าหมายก่อน เพื่อให้การดำเนินโครงการบริการวิชาการ สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างจริงจัง

3. กลุ่มเป้าหมายการให้บริการวิชาการ คือ ผู้รับบริการของมหาวิทยาลัย ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน โรงเรียน สถาบันการศึกษาอื่น ๆ ศิษย์เก่า ตลาดแรงงาน ชุมชน และประชาชนในพื้นที่รับบริการของมหาวิทยาลัยบูรพา หรือพื้นที่อื่น ๆ ที่มีการร้องขอ เป็นต้น

4. สถานที่หรือการให้บริการตามโครงการ/กิจกรรม อาจจัดขึ้นในมหาวิทยาลัยหรือพื้นที่ภายนอกมหาวิทยาลัย

กระบวนการบูรณาการงานบริการวิชาการในสถาบันศึกษา

จากความสำคัญที่กำหนดให้งานบริการวิชาการ ที่ดำเนินงานในสถาบันศึกษา จะต้องมีการบูรณาการกับการเรียนการสอน และการวิจัย จึงมีแนวทางและกระบวนการที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบูรณาการกับงานทั้ง 2 ได้ดังนี้ (ภาพที่ 2)

1. จัดให้มีเครือข่ายการให้บริการ โดยร่วมกับวิทยาการทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน ในการร่วมให้บริการวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ เกิดเครือข่าย และการบูรณาการแบบสหวิทยาการระหว่างสาขาวิชา/ภาควิชา จนถึงระดับคณะ

2. จัดให้มีนักศึกษาในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการวิชาการ ร่วมดำเนินงานโครงการเพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษาจากประสบการณ์จริง จากการให้บริการวิชาการและนำประสบการณ์ดังกล่าวมาต่อยอดองค์ความรู้ในชั้นเรียนในเชิงทฤษฎี

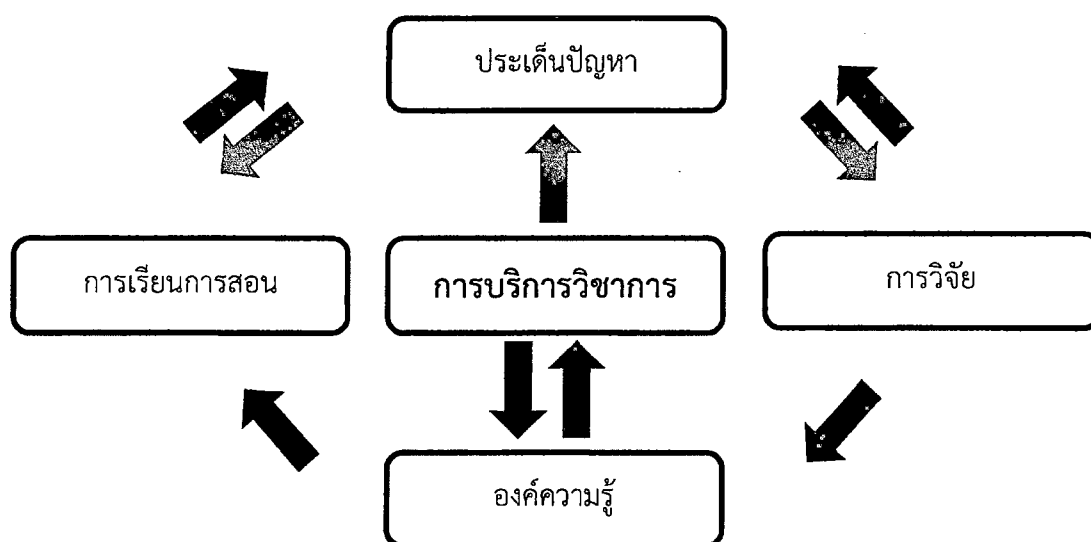
3. นำประเด็นปัญหา ความรู้ และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการหรือจากผู้รับบริการมาต่อยอดไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ในรายวิชาที่สอนหรือกำหนดเป็นหัวข้อวิจัยหรือเป็นกรณีศึกษาสำหรับนักศึกษาในชั้นเรียน

4. นำผลจากการวิจัยไปถ่ายทอดสู่การนำไปใช้ประโยชน์จริง ผ่านกระบวนการให้บริการวิชาการ โดยใส่เนื้อหาและผลการวิจัยในเอกสารประกอบการให้บริการวิชาการ

5. จัดทำ มคอ. 3 ระบุกิจกรรมการบริการวิชาการในแผนการบริหารการสอน โดยกำหนดให้นักศึกษานำองค์ความรู้จากประสบการณ์ที่ได้จากรายวิชาที่เรียน นำไปสร้างสรรค์สู่การให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม โดยไปจัดทำเป็นโครงการหรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน โดยระบุอ้างอิงถึงชื่อโครงการ/กิจกรรมการบริการวิชาการ

6. การบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอน ต้องมีหลักฐานอย่างน้อยประกอบด้วย การประมวลการสอน การสรุปผลสิ่งที่ได้จากการบริการวิชาการที่จะนำมาพัฒนาการเรียนการสอน ภาพถ่าย แฟ้มงาน หนังสือขอบคุณ ตลอดจนชิ้นงาน เป็นต้น

7. การบูรณาการงานบริการวิชาการกับการวิจัย ต้องมีหลักฐานอย่างน้อยประกอบด้วย รายงานผลการวิจัย การประเมินผลการนำไปใช้ประโยชน์ ผลงาน/ชิ้นงาน หรือสื่ออื่น ๆ เป็นต้น

ภาพที่ 2 การบูรณาการงานบริการวิชาการของสถาบันศึกษา

แนวทางการนำงานบริการวิชาการบูรณาการกับการเรียนการสอน

1. วัตถุประสงค์

เพื่อให้การบริการวิชาการมีความเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนการสอน โดยให้ผู้สอนนำความรู้จากประสบการณ์จริงมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งเพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง และได้ใช้ความรู้ไปให้บริการวิชาการกับสังคม

2. แนวปฏิบัติ

2.1 กำหนดให้นักศึกษาในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการบริการวิชาการ เป็นวิทยากรผู้ช่วย นำกิจกรรม ตอบปัญหา และช่วยฝึกปฏิบัติ หรือร่วมจัดนิทรรศการ

2.2 สอดแทรกเนื้อหาความต้องการแก้ปัญหาของผู้รับบริการวิชาการเป็นตัวอย่าง/กรณีศึกษาหรือบทเรียน ในขณะจัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นนักศึกษา

2.3 ปรับลำดับหัวข้อการสอนของรายวิชาในแผนการบริหารการสอน ทั้งในส่วนภาคทฤษฎี/ภาคปฏิบัติ รวมทั้งการมอบหมายให้นักศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อเตรียมออกแบบงานให้บริการวิชาการ ให้มีความสอดคล้องกับงานที่มอบหมายในรายวิชา

2.4 สนับสนุนให้นักศึกษา ดำเนินการให้บริการวิชาการภายใต้การดูแลของอาจารย์ผู้สอนตามความเหมาะสม (ถ้ามี)

3. รูปแบบ/ลักษณะ/วิธีการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอน สามารถดำเนินการได้ 2 รูปแบบ/วิธี ดังนี้

แบบที่ 1: การนำองค์ความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการบริการวิชาการ มาประยุกต์ใช้ในรายวิชาที่มีเนื้อหาสอดคล้อง มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน ดังนี้ (ภาพที่ 3)

1) สำรวจความต้องการชุมชน

2) จัดโครงการ/กิจกรรมการบริการวิชาการที่ตอบสนองความต้องการชุมชน

3) แสวงหาความรู้จากการบริการวิชาการ โดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ หรือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นต้น

4) สรุปทบทวน หรือสังเคราะห์องค์ความรู้จากการบริการวิชาการ

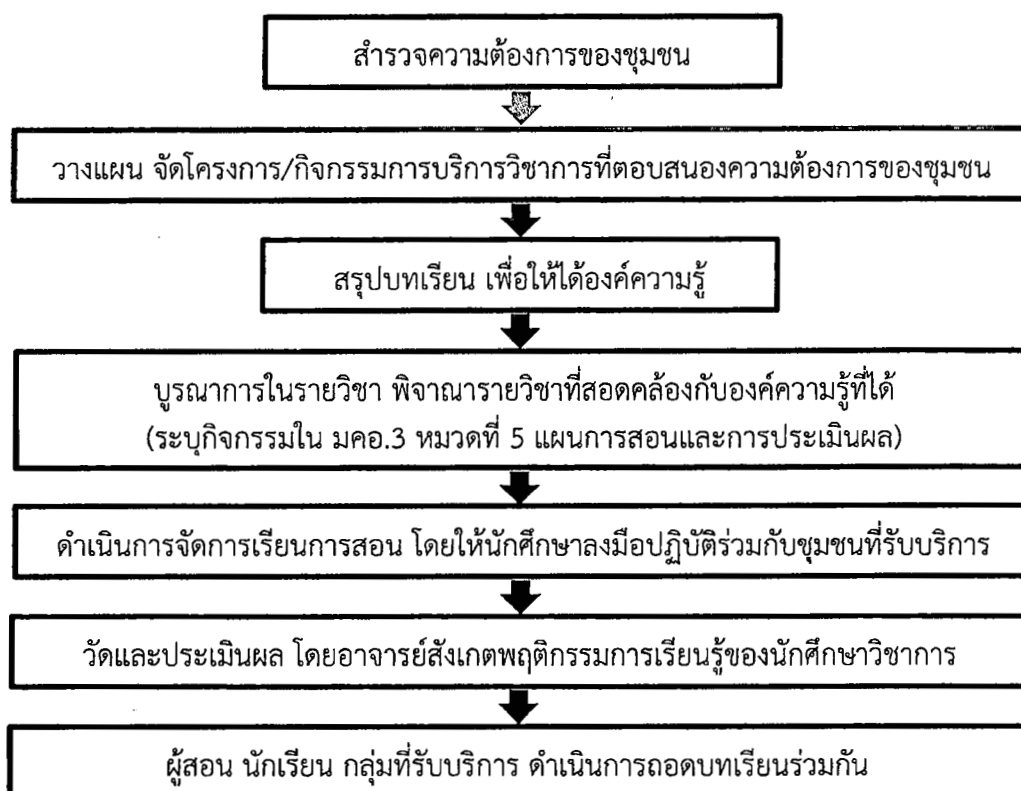
5) พิจารณารายวิชาที่สอดคล้องกับองค์ความรู้จากการบริการวิชาการ/อาจเปิดรายวิชา ใหม่จากองค์ความรู้ที่ได้จากการบริการวิชาการ

6) ระบุกิจกรรมการบูรณาการใน มคอ.3 หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

7) ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามกิจกรรม (การถ่ายทอดและปฏิบัติ) โดยให้ นักศึกษาลงมือปฏิบัติ ศึกษา ค้นคว้าทดลอง ฯลฯ ร่วมกับชุมชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการบริการ วิชาการ

8) วัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยอาจารย์สังเกตพฤติกรรม รวมทั้งดำเนินการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

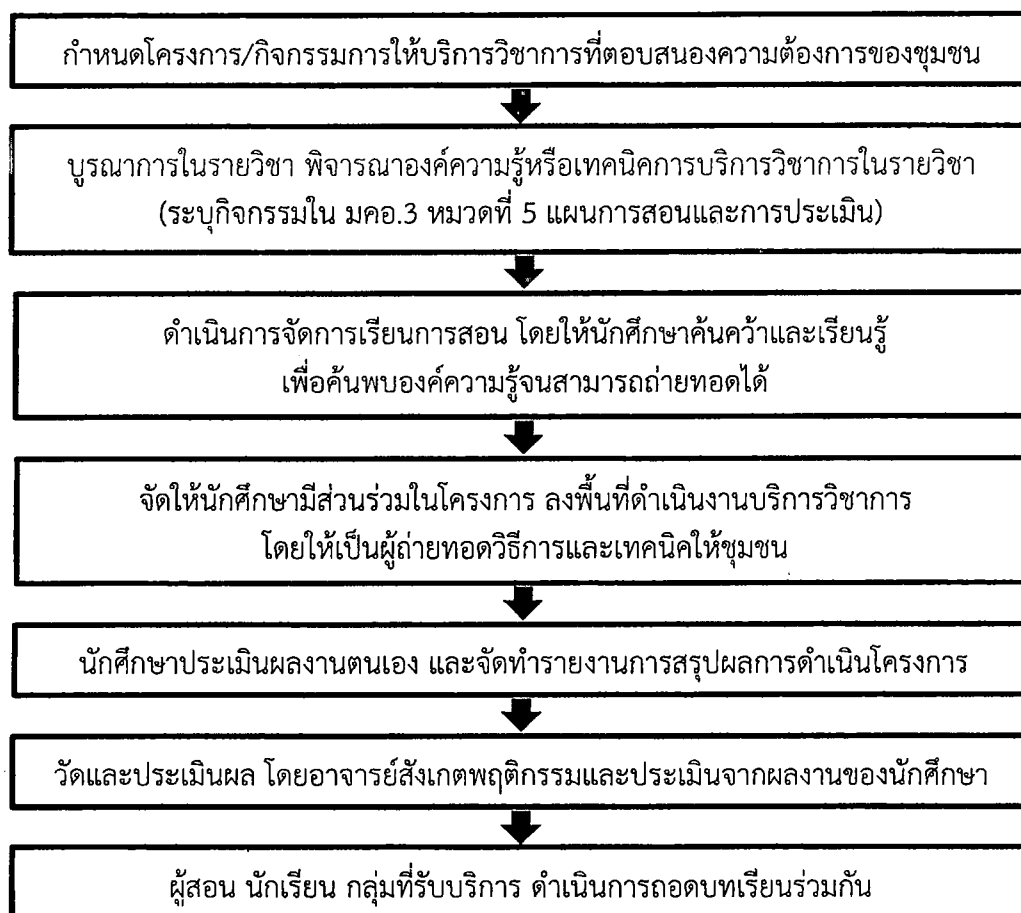
9) ผู้สอนกับนักศึกษาร่วมกับกลุ่มที่รับบริการ ดำเนินการถอดบทเรียนการบริการ วิชาการ เพื่อพัฒนาความร่วมมือหรือแนวทางพัฒนางานบริการวิชาการต่อไป

ภาพที่ 3 กระบวนการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอน แบบที่ 1

แบบที่ 2: แบบให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการบริการวิชาการ/นักศึกษาสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้จากการบริการวิชาการได้ด้วยตนเอง มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน ดังนี้ (ภาพที่ 4)

- 1) กำหนดโครงการ/กิจกรรมการบริการวิชาการ และพิจารณารายวิชาที่สอดคล้องกับองค์ความรู้จากการบริการวิชาการ/อาจเปิดรายวิชาใหม่จากองค์ความรู้ที่ได้จากการบริการวิชาการ
- 2) ระบุกิจกรรมการบูรณาการใน มคอ.3 หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล
- 3) ฝึกปฏิบัตินักศึกษา โดยให้นักศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ เพื่ออภิปรายสถานการณ์ พร้อมทั้งการค้นพบองค์ความรู้/เทคนิคการบริการวิชาการด้วยการปฏิบัติจริง จนสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ได้
- 4) มอบหมายงานให้นักศึกษามีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรมการบริการวิชาการกับชุมชน เช่น ร่วมเป็นผู้ช่วยวิทยากร หรือ ให้ลงพื้นที่ชุมชนดำเนินงานบริการวิชาการ โดยให้นักศึกษาเป็นผู้ถ่ายทอดวิธีการ/เทคนิคเอง
- 5) วัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยให้นักศึกษาประเมินผลงานตนเอง รวมทั้งจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมการบริการวิชาการ และให้อาจารย์สังเกตพฤติกรรม รวมทั้งวัดและประเมินผลจากผลงานนักศึกษา
- 6) ผู้สอนกับนักศึกษาร่วมกับกลุ่มที่รับบริการ ดำเนินการถอดบทเรียนการบริการวิชาการ เพื่อพัฒนาความร่วมมือหรือแนวทางพัฒนางานบริการวิชาการต่อไป

ภาพที่ 4 กระบวนการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอน แบบที่ 2

แนวทางการนำงานบริการวิชาการบูรณาการกับการวิจัย

1. วัตถุประสงค์

เพื่อให้การบริการวิชาการมีความเชื่อมโยงกับการวิจัย โดยสามารถนำผลงานวิจัยไปสู่การแก้ปัญหาหรือก่อให้เกิดประโยชน์กับชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม และเพื่อให้ผู้สอนนำองค์ความรู้หรือประเด็นปัญหาที่พบระหว่างการให้บริการวิชาการ มาพัฒนาหรือสร้างเป็นโจทย์

2. แนวปฏิบัติ

2.1 การให้บริการวิชาการ ควรใส่เนื้อหาและผลงานวิจัยลงในเอกสารประกอบการบริการวิชาการ

2.2 นำปัญหาที่ได้รับทราบจากผู้รับบริการวิชาการ หรือจากการให้บริการวิชาการ มากำหนดเป็นหัวข้อการวิจัย หรือหัวข้อปัญหาพิเศษของนักศึกษาในวิชาเรียน

3. รูปแบบ/ลักษณะ/วิธีการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการวิจัย สามารถดำเนินการได้ 2 รูปแบบ/วิธี ดังนี้

378.103

๗๕28๓

๒.๒

378453

แบบที่ 1: การนำองค์ความรู้/ผลงานวิจัยไปให้บริการวิชาการกับชุมชน/กลุ่มเป้าหมาย มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) เขียนวัตถุประสงค์การวิจัยในโครงการให้ชัดเจนว่า จะนำผลส่วนใดของงานวิจัยไปใช้ประโยชน์กับกลุ่มเป้าหมายอย่างไร และกับกลุ่มไหน
- 2) ระหว่างการดำเนินงาน ที่มีการนำผลงานวิจัยไปบริการวิชาการกับชุมชน/กลุ่มเป้าหมายให้ทำการบันทึกการประชุมการติดต่อประสานงาน ตลอดระยะเวลาดำเนินงาน
- 3) ให้คำปรึกษา แนะนำ และติดตามการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่จริง โดยการบันทึกภาพและจัดทำรายงาน
- 4) ให้ชุมชน/หน่วยงาน/กลุ่มเป้าหมายที่รับบริการวิชาการจากผลงานวิจัย ลงนามในบันทึกหรือทำหนังสือยืนยันการนำไปใช้ประโยชน์
- 5) ดำเนินการติดตามและประเมินผลการนำองค์ความรู้จากงานวิจัยไปใช้จริงจากชุมชน

แบบที่ 2: การสร้างโจทย์วิจัยจากประเด็นปัญหาที่พบระหว่างการบริหารวิชาการ มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) นำประเด็น ข้อสงสัย ปัญหา ที่เกิดขึ้นในระหว่างให้บริการวิชาการมาวิเคราะห์
- 2) พัฒนาโจทย์วิจัยขนาดเล็กหลาย ๆ หัวข้อ ที่สามารถดำเนินการวิจัยให้แล้วเสร็จในปีเดียวกัน ซึ่งอาจารย์สามารถดำเนินการวิจัยเอง หรืออาจนำโจทย์วิจัย มาบูรณาการกับการเรียนการสอน โดยมอบหมายโจทย์วิจัยที่เป็นหัวข้อย่อยให้นักศึกษาได้ทำปัญหาพิเศษ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้กระบวนการวิจัย
- 3) ดำเนินงานวิจัย หากต้องลงไปทำงานวิจัยหรือรวบรวมข้อมูลการวิจัยเพิ่มเติมข้อมูลในพื้นที่/กับกลุ่มเป้าหมาย ให้ทำการสรุปหรือจดบันทึกข้อมูลประสานงาน/ปรึกษาหารือกับชุมชน
- 4) เมื่องานวิจัยเสร็จ นำองค์ความรู้/ผลงานวิจัยไปบริการวิชาการตามขั้นตอนของแบบที่ 1 ต่อไป

5) ดำเนินการติดตามและประเมินผลการนำองค์ความรู้จากงานวิจัยไปใช้จริงจากชุมชน

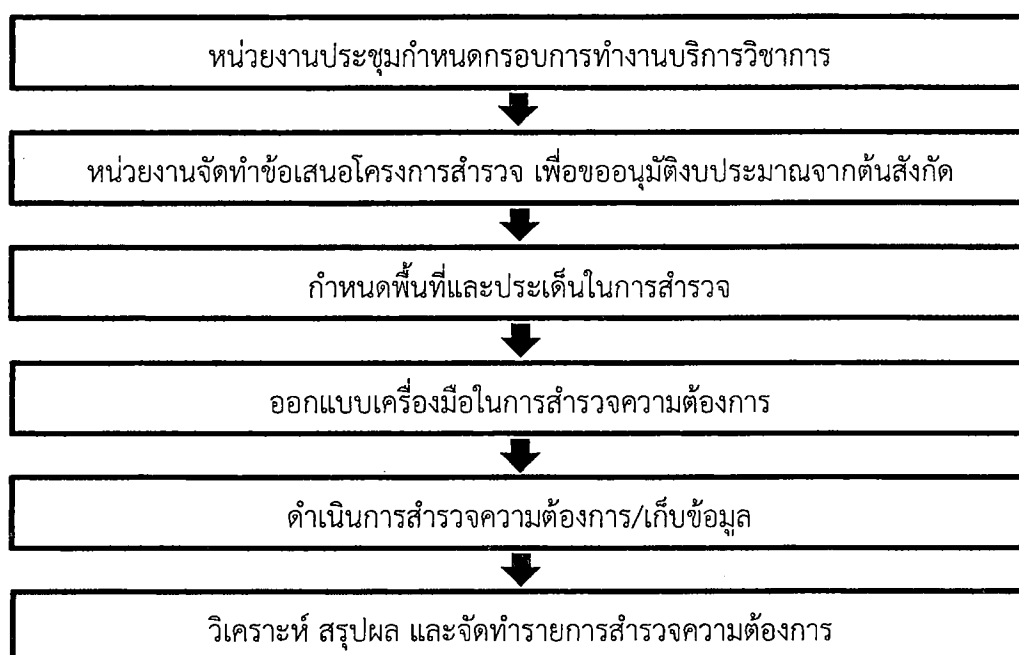
การสำรวจความต้องการของชุมชนของสถาบันศึกษา

การบริหารวิชาการแก่สังคม จำเป็นต้องเริ่มจากการสำรวจความต้องการของชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือศึกษาความต่อเนื่องของโครงการเดิม เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ประกอบการ กำหนดนโยบาย ทิศทาง เพื่อนำไปจัดทำแผนบริหารวิชาการ และข้อเสนอโครงการประจำปี โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จและเป้าหมายร่วมกันกับชุมชน ตลอดจนเป้าหมายการเรียนรู้และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

กระบวนการสำรวจความต้องการในการบริการวิชาการแก่สังคม ของสถาบันศึกษาควรมีการวางแผนทางในการดำเนินการไว้ 3 แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 หน่วยงานจัดทำโครงการสำรวจความต้องการของชุมชน

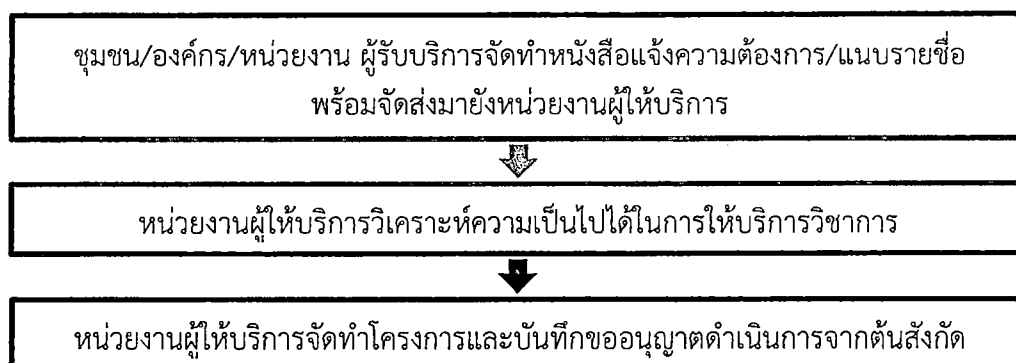
มีแนวทางในการปฏิบัติ เริ่มต้นจากการประชุมหน่วยงานเพื่อกำหนดกรอบการทำงาน บริการวิชาการ การจัดทำข้อเสนอโครงการสำรวจความต้องการฯ เพื่อเสนอขอสนับสนุนงบประมาณ จากต้นสังกัด ภายใต้โครงการบริการวิชาการแก่สังคมของต้นสังกัด การกำหนดพื้นที่และประเด็นในการสำรวจ/พื้นที่รับบริการ การจัดทำแบบสำรวจความต้องการ การเลือกวิธีการเก็บข้อมูล เช่น สัมภาษณ์จากงานวิจัยหรือรายงาน โครงการ/กิจกรรมอื่น ๆ ที่เคยทำมา การลงพื้นที่จริง การส่งทางไปรษณีย์ ทางอีเมล เป็นต้น ทั้งนี้ตามความเหมาะสมของแต่ละหน่วยงาน การรวบรวมและสรุปผลการสำรวจ เพื่อนำมากำหนดทิศทางการจัดทำแผนการบริการวิชาการตามจุดเด่น ความถนัด และเชี่ยวชาญของแต่ละหน่วยงาน และดำเนินการจัดทำรายงานสรุปผลการสำรวจ ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 กระบวนการสำรวจความต้องการของชุมชนระดับหน่วยงานของสถานศึกษา

แนวทางที่ 2 ชุมชน/องค์กร/หน่วยงาน ผู้รับบริการแจ้งความต้องการมายังหน่วยงาน

มีแนวทางการปฏิบัติ เริ่มต้นจากชุมชน/องค์กร/หน่วยงาน ผู้รับบริการจัดทำหนังสือแจ้งความต้องการขอรับบริการวิชาการ โดยระบุประเด็นหรือหัวข้อเรื่อง พร้อมแนบรายชื่อผู้ประสงค์จะขอรับบริการหรือเข้าร่วมโครงการ จัดส่งหนังสือแจ้งความต้องการขอรับบริการมายังหน่วยงาน ผู้ให้บริการ (คณะ/ศูนย์/สำนัก/สถาบันต่าง ๆ ของสถานศึกษา) หน่วยงานผู้ให้บริการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการให้บริการวิชาการ จัดทำโครงการและบันทึกขออนุญาตดำเนินการจากต้นสังกัด พร้อมแนบหนังสือแจ้งความต้องการฯ ซึ่งอาจใช้งบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดภายใต้โครงการบริการวิชาการที่มีอยู่ในแผน หรือ อาจใช้งบประมาณจากหน่วยงานผู้รับบริการที่แจ้งมาก็ได้ ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 กระบวนการดำเนินการกรณีผู้รับบริการแจ้งความต้องการมายังหน่วยงาน

แนวทางที่ 3 หน่วยงานศึกษาความต่อเนื่องของโครงการเดิม

เป็นการวิเคราะห์ผลลัพธ์ ปัญหา อุปสรรค ความต้องการของโครงการ/กิจกรรมที่ผ่านมา เพื่อนำมาต่อยอดพัฒนาหัวข้อหรือประเด็นในการให้บริการวิชาการในปีต่อไป โดยยึดผู้เข้าร่วมโครงการหรือชุมชนเป็นหลักในการพิจารณา

ยกตัวอย่างเช่น ในปีที่ผ่านมาจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การผลิตน้ำพริกเครื่องแกง ในปีต่อไปอาจจะพัฒนาเป็น การยืดอายุน้ำพริกเครื่องแกง การออกแบบบรรจุภัณฑ์ การทำการตลาด การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย การบริหารจัดการองค์กร ฯลฯ โดยยึดกลุ่มเป้าหมาย/ชุมชนเดิม เพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนหรือผู้รับบริการอีกทางหนึ่ง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุรพงษ์ จรัสโรจนกุล และคณะ (2552) ศึกษาเรื่อง “การวิจัยและพัฒนาการบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการจัดทำแผนการให้บริการวิชาการตามพันธกิจและจุดเน้นของมหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า มหาวิทยาลัยให้การสนับสนุนทุกคณะฯ ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ของคณะฯ การดำเนินงานด้านบริการวิชาการตามงบประมาณที่ได้รับ มีจำนวน 40 โครงการ บางโครงการไม่มีจุดเน้นตรงกับลักษณะของมหาวิทยาลัย ผลการดำเนินการ ผู้เข้ารับการอบรมได้รับความพึงพอใจมาก เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ และข้าราชการ มีสัดส่วนถึงร้อยละ 81.30 และมีวุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 21.70 ส่วนมากต้องการได้รับการอบรมในด้านการพัฒนาวิชาชีพมาก และต้องการให้มีวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมากถึงร้อยละ 75 เนื้อหาวิชาที่ต้องการมากที่สุด คือ ด้านการเงิน หากมหาวิทยาลัยมีการเก็บเงินค่าอบรมบริการวิชาการ ทางผู้ตอบแบบสอบถามมีความยินดีและสนใจถึงร้อยละ 82.70 การพัฒนาบริการวิชาการระดับที่สูงขึ้น บริการวิชาการให้เกิดการบูรณาการการเรียนการสอนแล้วนั้น ควรจะให้ผู้เป็นเจ้าของวิชานั้นร่วมจัดดำเนินการในรายวิชาที่สอน การพัฒนาบริการวิชาการระดับชาติที่ผ่านมาขาดผู้รับผิดชอบโดยตรง ขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ความสม่ำเสมอในการให้บริการ มีการใช้บุคลากรเป็นคนคนเดียวกัน ในขณะที่มีงานประจำอยู่จึงทำให้การบริการไม่ทั่วถึง ไม่มีศูนย์หรือแหล่งในการติดต่อประสานงาน ควรจัดให้มีการดำเนินการในรูปของคณะกรรมการบริการวิชาการ มีผู้รับผิดชอบโดยตรง มีงบประมาณสนับสนุนประจำ

ประพิศ โบราณมูล (2547) ศึกษาเรื่อง “ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริการวิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูเบศร” มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหการบริการวิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูเบศร ผลการศึกษาพบว่า มหาวิทยาลัยประสบปัญหาด้านงบประมาณมากที่สุด เนื่องจากได้รับจัดสรรงบประมาณจำกัด และสาเหตุหนึ่ง คือ การไม่มีแหล่งเงินทุนสนับสนุนภายนอก จึงควรหาวิธีการหรือกลยุทธ์ในการเพิ่มแหล่งเงินทุนสนับสนุนให้มากยิ่งขึ้น ปัญหารองลงมา คือ ปัญหาด้านสถานที่ ในการดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชน สถานที่บางแห่งมีระยะทางไกล และบางแห่งขาดความพร้อม จึงควรดำเนินการปรับปรุงสถานที่ภายในมหาวิทยาลัย ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานรองรับโครงการบริการวิชาการต่าง ๆ เพื่อประหยัดงบประมาณและกำลังคน ปัญหาด้านผู้ปฏิบัติงาน เนื่องจากมีบุคลากรไม่เพียงพอกับงาน บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญในการงานที่รับผิดชอบ จึงควรมีการอบรมบุคลากรก่อนการดำเนินการโครงการทุกครั้ง อย่างสม่ำเสมอ ปัญหาด้านระยะเวลา มหาวิทยาลัยมีโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชนในแต่ละปีงบประมาณหลายโครงการ ประกอบกับบุคลากรมีน้อย ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน จึงควรบริหารจัดการเวลาและบุคลากรให้ดี และเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้รับทราบเกี่ยวกับการดำเนินการของแต่ละโครงการอย่างชัดเจน ปัญหาสำคัญด้านการบริหารจัดการ งบประมาณ บุคลากร และระยะเวลา ควรปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารจัดการโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชน ให้สอดคล้องกับทรัพยากรอย่างเหมาะสม

สุทิน ประเสริฐสุนทร (2527) ศึกษาเรื่อง “วิเคราะห์โครงการบริการวิชาการแก่สังคมของสถาบันอุดมศึกษา: กรณีศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาสภาพ เงื่อนไข เนื้อหา วิธีการจัด และลักษณะของกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับบริการในกิจกรรมการบริการทางวิชาการแก่สังคม
2. วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคต่อการจัดกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคมในรูปของการฝึกอบรมระยะสั้น ด้านการจัดทำโครงการ การประสานงาน การมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย และกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ศึกษาผลของการบริการวิชาการแก่สังคมที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการหรืออาจารย์ผู้สอนในแง่ของการพัฒนาวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า การบริการวิชาการแก่สังคมของสถาบันอุดมศึกษาจัดขึ้นตามภารกิจหลักในวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา โดยผู้บริหารมีส่วนผลักดันในการจัดกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคมมากที่สุด โดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับวิชาชีพเป็นส่วนใหญ่ การบริการวิชาการแก่สังคมมีทั้งการรับเชิญเป็นวิทยากร และการจัดทำเป็นโครงการบริการวิชาการ กลุ่มเป้าหมายมีทั้งบุคคลในระบบการศึกษา เช่น คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษา และประชาชนนอกระบบการศึกษา ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคม ส่วนมากเป็นเรื่องการเบิกจ่ายงบประมาณยุ่งยาก กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้ในการฝึกอบรมยังไม่เหมาะสม มีการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ และบทบาทผู้สอนและวิธีการสอนไม่เหมาะสม ส่วนผลที่เกิดขึ้นต่อผู้สอนหรือวิทยากร คือ ความภาคภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือสังคม อีกทั้งได้นำประสบการณ์ที่จากการฝึกอบรมไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนในชั้นปกติ เช่น การใช้ผู้เรียนสอนผู้เรียน การใช้ทักษะชาวบ้านทดแทนวิธีการสมัยใหม่ และการพัฒนานตนเองโดยการค้นคว้าหาความรู้ใหม่เพิ่มเติม

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชภัฏจันทรเกษม (2549) ศึกษาเรื่อง “หลักการ แนวทาง และรูปแบบการบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม” วัตถุประสงค์ เพื่อ 1. เสนอหลักการ แนวทางและรูปแบบในการให้บริการวิชาการแก่สังคมที่เหมาะสมของ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม โดยศึกษาสภาพปัจจุบันการให้บริการวิชาการแก่สังคมของ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมและเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยในประเทศและต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพในการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ประกอบด้วยมิติที่สำคัญ ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านหลักสูตร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้าน การบริหารจัดการ ด้านภูมิปัญญา ความรู้ความสามารถ ด้านลูกค้าหรือผู้ใช้บริการและด้านการเงิน สำหรับปัญหาอุปสรรคในการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ด้านบุคลากร ได้แก่ การที่อาจารย์มี ชั่วโมงการสอนมากและจำนวนบุคลากรทั้งหมดที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่เพียงพอ ปัจจัยที่ส่งผลใน การให้บริการวิชาการแก่สังคม ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้าน ภูมิปัญญาความรู้ความสามารถ หลักการจัดการการบริการแก่สังคมพบว่า มหาวิทยาลัยควรจัดการ บริการทางวิชาการโดยไม่เน้นที่ผลกำไรเป็นหลัก แต่เน้นการบริการทางวิชาการในสาขาที่เป็นจุดเน้น ของมหาวิทยาลัยและเป็นที่ต้องการแก่สังคม แนวทางการบริการวิชาการแก่สังคม พบว่าจะต้องมีการจัดการที่ชัดเจน โดยมีการสำรวจความต้องการของชุมชนและสังคม ทำความร่วมมือกับองค์กร ภายนอกในการสร้างเครือข่ายการให้บริการทางวิชาการ ทั้งในรูปแบบการจัดการอบรม เป็นวิทยากร หรือที่ปรึกษาทางด้านวิชาการ รูปแบบในการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมครอบคลุมงาน 6 รูปแบบ คือ การจัดฝึกอบรมและสัมมนา การเป็นวิทยากรบรรยายพิเศษ การเป็นกรรมการที่ปรึกษา การเป็น แหล่งศึกษาดูงานกิจการด้านต่าง ๆ ของสถาบัน การผลิต การตรวจสอบและทดสอบผลิตภัณฑ์ ตลอดจนให้คำปรึกษาและบริการด้านต่าง ๆ

จารุวรรณ มียิ้ม และเบญจนาฏ ดวงจิโน (2550) ศึกษาเรื่อง “ความต้องการบริการ วิชาการด้านฝึกอบรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจระดับ ความต้องการฝึกอบรมและจัดลำดับความต้องการฝึกอบรมของประชาชนทั่วไปและเจ้าหน้าที่ราชการ ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) ศึกษารูปแบบและลักษณะความต้องการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ ราชการในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับความต้องการด้านการฝึกอบรมของ ประชาชนทั่วไปมีความต้องการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุขภาพอนามัย ด้านการเมืองการปกครอง ด้านธุรกิจการเกษตร ด้านอาชีพ ด้านวัฒนธรรมและด้านเกษตรกรรม ตามลำดับ สำหรับเจ้าหน้าที่ราชการต้องการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารมากที่สุด รองลงมาคือด้านการพัฒนาความรู้และทักษะตนเอง ด้านการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ ด้าน การบริหารจัดการในองค์กร ด้านเศรษฐกิจการเมือง ด้านการพัฒนาคุณภาพงานและการมีส่วนร่วม ตามลำดับ 2. รูปแบบและลักษณะความต้องการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ราชการในสามจังหวัดชายแดน ภาคใต้ ต้องการให้จัดฝึกอบรมระยะสั้น ๆ เน้นหัวข้อเรื่องเป็นรายโครงการ โดยฝึกอบรมในเวลา ราชการ และใช้สถานที่ฝึกอบรมเป็นโรงแรมนอกพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 3. ประชาชน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต้องการฝึกอบรมในสถานที่ใกล้บ้านในหมู่บ้าน ตำบลหรืออำเภอ เป็น การฝึกอบรมระยะสั้น ๆ ใช้เวลา 1-2 โดยต้องการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุด รองลงมาคือ

ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการเมืองการปกครอง ด้านธุรกิจการเกษตร ด้านอาชีพ ด้านวัฒนธรรมและด้านเกษตรกรรม ตามลำดับ

ชริดา มโนพฤกษ์ (2554) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาปัญหาและแนวทางการบริการวิชาการสู่สังคมของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาควิชาชีพ เชียงใหม่” วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานบริการวิชาการ พฤติกรรมของคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และวัฒนธรรมองค์กรของมหาวิทยาลัยที่มีต่อบริการทางวิชาการ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริการวิชาการสู่สังคมของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาควิชาชีพ เชียงใหม่ พบว่า จำนวนบุคลากรทั้งหมดที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่เพียงพอต่อการดำเนินการบริการวิชาการสู่สังคม อาคารสถานที่ที่มีจำนวนไม่เพียงพอ ความสะอาดสบาย และความสะอาดของสถานที่ยังไม่เหมาะสมแก่การให้บริการวิชาการสู่สังคมเท่าที่ควร ควรมีการเก็บค่าใช้จ่ายจากการลงทะเบียนทุกโครงการ และงบประมาณที่มหาวิทยาลัยสนับสนุนในด้านการบริการวิชาการสู่สังคมยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร จากผลการศึกษาดังกล่าวอาจมีสาเหตุมาจาก บุคลากรของมหาวิทยาลัยมีภาระในด้านการเรียนการสอนมากและการวิจัยมาก ทำให้ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานด้านการบริการวิชาการสู่สังคม บุคลากรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดทักษะ และความสามารถในการบริหารโครงการบริการวิชาการสู่สังคม อาคารสถานที่สำหรับใช้ในการบริการวิชาการส่วนใหญ่ยังไม่เหมาะสม เนื่องจากสถานที่ในมหาวิทยาลัยมีพื้นที่ใช้สอยน้อย สถานที่ส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน ทั้งใช้ในการเรียนการสอน และการให้บริการวิชาการ ในด้านงบประมาณที่มหาวิทยาลัยสนับสนุนในด้านการบริการวิชาการสู่สังคมยังไม่เพียงพอ เนื่องจากงบประมาณภายในมหาวิทยาลัยมีจำนวนจำกัด การของบประมาณจากหน่วยงานภายนอกยังขาดการประชาสัมพันธ์ที่ทั่วถึง และบุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการขอรับสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภายนอกเท่าที่ควร โดยสรุปผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาการบริหารงานบริการวิชาการสู่ชุมชนของมหาวิทยาลัยต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ความต้องการรับบริการทางวิชาการทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรทางชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก” เป็นการวิจัยเชิงผสม (mixed method) ระหว่างเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กับเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในแบบ sequential mixed design โดยการใช้การสัมภาษณ์เชิงคุณภาพเสริมผลการวิจัยเชิงปริมาณ (ชัยยนต์ ประดิษฐศิลป์, 2559, หน้า 277-278) และผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการศึกษาซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ องค์กรหลักของภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน จำนวน 400 องค์กร ประกอบไปด้วย 3 ส่วนได้แก่

1. องค์กรภาครัฐ ในจังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออก จำนวน 131 แห่ง
2. องค์กรภาคประชาสังคม ในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก จำนวน 140 แห่ง
3. องค์กรภาคเอกชน ในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก จำนวน 129 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดจากทฤษฎี เอกสารต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านความต้องการรับบริการวิชาการ
- ตอนที่ 3 ข้อมูลสภาพปัญหาทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก
- ตอนที่ 4 ข้อมูลความต้องการรับบริการทางวิชาการทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก
- ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

วิธีการสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามขึ้นตามกรอบข้อมูลที่ต้องการศึกษา โดยใช้คำจำกัดความหรือนิยามปฏิบัติการตามตัวแปรที่กำหนดไว้เป็นหลักในการสร้างคำถามต่าง ๆ ให้ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด เพื่อให้แบบสอบถามสามารถวัดได้ในสิ่งที่ต้องการจะวัด (Validity)

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น พร้อมทั้งคำจำกัดความหรือนิยามปฏิบัติการของตัวแปรเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร. ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบว่านิยามและแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีความชัดเจนถูกต้องหรือไม่ รวมทั้งการพิจารณาสำนวนภาษาที่ใช้ในข้อความว่าสอดคล้องกับลักษณะที่ต้องการจะวัดหรือไม่ เพื่อให้เครื่องมือมีความตรงในเนื้อหา (Content Validity)

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ก่อนนำไปทดลองใช้ (Try-out)

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดสอบความเที่ยง (Reliability) ในภาคสนามกับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรของการศึกษาที่มีในกลุ่มตัวอย่างจริงของการวิจัยครั้งนี้จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

6. แก้ไขแบบสอบถามโดยการปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ อีกครั้ง จากนั้นจึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำองค์กรภาคประชาสังคม และผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรม
2. ตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของข้อมูลในแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามมาแปลข้อมูลที่ได้เป็นรหัสพร้อมบันทึกข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การประมวลผลข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้
 - 1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามหลังจากดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ได้รับคำตอบที่สมบูรณ์ครบตามจำนวนที่ระบุไว้
 - 1.2 บันทึกข้อมูลที่เป็นรหัสลงในแบบบันทึกข้อมูล และเครื่องคอมพิวเตอร์ตามลำดับ
 - 1.3 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์
 - 1.4 ประมวลผลข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย
2. การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้
 - 2.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ ได้แก่ สถิติความถี่ และค่าร้อยละ

2.2 วิเคราะห์สภาพปัญหาทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก จากแบบสอบถามที่มีการวัดระดับความรุนแรงของปัญหาออกเป็นระดับ 4 ระดับ คือ ไม่มี มีน้อย มีปานกลาง และมีมาก โดยมีเกณฑ์ในการเลือกคำตอบ ดังนี้

ไม่มี	ค่าคะแนน	0
มีน้อย	ค่าคะแนน	1
มีปานกลาง	ค่าคะแนน	2
มีมาก	ค่าคะแนน	3

การวิเคราะห์สภาพปัญหาทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก จึงใช้การคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำมาจัดระดับความรุนแรงของปัญหา โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับ
0.00 – 0.75	ไม่มีปัญหา
0.76 – 1.50	มีปัญหายอยู่ในระดับน้อย
1.51 – 2.25	มีปัญหายอยู่ในระดับปานกลาง
2.26 – 3.00	มีปัญหายอยู่ในระดับมาก

2.3 วิเคราะห์ความต้องการรับบริการวิชาการทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก จากแบบสอบถามที่มีการวัดระดับความต้องการรับบริการวิชาการออกเป็นระดับ 4 ระดับ คือ ไม่ต้องการ ต้องการน้อย ต้องการปานกลาง และต้องการมาก โดยมีเกณฑ์ในการเลือกคำตอบ ดังนี้

ไม่ต้องการ	ค่าคะแนน	0
ต้องการน้อย	ค่าคะแนน	1
ต้องการปานกลาง	ค่าคะแนน	2
ต้องการมาก	ค่าคะแนน	3

การวิเคราะห์ความต้องการรับบริการวิชาการทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก จึงใช้การคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำมาจัดระดับความความต้องการรับบริการวิชาการ โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับ
0.00 – 0.75	ไม่ต้องการ
0.76 – 1.50	มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย
1.51 – 2.25	มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง
2.26 – 3.00	มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

2.4 เปรียบเทียบสภาพปัญหาและความต้องการรับบริการวิชาการทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกโดยใช้การเปรียบเทียบจากค่าเฉลี่ย

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้จะใช้วิธีการต่าง ๆ ดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร (Documentary Research) นั้นเป็นการศึกษาจากเอกสารขั้นต้น และชั้นรอง ดังนี้

1.1 เอกสารขั้นต้น (Primary Document) เป็นข้อมูลดิบที่ยังไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ ข้อมูลส่วนนี้ได้จากการเก็บรวบรวมเอกสารที่สำคัญ เช่น เอกสารขององค์กรภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน เป็นต้น

1.2 เอกสารชั้นรอง (Secondary Document) เป็นข้อมูลที่ได้ผ่านการวิเคราะห์แล้ว ระดับหนึ่งและเพื่อช่วยให้วิเคราะห์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เอกสารชั้นรองที่สำคัญ คือ บทความวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ วิธีการสัมภาษณ์ที่จะใช้ในการวิจัยนี้มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview) โดยอาศัยแนวการสัมภาษณ์ (Interview Guide) เป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์มีรูปแบบ คือ การสัมภาษณ์รายบุคคล จะใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Dept Interviews) โดยอาศัยผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key - informants) ได้แก่ ตัวแทนจากภาครัฐ ภาค ประชาสังคม และภาคเอกชน

กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเข้าสู่พื้นที่วิจัยมีดังนี้

1.1 การเตรียมอุปกรณ์ คณะผู้วิจัยเตรียมอุปกรณ์สำหรับช่วยเก็บข้อมูล คือ เทป บันทึกเสียง โดยการบันทึกนั้นต้องได้รับอนุญาตจากผู้ให้สัมภาษณ์

1.2 การแนะนำตัว คณะผู้วิจัยได้แนะนำตัวต่อกลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้น ผู้วิจัยจะอธิบายถึงว่าทำไมถึงเลือกมาทำวิจัยในพื้นที่ดังกล่าว โดยจะบอกถึงจุดประสงค์และผลที่ตามมาจากการวิจัย

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นคณะผู้วิจัยจะเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก หรือผู้ที่รู้เรื่องนั้นดี และจะสัมภาษณ์โดยการสนทนาซักถามอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้ข้อมูลเรื่องใด เรื่องหนึ่งที่ต้องการโดยอาศัยแนว การสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือ

3. การสรุปผลการวิจัยในขั้นนี้จะเป็นกระบวนการของการตกผลึกที่ได้จากการสัมภาษณ์ การอ่านเอกสารและการสังเกตการณ์ต่าง ๆ ซึ่งข้อมูลที่ได้เหล่านี้จะนำมาวิเคราะห์โดยใช้หลักการตีความ (Interpretive Analysis) เพื่อให้ได้ข้อสรุป

การตรวจสอบข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลมีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือ การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพผู้วิจัยจะใช้วิธีการดังนี้

1. การตรวจสอบจากผู้ให้ข้อมูลที่มีจุดยืนต่างกันในการวิจัยนี้จะใช้ผู้ให้ข้อมูลที่มีจุดยืนหลากหลาย
2. การตรวจสอบจากแหล่งข้อมูลที่แตกต่างกัน ในการวิจัยนี้จะใช้แหล่งข้อมูลจากเอกสารจากการสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์มาเปรียบเทียบเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลที่ดำเนินการควบคู่ไปกับการเก็บข้อมูลตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้าย ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้หลักการตีความ (Interpretive Analysis) โดยมีขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

1. การถอดเทปข้อมูลการสัมภาษณ์แล้วเขียนสรุป
2. การจัดหมวดหมู่ของข้อมูลตามประเด็นในวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยครั้งนี้
3. การเชื่อมโยงระหว่างในเชิงเหตุและผลตามวัตถุประสงค์การศึกษาโดยการวิเคราะห์ทางเลือกนโยบายในการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาขององค์กรตามสภาพปัญหาและความต้องการรับบริการวิชาการทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกต่อไป

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ความต้องการรับบริการทางวิชาการทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรทางชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก” เป็นผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

- n แทน จำนวนประชากร
 $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 SD แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการประเมินผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ และนำเสนอรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอนตามลำดับ ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านความต้องการรับบริการวิชาการ
ตอนที่ 3 ข้อมูลสภาพปัญหาทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก
ตอนที่ 4 ข้อมูลความต้องการรับบริการทางวิชาการทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก
ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่ม

ตอนที่ 1 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก จำแนกตามลักษณะองค์กร/หน่วยงาน และจังหวัด โดยแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก จำแนกตามลักษณะองค์กร/หน่วยงาน ($n = 400$)

ลักษณะองค์กร/หน่วยงาน	จำนวน	ร้อยละ
ภาครัฐ	131	32.7
ภาคประชาสังคม	140	35.0
ภาคเอกชน	129	32.3
รวม	400	100

จากตารางที่ 1 พบว่า องค์กร/หน่วยงานที่ตอบแบบสอบถาม อยู่ในองค์กรภาค
ประชาสังคมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.0 รองลงมา อยู่ในองค์กรภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 32.7
และองค์กรภาคเอกชน คิดเป็นร้อยละ 32.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก จำแนกตามจังหวัด
($n = 400$)

จังหวัด	จำนวน	ร้อยละ
ชลบุรี	206	51.5
ระยอง	86	21.5
จันทบุรี	64	16.0
ตราด	44	11.0
รวม	400	100

จากตารางที่ 2 พบว่า องค์กร/หน่วยงานที่ตอบแบบสอบถาม อยู่ในจังหวัดชลบุรีมากที่สุด
คิดเป็นร้อยละ 51.5 รองลงมา อยู่ในจังหวัดระยอง คิดเป็นร้อยละ 21.5 จังหวัดจันทบุรี คิดเป็นร้อย
ละ 16.0 และจังหวัดตราด คิดเป็นร้อยละ 11.0 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านความต้องการบริการวิชาการ

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก จำแนกตาม
ความต้องการ/ไม่ต้องการรับบริการวิชาการจากคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา ($n = 400$)

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการรับบริการวิชาการ	376	94.0
ไม่ต้องการรับบริการวิชาการ	24	6.0
รวม	400	100

จากตารางที่ 3 พบว่า องค์กร/หน่วยงานที่ตอบแบบสอบถาม มีความต้องการรับบริการ
วิชาการจากคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา คิดเป็นร้อยละ 94.0 และไม่ต้องการรับ
บริการวิชาการจากคณะฯ คิดเป็นร้อยละ 6.0

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก จำแนกตามประเภทความต้องการรับบริการวิชาการจากคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ($n = 400$)

ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการเมืองการปกครอง	87	21.7
ด้านบริหารรัฐกิจ	65	16.3
ด้านกฎหมาย	224	56.0
ไม่ต้องการรับบริการวิชาการ	24	6.0
รวม	400	100

จากตารางที่ 4 พบว่า องค์กร/หน่วยงานที่ตอบแบบสอบถาม มีความต้องการรับบริการวิชาการจากคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านกฎหมายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.0 รองลงมา ด้านการเมืองการปกครอง คิดเป็นร้อยละ 21.5 และด้านบริหารรัฐกิจ คิดเป็นร้อยละ 16.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก จำแนกตามอันดับความเหมาะสมของรูปแบบการรับบริการวิชาการ ($n = 400$)

รูปแบบการรับบริการวิชาการ	จำนวนของการถูกเลือกตอบ	ร้อยละ	อันดับ
การให้บริการแนะนำช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน	67	16.8	1
การให้บริการจัดการฝึกอบรมในระยะสั้น	57	14.2	2
การให้บริการจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ	47	11.7	3
การให้บริการจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ	47	11.7	3
การให้บริการเป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัย	44	11.0	4
การให้บริการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อและสิ่งพิมพ์	32	7.9	5
การให้บริการการจัดอบรมในรูปแบบกิจกรรมเสริมประสบการณ์	30	7.5	6
การให้บริการจัดการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง (ระยะยาว)	26	6.6	7
การให้บริการจัดนิทรรศการและการแสดงทางวิชาการ	10	2.6	8
การให้บริการในรูปแบบอื่น ๆ	1	0.3	9
ไม่ประสงค์ตอบ	39	9.7	-
รวม	400	100	

จากตารางที่ 5 องค์กร/หน่วยงานที่ตอบแบบสอบถาม มีความต้องการรับบริการวิชาการ ในรูปแบบการให้บริการแนะนำช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน มาเป็นอันดับที่หนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 16.8 อันดับที่สองเป็น การให้บริการจัดการฝึกอบรมในระยะสั้น คิดเป็นร้อยละ 14.2 อันดับที่สามเป็น การให้บริการจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ และ การให้บริการจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ คิดเป็นร้อยละ 11.7 และอันดับถัดมา คือ การให้บริการเป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 11.0 การให้บริการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อและสิ่งพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 7.9 การให้บริการการจัดอบรมในรูปแบบกิจกรรมเสริมประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 7.5 การให้บริการจัดการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง (ระยะยาว) คิดเป็นร้อยละ 6.6 การให้บริการจัดนิทรรศการและการแสดงทางวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 2.6 และการให้บริการในรูปแบบอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 0.3 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ข้อมูลสภาพปัญหาทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก

ตารางที่ 6 สภาพปัญหาขององค์กรภาครัฐในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการเมืองการปกครอง (n = 400)

ประเด็น	ระดับความรุนแรงของปัญหา				$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา	อันดับที่
	ไม่มี	มีน้อย	มีปานกลาง	มีมาก				
1. การเลือกตั้งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความแตกแยกและขัดแย้งภายในท้องถิ่น	47 (35.9)	58 (44.3)	20 (15.3)	6 (4.6)	0.89	.829	น้อย	9
2. ในพื้นที่ของท่านมีปัญหาในด้านความสัมพันธ์ (ทางอำนาจ) ระหว่างท้องถิ่น ท้องที่ และภาคประชาชน	31 (23.7)	76 (58.0)	20 (15.3)	4 (3.1)	0.98	.718	น้อย	7
3. ในพื้นที่ของท่านมีปัญหาความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานราชการ (หน่วยงานราชการในส่วนภูมิภาค/ท้องที่/ท้องถิ่น) กับภาคประชาชนในพื้นที่	33 (25.2)	78 (59.5)	19 (14.5)	1 (0.8)	0.91	.650	น้อย	8
4. ผู้คนในท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	24 (18.3)	56 (42.7)	40 (30.5)	11 (8.4)	1.29	.864	น้อย	6
5. การขาดความรู้ความเข้าใจของประชาชน องค์กร/หน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่เกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ	18 (13.7)	43 (32.8)	52 (39.7)	18 (13.7)	1.53	.897	ปานกลาง	4
6. กลุ่ม/องค์การภาคประชาชนในท้องถิ่นยังขาดความเข้มแข็ง/ไม่มีพลัง	12 (9.2)	50 (38.2)	51 (38.9)	18 (13.7)	1.57	.842	ปานกลาง	3

7. องค์การ/หน่วยงานของท่านประสบปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น	13 (9.9)	55 (42.0)	53 (40.5)	10 (7.6)	1.46	.777	น้อย	5
8. นักการเมืองท้องถิ่นขาดความเข้าใจในเจตนารมณ์ของการปกครองท้องถิ่น	20 (15.3)	38 (29.0)	50 (38.2)	23 (17.6)	1.58	.952	ปานกลาง	2
9. องค์การปกครองท้องถิ่นยังไม่สามารถสนองตอบต่อสภาพปัญหา ความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง	15 (11.5)	36 (27.5)	52 (39.7)	28 (21.4)	1.71	.932	ปานกลาง	1
รวม					1.32	.829	น้อย	

จากตารางที่ 6 ผลการสำรวจสภาพปัญหาขององค์กรภาครัฐในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการเมืองการปกครอง พบว่า องค์กรภาครัฐที่ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า สภาพปัญหาขององค์กรภาครัฐในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการเมืองการปกครอง มีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.32$)

และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 4 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 9 องค์การปกครองท้องถิ่นยังไม่สามารถสนองตอบต่อสภาพปัญหา ความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 1.71$) ประเด็นที่ 8 นักการเมืองท้องถิ่นขาดความเข้าใจในเจตนารมณ์ของการปกครองท้องถิ่น ($\bar{X} = 1.58$) ประเด็นที่ 6 กลุ่ม/องค์การภาคประชาชนในท้องถิ่นยังขาดความเข้มแข็ง/ไม่มีพลัง ($\bar{X} = 1.57$) และประเด็นที่ 5 การขาดความรู้ความเข้าใจของประชาชน องค์การ/หน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่เกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ ($\bar{X} = 1.53$) ตามลำดับ

ส่วนประเด็นที่มีความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับน้อยมี 5 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 7 องค์การ/หน่วยงานของท่านประสบปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ($\bar{X} = 1.46$) ประเด็นที่ 4 ผู้คนในท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X} = 1.29$) ประเด็นที่ 2 ในพื้นที่ของท่านมีปัญหาในด้านความสัมพันธ์ (ทางอำนาจ) ระหว่างท้องถิ่น ท้องที่ และภาคประชาชน ($\bar{X} = 0.98$) ประเด็นที่ 3 ในพื้นที่ของท่านมีปัญหาความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานราชการ (หน่วยงานราชการในส่วนภูมิภาค/ท้องที่/ท้องถิ่น) กับภาคประชาชนในพื้นที่ ($\bar{X} = 0.91$) และประเด็นที่ 1 การเลือกตั้งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความแตกแยกและขัดแย้งภายในท้องถิ่น ($\bar{X} = 0.89$) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 สภาพปัญหาขององค์กรภาครัฐในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการบริหาร
รัฐกิจ ($n = 400$)

ประเด็น	ระดับความรุนแรงของปัญหา				$\bar{X}$	SD	ระดับ ปัญหา	อันดับ ที่
	ไม่มี	มี น้อย	มีปาน กลาง	มีมาก				
10. ปัญหาการประสานงานร่วมกัน ระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคม และ ภาคเอกชน	11 (8.4)	65 (49.6)	51 (38.9)	4 (3.1)	1.37	.682	น้อย	6
11. ปัญหาด้านการบริหารงานบุคลากร ให้เกิดประสิทธิภาพภายในองค์กร	14 (10.7)	57 (43.5)	50 (38.2)	10 (7.6)	1.43	.785	น้อย	4
12. ปัญหาด้านการบริการงานการเงิน และงานพัสดุให้เกิดประสิทธิภาพภายใน องค์กร	16 (12.2)	51 (38.9)	57 (43.5)	7 (5.3)	1.42	.774	น้อย	5
13. ปัญหาด้านการตลาดหรือ การประชาสัมพันธ์ให้เกิดประสิทธิภาพ	16 (12.2)	48 (36.6)	55 (42.0)	12 (9.2)	1.48	.826	น้อย	2
14. ปัญหาการใช้ประโยชน์จาก เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากร ภายในองค์กร	13 (9.9)	52 (39.7)	57 (43.5)	9 (6.9)	1.47	.768	น้อย	3
15. ปัญหาด้านความคิดสร้างสรรค์ใน การสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ	6 (4.6)	36 (27.5)	50 (38.2)	39 (29.8)	1.93	.870	ปาน กลาง	1
16. ปัญหาด้านการนำหลักธรรมาภิบาล มาประยุกต์ใช้ภายในองค์กร	20 (15.3)	53 (40.5)	51 (38.9)	7 (5.3)	1.34	.802	น้อย	8
17. ปัญหาการกำหนดนโยบายที่มี ความเหมาะสมสอดคล้องกับ ความต้องการท้องถิ่น	16 (12.2)	67 (51.1)	43 (32.8)	5 (3.8)	1.28	.726	น้อย	9
18. ปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อม ภายในองค์กร	24 (18.3)	48 (36.6)	47 (35.9)	12 (9.2)	1.36	.886	น้อย	7
รวม					1.45	.791	น้อย	

จากตารางที่ 7 ผลการสำรวจสภาพปัญหาขององค์กรภาครัฐในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาค
ตะวันออก ด้านการบริหารรัฐกิจ พบว่า องค์กรภาครัฐที่ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่าสภาพ
ปัญหาขององค์กรภาครัฐในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการบริหารรัฐกิจ มีระดับความ
รุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.45$)

และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับปาน
กลาง 1 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 15 ปัญหาด้านความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ($\bar{X} =$
1.93)

ส่วนประเด็นที่มีความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับน้อยมี 8 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 13 ปัญหาด้านการตลาดหรือการประชาสัมพันธ์ให้เกิดประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 1.48$) ประเด็นที่ 14 ปัญหาการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรภายในองค์กร ($\bar{X} = 1.47$) ประเด็นที่ 11 ปัญหาด้านการบริหารงานบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพภายในองค์กร ($\bar{X} = 1.43$) ประเด็นที่ 12 ปัญหาด้านการบริการงานการเงินและงานพัสดุให้เกิดประสิทธิภาพภายในองค์กร ($\bar{X} = 1.42$) ประเด็นที่ 10 ปัญหาการประสานงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน ($\bar{X} = 1.37$) ประเด็นที่ 18 ปัญหาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในองค์กร ($\bar{X} = 1.36$) ประเด็นที่ 16 ปัญหาการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ภายในองค์กร ($\bar{X} = 1.34$) และประเด็นที่ 17 ปัญหาด้านความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ($\bar{X} = 1.28$) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 สภาพปัญหาขององค์กรภาครัฐในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านกฎหมาย
($n = 400$)

ประเด็น	ระดับความรุนแรงของปัญหา				$\bar{X}$	SD	ระดับ ปัญหา	อันดับ ที่
	ไม่มี	มี น้อย	มีปาน กลาง	มีมาก				
19. ปัญหาในการกำหนดกฎระเบียบหรือข้อบังคับต่าง ๆ ภายในองค์กร	24 (18.3)	36 (27.5)	47 (35.9)	24 (18.3)	1.54	.994	ปาน กลาง	6
20. ปัญหาในเรื่องความรู้ความเข้าใจในกฎหมายพื้นฐานสำหรับบุคคลทั่วไป	8 (6.1)	42 (32.1)	50 (38.2)	31 (23.7)	1.79	.875	ปาน กลาง	1
21. ปัญหาในเรื่องสัญญาซื้อขาย/ขายฝาก/เช่าทรัพย์สิน/กู้ยืมเงิน/ค้ำประกัน/จำนำ/จำนอง	26 (19.8)	42 (32.1)	51 (38.9)	12 (9.2)	1.37	.906	น้อย	7
22. ปัญหาในเรื่องการถูกเอารัดเอาเปรียบจากการทำสัญญา	33 (25.2)	55 (42.0)	36 (27.5)	7 (5.3)	1.13	.854	น้อย	10
23. ปัญหาในเรื่องความไม่เป็นธรรมจากการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ	44 (33.6)	62 (47.3)	20 (15.3)	5 (3.8)	0.89	.797	น้อย	11
24. ปัญหาในเรื่องที่ดินที่ใช้ในการทำประโยชน์	10 (7.6)	56 (42.7)	38 (29.0)	27 (20.6)	1.63	.897	ปาน กลาง	3
25. ปัญหาในเรื่องกฎหมายครอบครัว (การหมั้น/การสมรส/การหย่าร้าง/การแบ่งทรัพย์สิน) รวมถึงการแบ่งทรัพย์สินมรดก	22 (16.8)	67 (51.1)	35 (26.7)	7 (5.3)	1.21	.782	น้อย	8
26. ปัญหาในเรื่องการเสียภาษีอากร	17 (13.0)	43 (32.8)	53 (40.5)	18 (13.7)	1.55	.888	ปาน กลาง	5
27. ปัญหาในเรื่องความไม่เป็นธรรมในการคุ้มครองแรงงานตามกฎหมายประกันสังคม	28 (21.4)	64 (48.9)	30 (22.9)	9 (6.9)	1.15	.836	น้อย	9

28. ปัญหาในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม (ขยะ/สิ่งปฏิกูล/ของเสีย/มลพิษ)	11 (8.4)	39 (29.8)	61 (46.6)	20 (15.3)	1.69	.833	ปานกลาง	2
29. ปัญหาในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้หรือทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่	24 (18.3)	32 (24.4)	51 (38.9)	24 (18.3)	1.57	.993	ปานกลาง	4
รวม					1.41	.878	น้อย	

จากตารางที่ 8 ผลการสำรวจสภาพปัญหาขององค์กรภาครัฐในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านกฎหมาย พบว่า องค์กรภาครัฐที่ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่าสภาพปัญหาขององค์กรภาครัฐในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านกฎหมาย มีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.41$)

และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 6 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 20 ปัญหาในเรื่องความรู้ความเข้าใจในกฎหมายพื้นฐานสำหรับบุคคลทั่วไป ($\bar{X} = 1.79$) ประเด็นที่ 28 ปัญหาในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม (ขยะ/สิ่งปฏิกูล/ของเสีย/มลพิษ) ($\bar{X} = 1.69$) ประเด็นที่ 24 ปัญหาในเรื่องที่ดินที่ใช้ในการทำประโยชน์ ($\bar{X} = 1.63$) ประเด็นที่ 29 ปัญหาในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้หรือทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ($\bar{X} = 1.57$) ประเด็นที่ 26 ปัญหาในเรื่องการเสียภาษีอากร ($\bar{X} = 1.55$) และประเด็นที่ 19 ปัญหาในการกำหนดกฎระเบียบหรือข้อบังคับต่าง ๆ ภายในองค์กร ($\bar{X} = 1.54$) ตามลำดับ

ส่วนประเด็นที่มีความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับน้อยมี 5 ประเด็น ได้แก่ ประเด็น 21 ปัญหาในเรื่องสัญญาซื้อขาย/ขายฝาก/เช่าทรัพย์สิน/กู้ยืมเงิน/ค้ำประกัน/จำนำ/จำนอง ($\bar{X} = 1.37$) ประเด็นที่ 25 ปัญหาในเรื่องกฎหมายครอบครัว (การหมั้น/การสมรส/การหย่าร้าง/การแบ่งทรัพย์สิน) รวมถึงการแบ่งทรัพย์สินมรดก ($\bar{X} = 1.21$) ประเด็นที่ 27 ปัญหาในเรื่องความไม่เป็นธรรมในการคุ้มครองแรงงานตามกฎหมายประกันสังคม ($\bar{X} = 1.15$) ประเด็นที่ 22 ปัญหาในเรื่องการถูกเอารัดเอาเปรียบจากการทำสัญญา ($\bar{X} = 1.13$) และประเด็นที่ 23 ปัญหาในเรื่องความไม่เป็นธรรมจากการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ ($\bar{X} = 0.89$) ตามลำดับ

ตัวแทนจากภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน ได้ข้อคิดเห็นสภาพปัญหาขององค์กรภาครัฐในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการเมืองการปกครอง บริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ดังนี้

“ปัญหาด้านการสร้างนวัตกรรมนั้น ในด้านของความคิดสร้างสรรค์เป็นเหตุผลหนึ่ง แต่เหตุผลที่แท้จริงนั้นน่าจะเป็นเรื่องของการเกรงกลัวว่าจะเบิกจ่ายงบประมาณโดยขัดกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.)” (เฟ้ง บัวหอม, ตัวแทนจากภาครัฐ, สัมภาษณ์, 26 มิถุนายน 2560)

“ปัญหาในเรื่องที่ดินที่พบ นอกจากเรื่องการทำประโยชน์นั้น พบว่าปัจจุบันปัญหาที่พบเกี่ยวกับที่ดินก็จะมีเรื่องการบุกรุก/เหลื่อมล้ำต่อที่ดินไม่ว่าจะเป็นสถานที่สาธารณะหรือสถานที่ข้างเคียง” (เฟ้ง บัวหอม, ตัวแทนจากภาครัฐ, สัมภาษณ์, 26 มิถุนายน 2560)

“ปัญหาในเรื่องการเสียภาษีอากรที่พบ ส่วนใหญ่เป็นปัญหาในด้านความไม่เข้าใจและการปิดบังซ่อนเร้นของประชาชนมากกว่า ในด้านของภาครัฐนั้นพบว่าฝ่ายจัดเก็บไม่พบปัญหามากนัก เนื่องจากเป็นเรื่องเดิมที่ไม่มีอะไรใหม่” (เฟ่ง บัวหอม, ตัวแทนจากภาครัฐ, สัมภาษณ์, 26 มิถุนายน 2560)

“ปัญหาในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมพบว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่มีความรู้ในด้านนี้โดยตรง เช่น ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ซึ่งถือเป็นปัญหาใหญ่ในปัจจุบัน แต่ยังไม่ได้มีการปฏิบัติการอย่างจริงจัง เนื่องจากมีความไม่มั่นใจทางด้านกฎหมาย” (เฟ่ง บัวหอม, ตัวแทนจากภาครัฐ, สัมภาษณ์, 26 มิถุนายน 2560)

“หน่วยงานภาครัฐในภาคตะวันออก ควรมีการคิดนโยบายที่ตอบสนองต่อการพัฒนาบุคลากรหรือนโยบายที่ตอบสนองต่ออิทธิพลจากต่างประเทศ ที่นับวันจะมีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น ทำให้หน่วยงานภาครัฐจะต้องปรับตัวให้ทันการเปลี่ยนแปลง อาทิ นโยบายส่งเสริมการลงทุน แผนการลงทุนเพื่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจ (EEC) หรือแม้กระทั่งนโยบายว่าด้วยการปรับเปลี่ยนสัดส่วนระหว่างการศึกษาสายสามัญกับสายอาชีพ จาก 70:30 เป็น 40:60 เป็นต้น รวมทั้งควรส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐมีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น” (พระพงษ์ สุนทรวิภาต, ตัวแทนจากภาคเอกชน, สัมภาษณ์, 5 กรกฎาคม 2560)

ตารางที่ 9 สภาพปัญหาขององค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก
ด้านการเมืองการปกครอง (n = 400)

ประเด็น	ระดับความรุนแรงของปัญหา				$\bar{X}$	SD	ระดับ ปัญหา	อันดับ ที่
	ไม่มี	มี น้อย	มีปาน กลาง	มีมาก				
1. การเลือกตั้งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความแตกแยกและขัดแย้งภายในท้องถิ่น	30 (21.4)	60 (42.9)	30 (21.4)	20 (14.3)	1.29	.962	น้อย	7
2. ในพื้นที่ของท่านมีปัญหาในด้านความสัมพันธ์ (ทางอำนาจ) ระหว่างท้องถิ่น ท้องที่ และภาคประชาชน	10 (7.1)	70 (50.0)	40 (28.6)	20 (14.3)	1.50	.827	น้อย	6
3. ในพื้นที่ของท่านมีปัญหาความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานราชการ (หน่วยงานราชการในส่วนภูมิภาค/ท้องที่/ท้องถิ่น) กับภาคประชาชนในพื้นที่	30 (21.4)	60 (42.9)	40 (28.6)	10 (7.1)	1.21	.863	น้อย	8
4. ผู้คนในท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	30 (21.4)	10 (7.1)	30 (21.4)	70 (50.0)	2.00	1.200	ปาน กลาง	2
5. การขาดความรู้ความเข้าใจของประชาชน องค์กร/หน่วยงานต่าง ๆ	20 (14.3)	20 (14.3)	50 (35.7)	50 (35.7)	1.93	1.036	ปาน กลาง	3

ในพื้นที่เกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ								
6. กลุ่ม/องค์การภาคประชาชนในท้องถิ่นยังขาดความเข้มแข็ง/ไม่มีพลัง	10 (7.1)	30 (21.4)	80 (57.1)	20 (14.3)	1.76	.775	ปานกลาง	5
7. องค์การ/หน่วยงานของท่านประสบปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น	20 (14.3)	30 (21.4)	40 (28.6)	50 (35.7)	1.86	1.063	ปานกลาง	4
8. นักการเมืองท้องถิ่นขาดความเข้าใจในเจตนารมณ์ของการปกครองท้องถิ่น	10 (7.1)	10 (7.1)	100 (41.4)	20 (14.3)	1.93	.706	ปานกลาง	3
9. องค์การปกครองท้องถิ่นยังไม่สามารถสนองตอบต่อสภาพปัญหา ความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง	10 (7.1)	10 (7.1)	50 (35.7)	70 (50.0)	2.29	.884	มาก	1
รวม					1.75	.924	ปานกลาง	

จากตารางที่ 9 ผลการสำรวจสภาพปัญหาขององค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการเมืองการปกครอง พบว่า องค์กรภาคประชาสังคมที่ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่าสภาพปัญหาขององค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการเมืองการปกครอง มีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.75$)

และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับมาก อยู่ 1 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 9 องค์การปกครองท้องถิ่นยังไม่สามารถสนองตอบต่อสภาพปัญหา ความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 2.29$)

ส่วนประเด็นที่มีความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า มีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 5 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 4 ผู้คนในท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X} = 2.00$) ประเด็นที่ 5 การขาดความรู้ความเข้าใจของประชาชน องค์การ/หน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่เกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ ($\bar{X} = 1.93$) ประเด็นที่ 8 นักการเมืองท้องถิ่นขาดความเข้าใจในเจตนารมณ์ของการปกครองท้องถิ่น ($\bar{X} = 1.93$) ประเด็นที่ 7 องค์การ/หน่วยงานของท่านประสบปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ($\bar{X} = 1.86$) และประเด็นที่ 6 กลุ่ม/องค์การภาคประชาชนในท้องถิ่นยังขาดความเข้มแข็ง/ไม่มีพลัง ($\bar{X} = 1.79$) ตามลำดับ

ส่วนประเด็นที่มีความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับน้อยมี 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 2 ในพื้นที่ของท่านมีปัญหาในด้านความสัมพันธ์ (ทางอำนาจ) ระหว่างท้องถิ่น ท้องที่ และภาคประชาชน ($\bar{X} = 1.50$) ประเด็นที่ 1 การเลือกตั้งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความแตกแยกและขัดแย้งภายในท้องถิ่น ($\bar{X} = 1.29$) และประเด็นที่ 3 ในพื้นที่ของท่านมีปัญหาความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานราชการ (หน่วยงานราชการในส่วนภูมิภาค/ท้องที่/ท้องถิ่น) กับภาคประชาชนในพื้นที่ ($\bar{X} = 1.21$) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 สภาพปัญหาขององค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก
ด้านการบริหารรัฐกิจ (n = 400)

ประเด็น	ระดับความรุนแรงของปัญหา				$\bar{X}$	SD	ระดับ ปัญหา	อันดับ ที่
	ไม่มี	มี น้อย	มีปาน กลาง	มีมาก				
10. ปัญหาการประสานงานร่วมกัน ระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคม และ ภาคเอกชน	0 (0.0)	40 (28.6)	90 (64.3)	10 (7.1)	1.79	.560	ปาน กลาง	3
11. ปัญหาด้านการบริหารงานบุคลากร ให้เกิดประสิทธิภาพภายในองค์กร	0 (0.0)	40 (28.6)	50 (35.7)	50 (37.5)	2.07	.801	ปาน กลาง	1
12. ปัญหาด้านการบริการงานการเงิน และงานพัสดุให้เกิดประสิทธิภาพภายใน องค์กร	10 (7.1)	40 (28.6)	70 (50.0)	20 (14.3)	1.71	.798	ปาน กลาง	4
13. ปัญหาด้านการตลาดหรือ การประชาสัมพันธ์ให้เกิดประสิทธิภาพ	10 (7.1)	40 (28.6)	70 (50.0)	20 (14.3)	1.71	.798	ปาน กลาง	4
14. ปัญหาการใช้ประโยชน์จาก เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากร ภายในองค์กร	10 (7.1)	30 (21.4)	80 (57.1)	20 (14.3)	1.79	.775	ปาน กลาง	3
15. ปัญหาด้านความคิดสร้างสรรค์ใน การสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ	10 (7.1)	30 (21.4)	50 (35.7)	50 (35.7)	2.00	.929	ปาน กลาง	2
16. ปัญหาด้านการนำหลักธรรมาภิบาล มาประยุกต์ใช้ภายในองค์กร	10 (7.1)	60 (42.9)	60 (42.9)	10 (7.1)	1.50	.735	น้อย	5
17. ปัญหาด้านการกำหนดนโยบายที่มี ความเหมาะสมสอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่น	30 (21.4)	60 (42.9)	40 (28.6)	10 (7.1)	1.21	.863	น้อย	7
18. ปัญหาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ภายในองค์กร	30 (21.4)	60 (42.9)	20 (14.3)	30 (21.4)	1.36	1.046	น้อย	6
รวม					1.68	.812	ปาน กลาง	

จากตารางที่ 10 ผลการสำรวจสภาพปัญหาขององค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการบริหารรัฐกิจ พบว่า องค์กรภาคประชาสังคมที่ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่าสภาพปัญหาขององค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการบริหารรัฐกิจ มีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.68$)

และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 6 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 11 ปัญหาด้านการบริหารงานบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพภายในองค์กร ($\bar{X} = 2.07$) ประเด็นที่ 15 ปัญหาด้านความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ($\bar{X} =$

2.00) ประเด็นที่ 10 ปัญหาการประสานงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน ($\bar{X} = 1.79$) ประเด็นที่ 14 ปัญหาการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรภายในองค์กร ($\bar{X} = 1.79$) ประเด็นที่ 12 ปัญหาด้านการบริการงานการเงินและงานพัสดุให้เกิดประสิทธิภาพภายในองค์กร ($\bar{X} = 1.71$) และประเด็นที่ 13 ปัญหาด้านการตลาดหรือการประชาสัมพันธ์ให้เกิดประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 1.71$) ตามลำดับ

ส่วนประเด็นที่มีความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับน้อยมี 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 16 ปัญหาด้านการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ภายในองค์กร ($\bar{X} = 1.50$) ประเด็นที่ 18 ปัญหาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในองค์กร ($\bar{X} = 1.36$) และประเด็นที่ 17 ปัญหาด้านการกำหนดนโยบายที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ($\bar{X} = 1.21$) ตามลำดับ

ตารางที่ 11 สภาพปัญหาขององค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก
ด้านกฎหมาย (n = 400)

ประเด็น	ระดับความรุนแรงของปัญหา				$\bar{X}$	SD	ระดับ ปัญหา	อันดับ ที่
	ไม่มี	มี น้อย	มีปาน กลาง	มีมาก				
19. ปัญหาในการกำหนดกฎระเบียบหรือข้อบังคับต่าง ๆ ภายในองค์กร	10 (7.1)	50 (35.7)	30 (21.4)	50 (35.7)	1.86	.993	ปาน กลาง	4
20. ปัญหาในเรื่องความรู้ความเข้าใจในกฎหมายพื้นฐานสำหรับบุคคลทั่วไป	0 (0.0)	30 (21.4)	40 (28.6)	70 (50.0)	2.29	.798	มาก	2
21. ปัญหาในเรื่องสัญญาซื้อขาย/ขายฝาก/เช่าทรัพย์สิน/กู้ยืมเงิน/ค้ำประกัน/จำนำ/จำนอง	10 (7.1)	40 (28.6)	60 (42.9)	30 (21.4)	1.79	.863	ปาน กลาง	5
22. ปัญหาในเรื่องการถูกเอารัดเอาเปรียบจากการทำสัญญา	0 (0.0)	40 (28.6)	70 (50.0)	30 (21.4)	1.93	.706	ปาน กลาง	3
23. ปัญหาในเรื่องความไม่เป็นธรรมจากการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ	30 (21.4)	30 (21.4)	40 (28.6)	40 (28.6)	1.64	1.113	ปาน กลาง	6
24. ปัญหาในเรื่องที่ดินที่ใช้ในการทำประโยชน์	0 (0.0)	10 (7.1)	70 (50.0)	60 (42.9)	2.36	.612	มาก	1
25. ปัญหาในเรื่องกฎหมายครอบครัว (การหมั้น/การสมรส/การหย่าร้าง/การแบ่งทรัพย์สิน) รวมถึงการแบ่งทรัพย์สินมรดก	10 (7.1)	80 (57.1)	40 (28.6)	10 (7.1)	1.36	.720	น้อย	9
26. ปัญหาในเรื่องการเสียภาษีอากร	20 (14.3)	80 (57.1)	30 (21.4)	10 (7.1)	1.21	.775	น้อย	10
27. ปัญหาในเรื่องความไม่เป็นธรรมในการคุ้มครองแรงงานตามกฎหมายประกันสังคม	10 (7.1)	80 (57.1)	30 (21.4)	20 (14.3)	1.43	.824	น้อย	8

28. ปัญหาในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม (ขยะ/สิ่งปฏิกูล/ของเสีย/มลพิษ)	20 (14.3)	40 (28.6)	60 (42.9)	20 (14.3)	1.57	.907	ปานกลาง	7
29. ปัญหาในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้หรือทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่	0 (0.0)	30 (21.4)	40 (28.6)	70 (50.0)	2.29	.798	มาก	2
รวม					1.79	.828	ปานกลาง	

จากตารางที่ 11 ผลการสำรวจสภาพปัญหาขององค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านกฎหมาย พบว่า องค์กรภาคประชาสังคมที่ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่าสภาพปัญหาขององค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านกฎหมาย มีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.79$)

และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับมาก 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 24 ปัญหาในเรื่องที่ดินที่ใช้ในการทำประโยชน์ ($\bar{X} = 2.36$) ประเด็นที่ 20 ปัญหาในเรื่องความรู้ความเข้าใจในกฎหมายพื้นฐานสำหรับบุคคลทั่วไป ($\bar{X} = 2.29$) และประเด็นที่ 29 ปัญหาในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้หรือทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ($\bar{X} = 2.29$) ตามลำดับ

ส่วนประเด็นที่มีความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 5 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 22 ปัญหาในเรื่องการถูกเอารัดเอาเปรียบจากการทำสัญญา ($\bar{X} = 1.93$) ประเด็นที่ 19 ปัญหาในการกำหนดกฎระเบียบหรือข้อบังคับต่าง ๆ ภายในองค์กร ($\bar{X} = 1.86$) ประเด็นที่ 21 ปัญหาในเรื่องสัญญาซื้อขาย/ขายฝาก/เช่าทรัพย์สิน/กู้ยืมเงิน/ค้ำประกัน/จำนำ/จำนอง ($\bar{X} = 1.79$) ประเด็นที่ 23 ปัญหาในเรื่องความไม่เป็นธรรมจากการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ ($\bar{X} = 1.64$) และประเด็นที่ 28 ปัญหาในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม (ขยะ/สิ่งปฏิกูล/ของเสีย/มลพิษ) ($\bar{X} = 1.57$) ตามลำดับ

ส่วนประเด็นที่มีความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับน้อยมี 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 27 ปัญหาในเรื่องความไม่เป็นธรรมในการคุ้มครองแรงงานตามกฎหมายประกันสังคม ($\bar{X} = 1.43$) ประเด็นที่ 25 ปัญหาในเรื่องกฎหมายครอบครัว (การหมั้น/การสมรส/การหย่าร้าง/การแบ่งทรัพย์สิน) รวมถึงการแบ่งทรัพย์สินมรดก ($\bar{X} = 1.36$) และประเด็นที่ 26 ปัญหาในเรื่องการเสียภาษีอากร ($\bar{X} = 1.21$) ตามลำดับ

ตัวแทนจากภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน ได้ข้อคิดเห็นสภาพปัญหาขององค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการเมืองการปกครอง บริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ดังนี้

“สำหรับภาคประชาสังคมในภาคตะวันออกยังขาดการสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็ง และยังมีจำนวนไม่มากพอ” (พระพงษ์ สุนทรวินาท, ตัวแทนจากภาคเอกชน, สัมภาษณ์, 5 กรกฎาคม 2560)

“แผนการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้มีการนำแผนของชุมชนเข้าไปในการทำงาน ทำให้ยังไม่เห็นถึงความเป็นรูปธรรมในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของชุมชน ส่วนใหญ่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเน้นแต่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพียงด้านเดียว ทำให้ยังไม่สามารถพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนได้” (ปาลิศา ไชยเสวนา, ตัวแทนจากภาคประชาสังคม, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2560)

“ปัญหาการประสานงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน เนื่องจากการทำงานของภาครัฐยังไม่สามารถเข้าถึงชาวบ้านได้ สสนใหญ่รอให้ชาวบ้านลงมือทำก่อน เมื่อมีผลงานออกมาจึงลงมาช่วยเหลือและต่อยอด ภาคประชาสังคมในบางครั้งใช้สิทธิของตนเองมากเกินไป ส่วนภาคเอกชนนั้นเข้ามามีส่วนร่วมกับชุมชนน้อยมาก ยังไม่มีการประสานงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ส่วนใหญ่เป็นลักษณะของการเข้ามาทำกิจกรรมเพื่อผลงานของตนเอง โดยใช้ฐานจากชาวบ้าน เช่น การทำกิจกรรมปลูกป่า” (ปาลิศา ไชยเสวนา, ตัวแทนจากภาคประชาสังคม, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2560)

“ปัญหาเรื่องที่ดินถือเป็นปัญหาที่สำคัญ เนื่องจากเกี่ยวข้องกับพื้นที่ในการทำมาหากินของชาวบ้าน เช่น กรณีเรื่องเอกสารการแสดงสิทธิในที่ดินที่ยังเป็นปัญหาที่พบมากในปัจจุบัน เนื่องจากในอดีตจะเป็นการจับจองพื้นที่ จะมีเอกสารเพียงใบจองเท่านั้น กรณีดังกล่าวนี้ถือเป็นประเด็นที่ชาวบ้านอยากทราบในข้อกฎหมายว่าจะสามารถกระทำการให้เป็นเอกสารที่ถูกต้องและแสดงกรรมสิทธิในที่ดินได้หรือไม่” (ปาลิศา ไชยเสวนา, ตัวแทนจากภาคประชาสังคม, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2560)

ตารางที่ 12 สภาพปัญหาขององค์กรภาคเอกชนในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการเมืองการปกครอง (n = 400)

ประเด็น	ระดับความรุนแรงของปัญหา				$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา	อันดับที่
	ไม่มี	มีน้อย	มีปานกลาง	มีมาก				
1. การเลือกตั้งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความแตกแยกและขัดแย้งภายในท้องถิ่น	62 (48.1)	39 (30.2)	26 (20.2)	2 (1.6)	0.75	.829	ไม่มี	
2. ในพื้นที่ของท่านมีปัญหาในด้านความสัมพันธ์ (ทางอำนาจ) ระหว่างท้องถิ่น ท้องที่ และภาคประชาชน	50 (38.8)	49 (38.0)	28 (21.7)	2 (1.6)	0.86	.808	น้อย	
3. ในพื้นที่ของท่านมีปัญหาความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานราชการ (หน่วยงานราชการในส่วนภูมิภาค/ท้องที่/ท้องถิ่น) กับภาคประชาชนในพื้นที่	52 (40.3)	54 (41.9)	22 (17.1)	1 (0.8)	0.78	.750	น้อย	
4. ผู้คนในท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	31 (24.0)	36 (27.9)	56 (43.4)	6 (4.7)	1.29	.886	น้อย	
5. การขาดความรู้ความเข้าใจของประชาชน องค์กร/หน่วยงานต่าง ๆ	28 (21.7)	33 (25.6)	56 (43.4)	12 (9.3)	1.40	.931	น้อย	

ในพื้นที่เกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ								
6. กลุ่ม/องค์การภาคประชาชนในท้องถิ่นยังขาดความเข้มแข็ง/ไม่มีพลัง	21 (16.3)	38 (29.5)	57 (44.2)	13 (10.1)	1.48	.885	น้อย	5
7. องค์การ/หน่วยงานของท่านประสบปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น	28 (21.7)	44 (34.1)	39 (30.2)	18 (14.0)	1.36	.976	น้อย	4
8. นักการเมืองท้องถิ่นขาดความเข้าใจในเจตนารมณ์ของการปกครองท้องถิ่น	35 (27.1)	41 (31.8)	43 (33.3)	10 (7.8)	1.22	.935	น้อย	3
9. องค์การปกครองท้องถิ่นยังไม่สามารถสนองต่อสภาพปัญหา ความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง	27 (20.9)	29 (22.5)	62 (48.1)	11 (8.5)	1.44	.918	น้อย	1
รวม					1.18	.880	น้อย	

จากตารางที่ 12 ผลการสำรวจสภาพปัญหาขององค์กรภาคเอกชนในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการเมืองการปกครอง พบว่า องค์กรภาคเอกชนที่ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่าสภาพปัญหาขององค์กรภาคเอกชนในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการเมืองการปกครอง มีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.18$)

และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งหมด 8 ประเด็น ประเด็นที่ 6 กลุ่ม/องค์การภาคประชาชนในท้องถิ่นยังขาดความเข้มแข็ง/ไม่มีพลัง ($\bar{X} = 1.48$) ประเด็นที่ 9 องค์การปกครองท้องถิ่นยังไม่สามารถสนองต่อสภาพปัญหา ความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 1.44$) ประเด็นที่ 5 การขาดความรู้ความเข้าใจของประชาชน องค์การ/หน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่เกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ ($\bar{X} = 1.40$) ประเด็นที่ 7 องค์การ/หน่วยงานของท่านประสบปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ($\bar{X} = 1.36$) ประเด็นที่ 4 ผู้คนในท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X} = 1.29$) ประเด็นที่ 8 นักการเมืองท้องถิ่นขาดความเข้าใจในเจตนารมณ์ของการปกครองท้องถิ่น ($\bar{X} = 1.22$) ประเด็นที่ 2 ในพื้นที่ของท่านมีปัญหาในด้านความสัมพันธ์ (ทางอำนาจ) ระหว่างท้องถิ่น ท้องที่ และภาคประชาชน ($\bar{X} = 0.86$) และประเด็นที่ 3 ในพื้นที่ของท่านมีปัญหาความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานราชการ (หน่วยงานราชการในส่วนภูมิภาค/ท้องที่/ท้องถิ่น) กับภาคประชาชนในพื้นที่ ($\bar{X} = 0.78$) ตามลำดับ

ส่วนประเด็นที่ไม่มีความรุนแรงของปัญหา มีอยู่ 1 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 การเลือกตั้งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความแตกแยกและขัดแย้งภายในท้องถิ่น ($\bar{X} = 0.75$)

ตารางที่ 13 สภาพปัญหาขององค์กรภาคเอกชนในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก
ด้านการบริหารรัฐกิจ ($n = 400$)

ประเด็น	ระดับความรุนแรงของปัญหา				$\bar{X}$	SD	ระดับ ปัญหา	อันดับ ที่
	ไม่มี	มี น้อย	มีปาน กลาง	มีมาก				
10. ปัญหาการประสานงานร่วมกัน ระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคม และ ภาคเอกชน	32 (24.8)	40 (31.0)	53 (41.1)	4 (3.1)	1.22	.859	น้อย	4
11. ปัญหาด้านการบริหารงานบุคลากร ให้เกิดประสิทธิภาพภายในองค์กร	29 (22.5)	31 (24.0)	65 (50.4)	4 (3.1)	1.34	.861	น้อย	2
12. ปัญหาด้านการบริการงานการเงิน และงานพัสดุให้เกิดประสิทธิภาพภายใน องค์กร	39 (30.2)	39 (30.2)	51 (39.5)	0 (0.0)	1.09	.833	น้อย	7
13. ปัญหาด้านการตลาดหรือ การประชาสัมพันธ์ให้เกิดประสิทธิภาพ	34 (26.4)	43 (33.3)	47 (36.4)	5 (3.9)	1.18	.870	น้อย	5
14. ปัญหาการใช้ประโยชน์จาก เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากร ภายในองค์กร	32 (24.8)	40 (31.0)	53 (41.1)	4 (3.1)	1.22	.859	น้อย	4
15. ปัญหาด้านความคิดสร้างสรรค์ใน การสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ	25 (19.4)	27 (20.9)	66 (51.2)	11 (8.5)	1.49	.902	น้อย	1
16. ปัญหาด้านการนำหลักธรรมาภิบาล มาประยุกต์ใช้ภายในองค์กร	35 (27.1)	29 (22.5)	62 (48.1)	3 (2.3)	1.26	.886	น้อย	3
17. ปัญหาด้านการกำหนดนโยบายที่มี ความเหมาะสมสอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่น	34 (26.4)	39 (30.2)	49 (38.0)	7 (5.4)	1.22	.903	น้อย	4
18. ปัญหาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ภายในองค์กร	38 (29.5)	37 (28.7)	51 (39.5)	3 (2.3)	1.15	.876	น้อย	6
รวม					1.24	.872	น้อย	

จากตารางที่ 13 ผลการสำรวจสภาพปัญหาขององค์กรภาคเอกชนในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการบริหารรัฐกิจ พบว่า องค์กรภาคเอกชนที่ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่า สภาพปัญหาขององค์กรภาคเอกชนในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการบริหารรัฐกิจ มีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.24$)

และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งหมด 9 ประเด็น ประเด็นที่ 15 ปัญหาด้านความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ($\bar{X} = 1.49$) ประเด็นที่ 11 ปัญหาด้านการบริหารงานบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพภายในองค์กร ($\bar{X} = 1.34$) ประเด็นที่ 16 ปัญหาด้านการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ภายในองค์กร ($\bar{X} = 1.26$)

ประเด็นที่ 10 ปัญหาการประสานงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน ($\bar{X}$ = 1.22) ประเด็นที่ 14 ปัญหาการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรภายในองค์กร ($\bar{X}$ = 1.22) ประเด็นที่ 17 ปัญหาด้านการกำหนดนโยบายที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ($\bar{X}$ = 1.22) ประเด็นที่ 13 ปัญหาด้านการตลาดหรือการประชาสัมพันธ์ให้เกิดประสิทธิภาพ ($\bar{X}$ = 1.18) ประเด็นที่ 18 ปัญหาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในองค์กร ($\bar{X}$ = 1.15) และประเด็นที่ 12 ปัญหาด้านการบริการงานการเงินและงานพัสดุให้เกิดประสิทธิภาพภายในองค์กร ($\bar{X}$ = 1.09) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 สภาพปัญหาขององค์กรภาคเอกชนในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านกฎหมาย
($n = 400$)

ประเด็น	ระดับความรุนแรงของปัญหา				$\bar{X}$	SD	ระดับ ปัญหา	อันดับ ที่
	ไม่มี	มี น้อย	มีปาน กลาง	มีมาก				
19. ปัญหาในการกำหนดกฎระเบียบหรือข้อบังคับต่าง ๆ ภายในองค์กร	38 (29.5)	44 (34.1)	43 (33.3)	4 (3.1)	1.10	.865	น้อย	2
20. ปัญหาในเรื่องความรู้ความเข้าใจในกฎหมายพื้นฐานสำหรับบุคคลทั่วไป	24 (18.6)	53 (41.1)	42 (32.6)	10 (7.8)	1.29	.861	น้อย	1
21. ปัญหาในเรื่องสัญญาซื้อขาย/ขายฝาก/เช่าทรัพย์สิน/กู้ยืมเงิน/ค้ำประกัน/จำนำ/จำนอง	40 (31.0)	51 (39.5)	31 (24.0)	7 (5.4)	1.04	.879	น้อย	4
22. ปัญหาในเรื่องการถูกเอารัดเอาเปรียบจากการทำสัญญา	52 (40.3)	40 (31.0)	27 (20.9)	10 (7.8)	0.96	.963	น้อย	7
23. ปัญหาในเรื่องความไม่เป็นธรรมจากการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ	48 (37.2)	50 (38.8)	24 (18.6)	7 (5.4)	0.92	.880	น้อย	9
24. ปัญหาในเรื่องที่ดินที่ใช้ในการทำประโยชน์	57 (44.2)	44 (34.1)	27 (20.9)	1 (0.8)	0.78	.800	น้อย	11
25. ปัญหาในเรื่องกฎหมายครอบครัว (การหมั้น/การสมรส/การหย่าร้าง/การแบ่งทรัพย์สิน) รวมถึงการแบ่งทรัพย์สินมรดก	46 (35.7)	50 (38.8)	28 (21.7)	5 (3.9)	0.94	.855	น้อย	8
26. ปัญหาในเรื่องการเสียภาษีอากร	41 (31.8)	41 (31.8)	41 (31.8)	6 (4.7)	1.09	.905	น้อย	3
27. ปัญหาในเรื่องความไม่เป็นธรรมในการคุ้มครองแรงงานตามกฎหมายประกันสังคม	49 (38.0)	38 (29.5)	35 (27.1)	7 (5.4)	1.00	.935	น้อย	6

28. ปัญหาในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม (ขยะ/สิ่งปฏิกูล/ของเสีย/มลพิษ)	46 (35.7)	42 (32.6)	34 (26.4)	7 (5.4)	1.02	.918	น้อย	5
29. ปัญหาในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้หรือทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่	59 (45.7)	40 (31.0)	28 (21.7)	2 (1.6)	0.79	.835	น้อย	10
รวม					0.99	.881	น้อย	

จากตารางที่ 14 ผลการสำรวจสภาพปัญหาขององค์กรภาคเอกชนในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านกฎหมาย พบว่า องค์กรภาคเอกชนที่ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่าสภาพปัญหาขององค์กรภาคเอกชนในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านกฎหมาย มีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 0.99$)

และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งหมด 11 ประเด็น ประเด็นที่ 20 ปัญหาในเรื่องความรู้ความเข้าใจในกฎหมายพื้นฐานสำหรับบุคคลทั่วไป ($\bar{X} = 1.29$) ประเด็นที่ 19 ปัญหาในการกำหนดกฎระเบียบหรือข้อบังคับต่าง ๆ ภายในองค์กร ($\bar{X} = 1.10$) ประเด็นที่ 26 ปัญหาในเรื่องการเสียภาษีอากร ($\bar{X} = 1.09$) ประเด็นที่ 21 ปัญหาในเรื่องสัญญาซื้อขาย/ขายฝาก/เช่าทรัพย์สิน/กู้ยืมเงิน/ค้ำประกัน/จำนำ/จำนอง ($\bar{X} = 1.04$) ประเด็นที่ 28 ปัญหาในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม (ขยะ/สิ่งปฏิกูล/ของเสีย/มลพิษ) ($\bar{X} = 1.02$) ประเด็นที่ 27 ปัญหาในเรื่องความไม่เป็นธรรมในการคุ้มครองแรงงานตามกฎหมายประกันสังคม ($\bar{X} = 1.00$) ประเด็นที่ 22 ปัญหาในเรื่องการถูกเอารัดเอาเปรียบจากการทำสัญญา ($\bar{X} = 0.96$) ประเด็นที่ 25 ปัญหาในเรื่องกฎหมายครอบครัว (การหมั้น/การสมรส/การหย่าร้าง/การแบ่งทรัพย์สิน) รวมถึงการแบ่งทรัพย์สินมรดก ($\bar{X} = 0.94$) ประเด็นที่ 23 ปัญหาในเรื่องความไม่เป็นธรรมจากการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ ($\bar{X} = 0.92$) ประเด็นที่ 29 ปัญหาในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้หรือทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ($\bar{X} = 0.79$) และประเด็นที่ 24 ปัญหาในเรื่องที่ดินที่ใช้ในการทำประโยชน์ ($\bar{X} = 0.78$) ตามลำดับ

ตัวแทนจากภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน ได้ข้อคิดเห็นสภาพปัญหาขององค์กรภาคเอกชนในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการเมืองการปกครอง บริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ดังนี้

“สำหรับผู้ประกอบการในภาคตะวันออก มักจะมีความต้องการในด้านของกฎระเบียบ และข้อกฎหมายต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ควรที่จะตอบสนองต่อปัญหาเหล่านั้นของภาคเอกชน” (พีระพงษ์ สุนทรวีภาต, ตัวแทนจากภาคเอกชน, สัมภาษณ์, 5 กรกฎาคม 2560)

ตอนที่ 4 ข้อมูลความต้องการรับบริการทางวิชาการทางด้านการเมืองการปกครอง
การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก

ตารางที่ 15 ความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาครัฐในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก
ด้านการเมืองการปกครอง (n = 400)

ประเด็น	ระดับความต้องการ				$\bar{X}$	SD	ระดับ ความ ต้อง การ	อัน ดับ ที่
	ไม่มี	มี น้อย	มีปาน กลาง	มีมาก				
1. ความรู้เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	34 (26.0)	24 (18.3)	44 (33.6)	29 (22.1)	1.52	1.105	ปาน กลาง	8
2. ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง	18 (13.7)	27 (20.6)	53 (40.5)	33 (25.2)	1.77	.981	ปาน กลาง	6
3. ความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้าง ความร่วมมือระหว่างองค์กรต่าง ๆ	12 (9.2)	26 (19.8)	72 (55.0)	21 (16.0)	1.78	.825	ปาน กลาง	5
4. ความรู้เกี่ยวกับการจัดการ/ป้องกัน ความขัดแย้งและการระงับข้อพิพาท โดยสันติ	19 (14.5)	22 (16.8)	58 (44.3)	32 (24.4)	1.79	.977	ปาน กลาง	4
5. ความรู้เกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานของ ประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย	16 (12.2)	36 (27.5)	50 (38.2)	29 (22.1)	1.70	.950	ปาน กลาง	7
6. ความรู้เกี่ยวกับการกระจายอำนาจ และการปกครองท้องถิ่น	14 (10.7)	19 (14.5)	62 (47.3)	36 (27.5)	1.92	.920	ปาน กลาง	2
7. ความรู้เกี่ยวกับขอบเขต/ภารกิจ/ บทบาท/อำนาจ/หน้าที่ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นกับองค์กรต่าง ๆ ภายในพื้นที่	12 (9.2)	20 (15.3)	59 (45.0)	40 (30.5)	1.97	.911	ปาน กลาง	1
8. ความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริม การมีส่วนร่วมขององค์กรต่าง ๆ ใน การวางแผนพัฒนาท้องถิ่น	14 (10.7)	21 (16.0)	64 (48.9)	32 (24.4)	1.87	.906	ปาน กลาง	3
9. ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการและ แนวทางในการเป็นองค์กรที่เข้มแข็ง ของภาคประชาชน/ภาคพลเมือง	12 (9.2)	34 (26.0)	57 (43.5)	28 (21.4)	1.77	.891	ปาน กลาง	6
รวม					1.79	.941	ปาน กลาง	

จากตารางที่ 15 ผลการสำรวจความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาครัฐในจังหวัด
ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการเมืองการปกครอง พบว่า องค์กรภาครัฐที่ตอบแบบสอบถาม มี

ความต้องการบริการวิชาการขององค์กรภาครัฐในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการเมือง การปกครอง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.79$)

และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีความต้องการบริการวิชาการอยู่ในระดับ ปานกลางทั้งหมด 9 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 7 ความรู้เกี่ยวกับขอบเขต/ภารกิจ/บทบาท/อำนาจ/ หน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับองค์กรต่าง ๆ ภายในพื้นที่ ($\bar{X} = 1.97$) ประเด็นที่ 6 ความรู้เกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น ($\bar{X} = 1.92$) ประเด็นที่ 8 ความรู้เกี่ยวกับ แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรต่าง ๆ ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 1.87$) ประเด็นที่ 4 ความรู้เกี่ยวกับการจัดการ/ป้องกันความขัดแย้งและการระงับข้อพิพาทโดยสันติ ($\bar{X} = 1.79$) ประเด็นที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรต่าง ๆ ($\bar{X} = 1.78$) ประเด็นที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 1.77$) ประเด็นที่ 9 ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการและ แนวทางในการเป็นองค์กรที่เข้มแข็งของภาคประชาชน/ภาคพลเมือง ($\bar{X} = 1.77$) ประเด็นที่ 5 ความรู้เกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X} = 1.70$) และประเด็นที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ($\bar{X} = 1.52$) ตามลำดับ

ตารางที่ 16 ความต้องการบริการวิชาการขององค์กรภาครัฐในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการบริหารรัฐกิจ (n = 400)

ประเด็น	ระดับความต้องการ				$\bar{X}$	SD	ระดับ ความ ต้อง การ	อันดับ ที่
	ไม่มี	มี น้อย	มีปาน กลาง	มีมาก				
10. ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานหรือ เทคนิคการจัดการสมัยใหม่ภายในองค์กร	8 (6.1)	21 (16.0)	55 (42.0)	47 (35.9)	2.08	.874	ปาน กลาง	1
11. ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล หรือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	8 (6.1)	18 (13.7)	77 (58.8)	28 (21.4)	1.95	.773	ปาน กลาง	3
12. ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการเงิน การบัญชี การคลัง และงานพัสดุ	8 (6.1)	18 (13.7)	62 (47.3)	43 (32.8)	2.07	.843	ปาน กลาง	2
13. ความรู้เกี่ยวกับการตลาดและ การประชาสัมพันธ์	18 (13.7)	40 (30.5)	48 (36.6)	25 (19.1)	1.61	.949	ปาน กลาง	9
14. ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ	12 (9.2)	22 (16.8)	69 (52.7)	28 (21.4)	1.86	.857	ปาน กลาง	6
15. ความรู้เกี่ยวกับการคิดสร้างสรรค์ และการสร้างนวัตกรรมการจัดการ เปลี่ยนแปลง	14 (10.7)	24 (18.3)	50 (38.2)	43 (32.8)	1.93	.970	ปาน กลาง	4
16. ความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล รวมถึงคุณธรรมและจริยธรรมภายใน องค์กร	17 (13.0)	29 (22.1)	64 (48.9)	21 (16.0)	1.68	.897	ปาน กลาง	8

17. ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายขององค์กรหรือการจัดการนโยบายสาธารณะในด้านต่าง ๆ	16 (12.2)	27 (20.6)	69 (52.7)	19 (14.5)	1.69	.867	ปานกลาง	7
18. ความรู้เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน	15 (11.5)	22 (16.8)	53 (40.5)	41 (31.3)	1.92	.969	ปานกลาง	5
รวม					1.87	.889	ปานกลาง	

จากตารางที่ 16 ผลการสำรวจความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาครัฐในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการบริหารรัฐกิจ พบว่า องค์กรภาครัฐที่ตอบแบบสอบถามมีความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาครัฐในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการบริหารรัฐกิจ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.87$)

และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีความต้องการรับบริการวิชาการอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด 9 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 10 ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานหรือเทคนิคการจัดการสมัยใหม่ภายในองค์กร ($\bar{X} = 2.08$) ประเด็นที่ 12 ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการเงิน การบัญชี การคลัง และงานพัสดุ ($\bar{X} = 2.07$) ประเด็นที่ 11 ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลหรือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ($\bar{X} = 1.95$) ประเด็นที่ 15 ความรู้เกี่ยวกับการคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรมการจัดการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 1.93$) ประเด็นที่ 18 ความรู้เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ($\bar{X} = 1.92$) ประเด็นที่ 14 ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 1.86$) ประเด็นที่ 17 ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายขององค์กรหรือการจัดการนโยบายสาธารณะในด้านต่าง ๆ ($\bar{X} = 1.69$) ประเด็นที่ 16 ความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล รวมถึงคุณธรรมและจริยธรรมภายในองค์กร ($\bar{X} = 1.68$) และประเด็นที่ 13 ความรู้เกี่ยวกับการตลาดและการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 1.61$) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 ความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาครัฐในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก
ด้านกฎหมาย ($n = 400$)

ประเด็น	ระดับความต้องการ				$\bar{X}$	SD	ระดับความต้องการ	อันดับที่
	ไม่มี	มีน้อย	มีปานกลาง	มีมาก				
19. ความรู้เกี่ยวกับการสร้างและการบังคับใช้กฎหมาย/กฎระเบียบ/ข้อบังคับ	13 (9.9)	19 (14.5)	47 (35.9)	52 (39.7)	2.05	.971	ปานกลาง	1
20. ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายพื้นฐานสำหรับบุคคลทั่วไป	14 (10.7)	27 (20.6)	57 (43.5)	33 (25.2)	1.83	.929	ปานกลาง	6
21. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับสัญญาต่าง ๆ เช่น สัญญาซื้อขาย ขายฝาก เช่า	16 (12.2)	24 (18.3)	61 (46.6)	30 (22.9)	1.80	.932	ปานกลาง	7

ทรัพย์สิน กู้ยืมเงิน ค่าประกัน การจ้าง การจำนำ เป็นต้น								
22. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับ แนวทางป้องกันตนเองจากการถูกเอารัด เอาเปรียบจากการทำสัญญาต่าง ๆ	20 (15.3)	17 (13.0)	66 (50.4)	28 (21.4)	1.78	.955	ปาน กลาง	8
23. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับ ความไม่เป็นธรรมจากการใช้อำนาจ หน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ รวมถึง การเสนอแนะช่องทางหรือกระบวนการ ในการร้องเรียน	18 (13.7)	31 (23.7)	51 (38.9)	31 (23.7)	1.73	.977	ปาน กลาง	10
24. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับ กฎหมายที่ดิน	13 (9.9)	24 (18.3)	51 (38.9)	43 (32.3)	1.95	.955	ปาน กลาง	2
25. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับ กฎหมายครอบครัวและกฎหมายทรัพย์สิน มรดก	16 (12.2)	36 (27.5)	47 (35.7)	32 (24.4)	1.73	.969	ปาน กลาง	10
26. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับ การเสียภาษีอากร	11 (8.4)	31 (23.7)	55 (42.0)	34 (26.0)	1.85	.904	ปาน กลาง	5
27. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับ กฎหมายคุ้มครองแรงงานและกฎหมาย ประกันสังคม	14 (10.7)	32 (24.4)	57 (43.5)	28 (21.4)	1.76	.912	ปาน กลาง	9
28. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับ กฎหมายสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	15 (11.5)	20 (15.3)	53 (44.3)	38 (29.0)	1.91	.948	ปาน กลาง	3
29. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับ กฎหมายป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ	14 (10.7)	26 (19.8)	55 (42.0)	36 (27.5)	1.86	.943	ปาน กลาง	4
รวม					1.84	.945	ปาน กลาง	

จากตารางที่ 17 ผลการสำรวจความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาครัฐในจังหวัด
ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านกฎหมาย พบว่า องค์กรภาครัฐที่ตอบแบบสอบถาม มีความต้องการ
รับบริการวิชาการขององค์กรภาครัฐในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านกฎหมาย อยู่ในระดับ
ปานกลาง ($\bar{X} = 1.84$)

และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีความต้องการรับบริการวิชาการอยู่ในระดับ
ปานกลางทั้งหมด 11 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 19 ความรู้เกี่ยวกับการสร้างและการบังคับใช้
กฎเกณฑ์/กฎระเบียบ/ข้อบังคับ ($\bar{X} = 2.05$) ประเด็นที่ 24 ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมาย
ที่ดิน ($\bar{X} = 1.95$) ประเด็นที่ 28 ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
($\bar{X} = 1.91$) ประเด็นที่ 29 ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ ($\bar{X} =$
1.86) ประเด็นที่ 26 ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับการเสียภาษีอากร ($\bar{X} = 1.85$) ประเด็นที่ 20
ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายพื้นฐานสำหรับบุคคลทั่วไป ($\bar{X} = 1.83$) ประเด็นที่ 21 ความรู้และคำปรึกษา
เกี่ยวกับสัญญาต่าง ๆ เช่น สัญญาซื้อขาย ขายฝาก เช่าทรัพย์สิน กู้ยืมเงิน ค่าประกัน การจ้าง

การจำนำ เป็นต้น ($\bar{X} = 1.80$) ประเด็นที่ 22 ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับแนวทางป้องกันตนเองจากการถูกเอารัดเอาเปรียบจากการทำสัญญาต่าง ๆ ($\bar{X} = 1.78$) ประเด็นที่ 27 ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองแรงงานและกฎหมายประกันสังคม ($\bar{X} = 1.76$) ประเด็นที่ 23 ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับความไม่เป็นธรรมจากการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ รวมถึงการเสนอแนะช่องทางหรือกระบวนการในการร้องเรียน ($\bar{X} = 1.73$) และประเด็นที่ 25 ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายครอบครัวและกฎหมายทรัพย์สินมรดก ($\bar{X} = 1.73$) ตามลำดับ

ตัวแทนจากภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน ได้ข้อคิดเห็นความต้องการขององค์กรภาครัฐในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการเมืองการปกครอง บริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ดังนี้

“หน่วยงานภาครัฐในภาคตะวันออกควรจะมีการจัดสัมมนาหรือการที่ความรู้แก่ภาคเอกชนในเรื่องที่เกี่ยวกับนโยบายต่าง ๆ ของภาครัฐที่จะเป็นผลดีต่อภาคเอกชน อย่างเช่น นโยบายการลงทุนเพื่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจ (EEC) นั่นคืออะไร มีประโยชน์ต่อภาคตะวันออกอย่างไร หรือ S-curve /New S-curve กับรัฐมีความเกี่ยวข้องอย่างไร อะไรบ้าง เป็นต้น” (พีระพงษ์ สุนทรวิภาต, ตัวแทนจากภาคเอกชน, สัมภาษณ์, 5 กรกฎาคม 2560)

“ความรู้เกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น เป็นความต้องการอย่างมากเนื่องจากบุคลากรของหน่วยงานภาครัฐเองยังขาดความรู้ในด้านนี้มาก เนื่องจากกฎหมายระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด ทั้งนี้ขอเสนอแนะว่าการให้ความรู้ดังกล่าวควรมีการจัดทำขึ้นสำหรับให้ความรู้ทั้ง 3 ฝ่ายพร้อมกัน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม” (เฟื่อง บัวหอม, ตัวแทนจากภาครัฐ, สัมภาษณ์, 26 มิถุนายน 2560)

“เห็นควรให้ความรู้ในเรื่องหลักธรรมาธิบาล รวมถึงคุณธรรมและจริยธรรมภายในองค์กรเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากการบริหารในหน่วยงานภาครัฐปัจจุบันเป็นลักษณะการบริหารงานแบบเดิม ทำให้บุคลากรไม่มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน” (เฟื่อง บัวหอม, ตัวแทนจากภาครัฐ, 26 มิถุนายน 2560)

“บุคลากรควรได้รับการเพิ่มพูนความรู้ ปัจจุบันบุคลากรทำเพียงแต่งงานประจำของตนเองเท่านั้น หากได้รับความรู้เพิ่มเติมอาจทำให้เกิดความกล้าคิดกล้าทำในการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ที่นอกเหนือจากงานประจำได้” (เฟื่อง บัวหอม, ตัวแทนจากภาครัฐ, สัมภาษณ์, 26 มิถุนายน 2560)

“บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านนี้ควรเพิ่มเติมนความรู้ทางด้านการบริหารความเสี่ยง การวิเคราะห์สถานการณ์การเงินการคลัง เนื่องจากปัจจุบันส่วนใหญ่ปฏิบัติได้เฉพาะแต่งงานประจำเท่านั้นไม่สามารถสรุปวิเคราะห์ตัวเลขของการเงินการคลังเพื่อนำเสนอต่อผู้บริหารอย่างชัดเจนได้” (เฟื่อง บัวหอม, ตัวแทนจากภาครัฐ, สัมภาษณ์, 26 มิถุนายน 2560)

ตารางที่ 18 ความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการเมืองการปกครอง (n = 400)

ประเด็น	ระดับความต้องการ				$\bar{X}$	SD	ระดับ ความ ต้อง การ	อัน ดับ ที่
	ไม่มี	มี น้อย	มีปาน กลาง	มีมาก				
1. ความรู้เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	20 (14.3)	0 (0.0)	90 (64.3)	30 (21.4)	1.93	.887	ปาน กลาง	5
2. ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง	0 (0.0)	30 (21.4)	90 (64.3)	20 (14.3)	1.93	.595	ปาน กลาง	5
3. ความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้าง ความร่วมมือระหว่างองค์กรต่าง ๆ	0 (0.0)	10 (7.1)	90 (64.3)	40 (28.6)	2.21	.560	ปาน กลาง	1
4. ความรู้เกี่ยวกับการจัดการ/ป้องกัน ความขัดแย้งและการระงับข้อพิพาท โดยสันติ	0 (0.0)	20 (14.3)	80 (57.1)	40 (28.6)	2.14	.641	ปาน กลาง	2
5. ความรู้เกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานของ ประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย	0 (0.0)	20 (14.3)	100 (71.4)	20 (14.3)	2.00	.536	ปาน กลาง	4
6. ความรู้เกี่ยวกับการกระจายอำนาจ และการปกครองท้องถิ่น	0 (0.0)	10 (7.1)	90 (64.3)	40 (28.6)	2.21	.560	ปาน กลาง	1
7. ความรู้เกี่ยวกับขอบเขต/ภารกิจ/ บทบาท/อำนาจ/หน้าที่ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นกับองค์กรต่าง ๆ ภายในพื้นที่	0 (0.0)	20 (14.3)	90 (64.3)	30 (21.4)	2.21	.676	ปาน กลาง	1
8. ความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริม การมีส่วนร่วมขององค์กรต่าง ๆ ใน การวางแผนพัฒนาท้องถิ่น	0 (0.0)	20 (14.3)	90 (64.3)	30 (21.4)	2.07	.595	ปาน กลาง	3
9. ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการและ แนวทางในการเป็นองค์กรที่เข้มแข็ง ของภาคประชาชน/ภาคพลเมือง	0 (0.0)	40 (28.6)	50 (35.7)	50 (35.7)	2.07	.801	ปาน กลาง	3
รวม					2.09	.650	ปาน กลาง	

จากตารางที่ 18 ผลการสำรวจความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการเมืองการปกครอง พบว่า องค์กรภาคประชาสังคมที่ตอบแบบสอบถาม มีความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการเมืองการปกครอง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.09$)

และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีความต้องการรับบริการวิชาการอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด 9 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่าง

องค์กรต่าง ๆ ($\bar{X} = 2.21$) ประเด็นที่ 6 ความรู้เกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.21$) ประเด็นที่ 7 ความรู้เกี่ยวกับขอบเขต/ภารกิจ/บทบาท/อำนาจ/หน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับองค์กรต่าง ๆ ภายในพื้นที่ ($\bar{X} = 2.21$) ประเด็นที่ 4 ความรู้เกี่ยวกับการจัดการ/ป้องกันความขัดแย้งและการระงับข้อพิพาทโดยสันติ ($\bar{X} = 2.14$) ประเด็นที่ 8 ความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรต่าง ๆ ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.07$) ประเด็นที่ 9 ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการและแนวทางในการเป็นองค์กรที่เข้มแข็งของภาคประชาชน/ภาคพลเมือง ($\bar{X} = 2.07$) ประเด็นที่ 5 ความรู้เกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X} = 2.00$) ประเด็นที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ($\bar{X} = 1.93$) และ ประเด็นที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 1.93$) ตามลำดับ

ตารางที่ 19 ความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการบริหารรัฐกิจ ($n = 400$)

ประเด็น	ระดับความต้องการ				$\bar{X}$	SD	ระดับความต้องการ	อันดับที่
	ไม่มี	มีน้อย	มีปานกลาง	มีมาก				
10. ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานหรือเทคนิคการจัดการสมัยใหม่ภายในองค์กร	20 (14.3)	30 (21.4)	70 (50.0)	20 (14.3)	1.64	.898	ปานกลาง	3
11. ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลหรือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	20 (14.3)	30 (21.4)	70 (50.0)	20 (14.3)	1.64	.898	ปานกลาง	3
12. ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการเงินการบัญชี การคลัง และงานพัสดุ	20 (14.3)	30 (21.3)	60 (42.9)	30 (21.4)	1.71	.962	ปานกลาง	2
13. ความรู้เกี่ยวกับการตลาดและการประชาสัมพันธ์	20 (14.3)	40 (28.6)	40 (28.6)	40 (28.6)	1.71	1.034	ปานกลาง	2
14. ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ	30 (21.4)	20 (14.3)	80 (57.1)	10 (7.1)	1.50	.910	น้อย	4
15. ความรู้เกี่ยวกับการคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรมการจัดการเปลี่ยนแปลง	30 (21.4)	40 (28.6)	50 (35.7)	20 (14.3)	1.43	.983	น้อย	5
16. ความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลรวมถึงคุณธรรมและจริยธรรมภายในองค์กร	20 (14.3)	30 (21.4)	60 (42.9)	30 (21.4)	1.71	.962	ปานกลาง	2
17. ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายขององค์กรหรือการจัดการนโยบายสาธารณะในด้านต่าง ๆ	20 (14.3)	20 (14.3)	80 (57.1)	20 (14.3)	1.71	.884	ปานกลาง	2

18. ความรู้เกี่ยวกับการจัดการ สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน	20 (14.3)	30 (21.4)	30 (21.4)	60 (42.9)	1.93	1.104	ปาน กลาง	1
รวม					1.66	.959	ปาน กลาง	

จากตารางที่ 19 ผลการสำรวจความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการบริหารรัฐกิจ พบว่า องค์กรภาคประชาสังคมที่ตอบแบบสอบถาม มีความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการบริหารรัฐกิจ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.66$)

และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 7 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 18 ความรู้เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ($\bar{X} = 1.93$) ประเด็นที่ 12 ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการเงิน การบัญชี การคลัง และงานพัสดุ ($\bar{X} = 1.71$) ประเด็นที่ 13 ความรู้เกี่ยวกับการตลาดและการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 1.71$) ประเด็นที่ 16 ความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล รวมถึงคุณธรรมและจริยธรรมภายในองค์กร ($\bar{X} = 1.71$) ประเด็นที่ 17 ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายขององค์กรหรือการจัดการนโยบายสาธารณะในด้านต่าง ๆ ($\bar{X} = 1.71$) ประเด็นที่ 10 ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานหรือเทคนิคการจัดการสมัยใหม่ภายในองค์กร ($\bar{X} = 1.64$) และประเด็นที่ 11 ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลหรือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ($\bar{X} = 1.64$) ตามลำดับ

ส่วนประเด็นที่มีความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับน้อยมี 2 ประเด็น คือ ประเด็น 14 ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 1.50$) และประเด็นที่ 15 ความรู้เกี่ยวกับการคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรมการจัดการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 1.43$) ตามลำดับ

ตารางที่ 20 ความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านกฎหมาย ($n = 400$)

ประเด็น	ระดับความต้องการ				$\bar{X}$	SD	ระดับ ความ ต้อง การ	อันดับ ที่
	ไม่มี	มี น้อย	มีปาน กลาง	มีมาก				
19. ความรู้เกี่ยวกับการสร้างและการบังคับใช้กฎหมาย/กฎระเบียบ/ข้อบังคับ	0 (0.0)	10 (7.1)	70 (50.0)	60 (42.9)	2.36	.612	มาก	2
20. ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายพื้นฐานสำหรับบุคคลทั่วไป	0 (0.0)	20 (14.3)	60 (42.9)	60 (42.9)	2.29	.702	มาก	3
21. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับสัญญาต่าง ๆ เช่น สัญญาซื้อขาย ขายฝาก เช่าทรัพย์สิน กู้ยืมเงิน ค้ำประกัน การจำนอง การจำนำ เป็นต้น	0 (0.0)	30 (21.4)	60 (42.9)	50 (35.7)	2.14	.745	ปาน กลาง	4

22. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับ แนวทางป้องกันตนเองจากการถูกเอารัด เอาเปรียบจากการทำสัญญาต่าง ๆ	0 (0.0)	20 (14.3)	50 (35.7)	70 (50.0)	2.36	.720	มาก	2
23. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับ ความไม่เป็นธรรมจากการใช้อำนาจ หน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ รวมถึง การเสนอแนะช่องทางหรือกระบวนการ ในการร้องเรียน	0 (0.0)	10 (7.1)	50 (35.7)	80 (57.1)	2.50	.629	มาก	1
24. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับ กฎหมายที่ดิน	0 (0.0)	10 (7.1)	80 (57.1)	50 (35.7)	2.29	.591	มาก	3
25. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับ กฎหมายครอบครัวและกฎหมายทรัพย์สิน มรดก	0 (0.0)	20 (14.3)	90 (64.3)	30 (21.4)	2.07	.595	ปาน กลาง	5
26. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับ การเสียภาษีอากร	0 (0.0)	10 (7.1)	110 (78.6)	20 (14.3)	2.07	.459	ปาน กลาง	5
27. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับ กฎหมายคุ้มครองแรงงานและกฎหมาย ประกันสังคม	0 (0.0)	20 (14.3)	100 (71.4)	20 (14.3)	2.00	.536	ปาน กลาง	6
28. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับ กฎหมายสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	0 (0.0)	10 (7.1)	110 (71.4)	20 (14.3)	2.07	.459	ปาน กลาง	5
29. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับ กฎหมายป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ	0 (0.0)	10 (7.1)	70 (50.0)	60 (42.9)	2.36	.612	มาก	2
รวม					2.23	.605	ปาน กลาง	

จากตารางที่ 20 ผลการสำรวจความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านกฎหมาย พบว่า องค์กรภาคประชาสังคมที่ตอบแบบสอบถาม มีความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านกฎหมาย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.23$)

และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับมาก 6 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 23 ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับความไม่เป็นธรรมจากการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ รวมถึงการเสนอแนะช่องทางหรือกระบวนการในการร้องเรียน ($\bar{X} = 2.50$) ประเด็นที่ 19 ความรู้เกี่ยวกับการสร้างและการบังคับใช้กฎหมาย/กฎระเบียบ/ข้อบังคับ ($\bar{X} = 2.36$) ประเด็นที่ 22 ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับแนวทางป้องกันตนเองจากการถูกเอารัดเอาเปรียบจากการทำสัญญาต่าง ๆ ($\bar{X} = 2.36$) ประเด็นที่ 29 ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ ($\bar{X} = 2.36$) ประเด็นที่ 20 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายพื้นฐานสำหรับบุคคลทั่วไป ($\bar{X} = 2.29$) และประเด็นที่ 24 ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายที่ดิน ($\bar{X} = 2.29$) ตามลำดับ

ส่วนประเด็นที่มีความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับปานกลางมี 5 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 21 ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับสัญญาต่าง ๆ เช่น สัญญาซื้อขาย ขายฝาก เช่าทรัพย์สิน กู้ยืมเงิน

คำประกัน การจ้างงาน การจําหน่าย เป็นต้น ($\bar{X} = 2.14$) ประเด็นที่ 25 ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายครอบครัวและกฎหมายทรัพย์สินมรดก ($\bar{X} = 2.07$) ประเด็นที่ 26 ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับการเสียภาษีอากร ($\bar{X} = 2.07$) ประเด็นที่ 28 ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.07$) และประเด็นที่ 27 ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองแรงงานและกฎหมายประกันสังคม ($\bar{X} = 2.00$) ตามลำดับ

ตัวแทนจากภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน ได้ข้อคิดเห็นความต้องการขององค์กรภาครัฐในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการเมืองการปกครอง บริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ดังนี้

“การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ถือเป็นสิ่งที่ภาคประชาสังคมให้ความสำคัญ เนื่องจากการจะขับเคลื่อนงานใดก็ตาม หากได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน จะสามารถทำงานลุล่วงไปได้อย่างดี” (ปาลิตา ไชยเสวนา, ตัวแทนจากภาคประชาสังคม, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2560)

“เรื่องสิ่งแวดล้อมนั้นถือว่าเป็นเรื่องที่ภาคประชาสังคมให้ความสำคัญ เนื่องจากภาคตะวันออกยังมีพื้นที่ทางด้านเกษตรกรรมอยู่มาก ทำให้การทำมาหากินเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมอยู่มาก ในบางครั้งชาวบ้านได้มีแนวทางหรือกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนอยู่แล้ว เพียงแต่ไม่ได้ทราบในหลักการ ดังนั้นหากได้รับความรู้ในเรื่องดังกล่าวเพิ่มเติมก็จะดียิ่งขึ้น” (ปาลิตา ไชยเสวนา, ตัวแทนจากภาคประชาสังคม, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2560)

“ความไม่เป็นธรรมจากการใช้อำนาจหน้าที่ของรัฐนั้นเป็นสิ่งที่ชาวบ้านให้ความสนใจ แต่ทั้งนี้อาจเกี่ยวข้องกับการไม่มีความรู้ในข้อกฎหมายบางประการด้วย เช่น การมีสิ่งปลูกสร้างรุกล้ำไปในทะเล หรือปัญหาเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ที่ดิน เมื่อตนเองไม่มีความรู้ก็อาจมองได้ว่าเป็นความไม่เป็นธรรม ดังนั้นหากมีการให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ ปากท้อง การทำมาหากิน อาจทำให้ปัญหาดังกล่าวลดลง” (ปาลิตา ไชยเสวนา, ตัวแทนจากภาคประชาสังคม, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2560)

ตารางที่ 21 ความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาคเอกชนในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการเมืองการปกครอง ($n = 400$)

ประเด็น	ระดับความต้องการ				$\bar{X}$	SD	ระดับความต้องการ	อันดับที่
	ไม่มี	มีน้อย	มีปานกลาง	มีมาก				
1. ความรู้เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	39 (30.2)	33 (25.6)	43 (33.3)	14 (10.9)	1.25	1.008	น้อย	7
2. ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง	36 (27.9)	20 (15.5)	61 (47.3)	12 (9.3)	1.38	.994	น้อย	4
3. ความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรต่าง ๆ	32 (24.8)	32 (24.8)	45 (34.9)	20 (15.5)	1.41	1.028	น้อย	3

4. ความรู้เกี่ยวกับการจัดการ/ป้องกัน ความขัดแย้งและการระงับข้อพิพาท โดยสันติ	31 (24.0)	27 (20.9)	53 (41.1)	18 (14.0)	1.45	1.007	น้อย	2
5. ความรู้เกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานของ ประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย	32 (24.8)	23 (17.8)	54 (41.9)	20 (15.5)	1.48	1.032	น้อย	1
6. ความรู้เกี่ยวกับการกระจายอำนาจ และการปกครองท้องถิ่น	30 (23.3)	34 (26.4)	53 (41.1)	12 (9.3)	1.36	.943	น้อย	5
7. ความรู้เกี่ยวกับขอบเขต/ภารกิจ/ บทบาท/อำนาจ/หน้าที่ขององค์กรการ ปกครองส่วนท้องถิ่นกับองค์กรต่าง ๆ ภายในพื้นที่	33 (25.6)	26 (20.6)	60 (46.5)	10 (7.8)	1.36	.951	น้อย	5
8. ความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริม การมีส่วนร่วมขององค์กรต่าง ๆ ใน การวางแผนพัฒนาท้องถิ่น	32 (24.8)	33 (25.6)	51 (39.5)	13 (10.1)	1.35	.965	น้อย	6
9. ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการและ แนวทางในการเป็นองค์กรที่เข้มแข็ง ของภาคประชาชน/ภาคพลเมือง	35 (27.1)	25 (19.4)	58 (45.0)	11 (8.5)	1.35	.973	น้อย	6
รวม					1.38	.989	น้อย	

จากตารางที่ 21 ผลการสำรวจความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาคเอกชนใน จังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการเมืองการปกครอง พบว่า องค์กรภาคเอกชนที่ตอบ แบบสอบถาม มีความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาคเอกชนในจังหวัดชายฝั่งทะเล ภาคตะวันออก ด้านการเมืองการปกครอง อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.38$)

และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้ง 9 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 5 ความรู้เกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนตามระบอบ ประชาธิปไตย ($\bar{X} = 1.48$) ประเด็นที่ 4 ความรู้เกี่ยวกับการจัดการ/ป้องกันความขัดแย้งและ การระงับข้อพิพาทโดยสันติ ($\bar{X} = 1.45$) ประเด็นที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างความร่วมมือ ระหว่างองค์กรต่าง ๆ ($\bar{X} = 1.41$) ประเด็นที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 1.38$) ประเด็นที่ 6 ความรู้เกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น ($\bar{X} = 1.36$) ประเด็นที่ 7 ความรู้เกี่ยวกับ ขอบเขต/ภารกิจ/บทบาท/อำนาจ/หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับองค์กรต่าง ๆ ภายใน พื้นที่ ($\bar{X} = 1.36$) ประเด็นที่ 8 ความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรต่าง ๆ ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 1.35$) ประเด็นที่ 9 ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการและแนวทางใน การเป็นองค์กรที่เข้มแข็งของภาคประชาชน/ภาคพลเมือง ($\bar{X} = 1.35$) และประเด็นที่ 1 ความรู้ เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ($\bar{X} = 1.25$) ตามลำดับ

ตารางที่ 22 ความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาคเอกชนในจังหวัดชายฝั่งทะเล
ภาคตะวันออก ด้านการบริหารรัฐกิจ (n = 400)

ประเด็น	ระดับความต้องการ				$\bar{X}$	SD	ระดับ ความ ต้อง การ	อัน ดับ ที่
	ไม่มี	มี น้อย	มีปาน กลาง	มีมาก				
10. ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานหรือ เทคนิคการจัดการสมัยใหม่ภายในองค์กร	19 (14.7)	32 (24.8)	47 (36.4)	31 (24.0)	1.70	.997	ปาน กลาง	4
11. ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล หรือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	22 (17.1)	18 (14.0)	53 (41.1)	36 (27.9)	1.80	1.034	ปาน กลาง	1
12. ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการเงิน การบัญชี การคลัง และงานพัสดุ	24 (18.6)	27 (20.9)	59 (45.7)	19 (14.7)	1.54	.959	ปาน กลาง	7
13. ความรู้เกี่ยวกับการตลาดและ การประชาสัมพันธ์	19 (14.7)	32 (24.8)	53 (41.1)	25 (19.4)	1.65	.957	ปาน กลาง	5
14. ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ	24 (18.6)	19 (14.7)	57 (44.2)	29 (22.5)	1.71	1.019	ปาน กลาง	3
15. ความรู้เกี่ยวกับการคิดสร้างสรรค์ และการสร้างนวัตกรรมการจัดการ เปลี่ยนแปลง	19 (14.7)	27 (20.9)	53 (41.1)	30 (23.3)	1.73	.982	ปาน กลาง	2
16. ความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล รวมถึงคุณธรรมและจริยธรรมภายใน องค์กร	19 (14.7)	38 (29.5)	46 (35.7)	26 (20.2)	1.61	.971	ปาน กลาง	6
17. ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย ขององค์กรหรือการจัดการนโยบาย สาธารณะในด้านต่าง ๆ	24 (18.6)	31 (24.0)	57 (44.2)	17 (13.2)	1.52	.945	ปาน กลาง	8
18. ความรู้เกี่ยวกับการจัดการ สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน	21 (16.3)	22 (17.1)	59 (45.7)	17 (13.2)	1.71	.978	ปาน กลาง	3
รวม					1.66	.982	ปาน กลาง	

จากตารางที่ 21 ผลการสำรวจความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาคเอกชนใน
จังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการบริหารรัฐกิจ พบว่า องค์กรภาคเอกชนที่ตอบ
แบบสอบถาม มีความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาคเอกชนในจังหวัดชายฝั่งทะเล
ภาคตะวันออก ด้านการบริหารรัฐกิจ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.66$)

และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับ
ปานกลางทั้งหมด 9 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 11 ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลหรือการ
พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ($\bar{X} = 1.80$) ประเด็นที่ 15 ความรู้เกี่ยวกับการคิดสร้างสรรค์และการสร้าง
นวัตกรรมการจัดการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 1.73$) ประเด็นที่ 14 ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

($\bar{X} = 1.71$) ประเด็นที่ 18 ความรู้เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ($\bar{X} = 1.71$) ประเด็นที่ 10 ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานหรือเทคนิคการจัดการสมัยใหม่ภายในองค์กร ($\bar{X} = 1.70$) ประเด็นที่ 13 ความรู้เกี่ยวกับการตลาดและการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 1.65$) ประเด็นที่ 16 ความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล รวมถึงคุณธรรมและจริยธรรมภายในองค์กร ($\bar{X} = 1.61$) ประเด็นที่ 12 ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการเงิน การบัญชี การคลัง และงานพัสดุ ($\bar{X} = 1.57$) และประเด็นที่ 17 ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายขององค์กรหรือการจัดการนโยบายสาธารณะ ในด้านต่าง ๆ ($\bar{X} = 1.52$) ตามลำดับ

ตารางที่ 23 ความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาคเอกชนในจังหวัดชายฝั่งทะเล
ภาคตะวันออก ด้านกฎหมาย ($n = 400$)

ประเด็น	ระดับความต้องการ				$\bar{X}$	SD	ระดับ ความ ต้อง การ	อัน ดับ ที่
	ไม่มี	มี น้อย	มีปาน กลาง	มีมาก				
19. ความรู้เกี่ยวกับการสร้างและ การบังคับใช้กฎหมาย/กฎระเบียบ/ ข้อบังคับ	24 (18.6)	18 (14.0)	65 (50.4)	22 (17.1)	1.66	.972	ปาน กลาง	6
20. ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายพื้นฐาน สำหรับบุคคลทั่วไป	23 (17.8)	15 (11.6)	64 (49.6)	27 (20.9)	1.74	.988	ปาน กลาง	3
21. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับสัญญา ต่าง ๆ เช่น สัญญาซื้อขาย ขายฝาก เช่า ทรัพย์สิน กู้ยืมเงิน ค้ำประกัน การจำนอง การจำนำ เป็นต้น	23 (17.8)	26 (20.2)	52 (40.3)	28 (21.7)	1.66	1.012	ปาน กลาง	6
22. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับ แนวทางป้องกันตนเองจากการถูกเอารัด เอาเปรียบจากการทำสัญญาต่าง ๆ	22 (17.1)	26 (20.2)	53 (41.1)	28 (21.7)	1.67	1.001	ปาน กลาง	5
23. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับ ความไม่เป็นธรรมจากการใช้อำนาจ หน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ รวมถึง การเสนอแนะช่องทางหรือกระบวนการ ในการร้องเรียน	21 (16.3)	33 (25.6)	50 (38.8)	25 (19.4)	1.61	.979	ปาน กลาง	7
24. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับ กฎหมายที่ดิน	24 (18.6)	29 (22.5)	60 (46.5)	16 (12.4)	1.53	.936	ปาน กลาง	9
25. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับ กฎหมายครอบครัวและกฎหมายทรัพย์สิน มรดก	27 (20.9)	26 (20.2)	53 (41.1)	23 (17.8)	1.56	1.015	ปาน กลาง	8
26. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับ การเสียภาษีอากร	21 (16.3)	12 (9.3)	68 (52.7)	28 (21.7)	1.80	.963	ปาน กลาง	2

27. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับ กฎหมายคุ้มครองแรงงานและกฎหมาย ประกันสังคม	18 (14.0)	15 (11.6)	62 (48.1)	34 (26.4)	1.87	.963	ปาน กลาง	1
28. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับ กฎหมายสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	24 (18.6)	14 (10.9)	67 (51.9)	24 (18.6)	1.71	.980	ปาน กลาง	4
29. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับ กฎหมายป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ	32 (24.8)	20 (15.5)	58 (45.0)	19 (14.7)	1.50	1.024	ปาน กลาง	10
รวม					1.66	.985	ปาน กลาง	

จากตารางที่ 23 ผลการสำรวจความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาคเอกชนใน จังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านกฎหมาย พบว่า องค์กรภาคเอกชนที่ตอบแบบสอบถาม มีความต้องการรับบริการวิชาการขององค์กรภาคเอกชนในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านกฎหมาย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.66$)

และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับปาน กลางทั้งหมด 11 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 27 ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครอง แรงงานและกฎหมายประกันสังคม ($\bar{X} = 1.87$) ประเด็นที่ 26 ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับการเสีย ภาษีอากร ($\bar{X} = 1.80$) ประเด็นที่ 20 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายพื้นฐานสำหรับบุคคลทั่วไป ($\bar{X} = 1.74$) ประเด็นที่ 28 ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 1.71$) ประเด็นที่ 22 ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับแนวทางป้องกันตนเองจากการถูกเอารัดเอาเปรียบจาก การทำสัญญาต่าง ๆ ($\bar{X} = 1.67$) ประเด็นที่ 19 ความรู้เกี่ยวกับการสร้างและการบังคับใช้กฎหมาย/ กฎระเบียบ/ข้อบังคับ ($\bar{X} = 1.66$) ประเด็นที่ 21 ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับสัญญาต่าง ๆ เช่น สัญญาซื้อขาย ขายฝาก เช่าทรัพย์สิน กู้ยืมเงิน ค้ำประกัน การจำนอง การจำนำ เป็นต้น ($\bar{X} = 1.66$) ประเด็นที่ 23 ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับความไม่เป็นธรรมจากการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ รัฐ รวมถึงการเสนอแนะช่องทางหรือกระบวนการในการร้องเรียน ($\bar{X} = 1.61$) ประเด็นที่ 25 ความรู้ และคำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายครอบครัวและกฎหมายทรัพย์สินมรดก ($\bar{X} = 1.56$) ประเด็นที่ 24 ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายที่ดิน ($\bar{X} = 1.53$) และประเด็นที่ 29 ความรู้และคำปรึกษา เกี่ยวกับกฎหมายป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ ($\bar{X} = 1.50$) ตามลำดับ

ตัวแทนจากภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน ได้ข้อคิดเห็นความต้องการของ องค์กรภาคเอกชนในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการเมืองการปกครอง บริหารรัฐกิจ และ กฎหมาย ดังนี้

“สถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกควรออกแบบหลักสูตรของคณะรัฐศาสตร์และ นิติศาสตร์ที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการ สามารถตอบโจทย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความน่าเชื่อถือในหลักสูตร เพื่อที่จะกลายเป็นโอกาสของการสร้างการบริการที่ตอบสนองต่อ ภาคเอกชน” (พีระพงษ์ สุนทรวิภาต, ตัวแทนจากภาคเอกชน, สัมภาษณ์, 5 กรกฎาคม 2560)

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่ม

ตัวแทนจากภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน และผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการขององค์กรต่าง ๆ ในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้านการเมืองการปกครอง บริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ดังนี้

“วิชาการต้องเดินนำชุมชน” มหาวิทยาลัยควรเป็นตัวแทนทางด้านวิชาการ ควรศึกษาวิจัยในประเด็นที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน เช่น ปัญหาขยะ น้ำเสีย เนื่องจากการที่หน่วยงานภาครัฐหรือท้องถิ่นจะเสนองบประมาณเพื่อจัดทำโครงการใด ๆ จะต้องมียุทธศาสตร์ทางด้านงานวิจัยจากภาควิชาการมาแนบร่วมด้วย” (เฟ่ง บัวหอม, ตัวแทนจากภาครัฐ, สัมภาษณ์, 26 มิถุนายน 2560)

“การจัดทำโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม จำเป็นจะต้องได้รับความร่วมมือจาก 4 ฝ่าย คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาควิชาการ ทั้งนี้ปัจจุบันยังขาดด้านภาควิชาการอยู่ ซึ่งควรจะแก้ไขปัญหานี้” (ผู้ตอบแบบสอบถาม, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2560)

“การให้ความรู้และการพัฒนานั้นไม่จำเป็นต้องทำในทุก ๆ หน่วยงาน ควรดูจากบริบทของแต่ละหน่วยงานว่ามีความพร้อมหรือความถนัดในด้านใด จึงควรลงไปให้ความรู้แก่หน่วยงานนั้น เช่น บางหน่วยงานสามารถบริหารจัดการปัญหาขยะได้ดี ก็ควรส่งเสริมพัฒนาต่อ และนำขยะของพื้นที่ใกล้เคียงไปกำจัดด้วย โดยหน่วยงานใกล้เคียงนั้น ๆ ก็จัดเตรียมงบประมาณต่อค่าใช้จ่ายดังกล่าวไว้” (ผู้ตอบแบบสอบถาม, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2560)

“ทางคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ควรจะมีการติดต่อศิษย์เก่าที่มีความรู้ความสามารถอยู่มากมาย ควรจะเชิญเข้ามาเพื่อให้เป็นเครือข่ายและให้เกิดการถ่ายทอดความรู้จากประสบการณ์ของศิษย์เก่าเหล่านั้น พร้อมกับเพิ่มเติมในเรื่องวิชาการ แนวคิด และทฤษฎีจากอาจารย์ภายในคณะฯ อันจะทำให้เกิดศูนย์การเรียนรู้และการบริการวิชาการที่สามารถตอบสนองความต้องการภาคภาคส่วนต่าง ๆ ในภาคตะวันออกได้” (ผู้ตอบแบบสอบถาม, สัมภาษณ์, 9 กุมภาพันธ์ 2560)

“คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ควรมีการให้บริการวิชาการด้านการเขียนทางวิชาการ หรือมีการพัฒนาหลักสูตรคู่ขนาน (การอบรมระยะสั้นของรายวิชา) ที่สามารถเก็บหน่วยกิตเพื่อไปเทียบโอนเมื่อต้องการศึกษาต่อได้ หรือควรมีการพัฒนางานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ” (พีระพงษ์ สุนทรวิภาต, ตัวแทนจากภาคเอกชน, สัมภาษณ์, 5 กรกฎาคม 2560)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การนำเสนอผลการศึกษาวิจัย เรื่อง “ความต้องการรับบริการทางวิชาการทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรทางชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก” สามารถนำเสนอตามหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาวิจัย เรื่อง “ความต้องการรับบริการทางวิชาการทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรทางชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก
2. เพื่อศึกษาประเด็นความต้องการรับบริการทางวิชาการทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก
3. เพื่อศึกษารูปแบบ ลักษณะ และแนวทางการให้บริการทางวิชาการของคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ข้อค้นพบข้อที่ 1 ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

ตารางที่ 24 สรุปสภาพปัญหาทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก

สภาพปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา (ค่าเฉลี่ย)			รวม
	ภาครัฐ	ภาคประชาสังคม	ภาคเอกชน	
ด้านการเมืองการปกครอง	มีน้อย (1.32)	มีปานกลาง (1.75)	มีน้อย (1.18)	มีน้อย (1.42)
ด้านบริหารรัฐกิจ	มีน้อย (1.45)	มีปานกลาง (1.68)	มีน้อย (1.24)	มีน้อย (1.46)
ด้านกฎหมาย	มีน้อย (1.41)	มีปานกลาง (1.79)	มีน้อย (0.99)	มีน้อย (1.40)
รวม	มีน้อย (1.39)	มีปานกลาง (1.74)	มีน้อย (1.14)	มีน้อย (1.42)

จากตารางที่ 23 สรุปสภาพปัญหาทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก พบว่า โดยภาพรวมองค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกมีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.42$)

และเมื่อเรียงตามลำดับรายประเภทองค์กร โดยภาพรวมพบว่า ภาคประชาสังคม มีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.74$) มาเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลง คือ ภาครัฐ และภาคเอกชน มีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.39 และ 1.14 ตามลำดับ

และเมื่อเรียงตามรายด้าน โดยภาพรวมพบว่า ด้านการเมืองการปกครอง ด้านบริหารรัฐกิจ และด้านกฎหมาย มีระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.42, 1.46 และ 1.40 ตามลำดับ

ข้อค้นพบข้อที่ 2 ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 สามารถสรุปได้ว่า

ตารางที่ 25 สรุปความต้องการรับบริการวิชาการด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก

ความต้องการบริการ วิชาการ	ระดับความต้องการ (ค่าเฉลี่ย)			รวม
	ภาครัฐ	ภาคประชาสังคม	ภาคเอกชน	
ด้านการเมืองการปกครอง	มีปานกลาง (1.79)	มีปานกลาง (2.09)	มีน้อย (1.38)	มีปานกลาง (1.75)
ด้านบริหารรัฐกิจ	มีปานกลาง (1.87)	มีปานกลาง (1.66)	มีปานกลาง (1.66)	มีปานกลาง (1.73)
ด้านกฎหมาย	มีปานกลาง (1.84)	มีปานกลาง (2.23)	มีปานกลาง (1.66)	มีปานกลาง (1.88)
รวม	มีปานกลาง (1.82)	มีปานกลาง (1.99)	มีปานกลาง (1.56)	มีปานกลาง (1.79)

จากตารางที่ 25 สรุปความต้องการรับบริการวิชาการด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก พบว่า โดยภาพรวมองค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกมีระดับความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.79$)

และเมื่อเรียงตามลำดับรายประเภทองค์กร โดยภาพรวมพบว่า ภาคประชาสังคม ภาครัฐ และภาคเอกชน มีความต้องการรับบริการวิชาการจากคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.99, 1.82 และ 1.56 ตามลำดับ

และเมื่อเรียงตามรายด้าน โดยภาพรวมพบว่า ด้านการเมืองการปกครอง ด้านบริหารรัฐกิจ และด้านกฎหมาย มีความต้องการรับบริการวิชาการจากคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.75, 1.73 และ 1.88 ตามลำดับ

ข้อค้นพบข้อที่ 3 ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 สามารถสรุปได้ว่า รูปแบบการรับบริการวิชาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก มีรูปแบบการรับบริการที่เหมาะสมอยู่ 5 อันดับ คือ (1) การให้บริการแนะนำช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน (2) การให้บริการจัดการฝึกอบรมในระยะสั้น (3) การให้บริการจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ (4) การให้บริการจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และ (5) การให้บริการเป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัย

โดยมีแนวทางในการจัดรูปแบบการบริการวิชาการในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ภาครัฐ ประเด็นที่เหมาะสม ได้แก่ (1) ความรู้เกี่ยวกับขอบเขต/ภารกิจ/บทบาท/อำนาจ/หน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับองค์กรต่าง ๆ ภายในพื้นที่ (2) ความรู้เกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น (3) ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น (4) ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานหรือเทคนิคการจัดการสมัยใหม่ภายในองค์กร (5) ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการเงิน การบัญชี การคลัง และงานพัสดุ (6) ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลหรือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (7) ความรู้เกี่ยวกับการสร้างและการบังคับใช้กฎหมาย/กฎระเบียบ/ข้อบังคับ (8) ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายที่ดิน และ (9) ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

2. ภาคประชาสังคม ประเด็นที่เหมาะสม ได้แก่ (1) ความรู้เกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น (2) ความรู้เกี่ยวกับขอบเขต/ภารกิจ/บทบาท/อำนาจ/หน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับองค์กรต่าง ๆ ภายในพื้นที่ (3) ความรู้เกี่ยวกับการจัดการ/ป้องกันความขัดแย้งและการระงับข้อพิพาทโดยสันติ (4) ความรู้เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน (5) ความรู้เกี่ยวกับการตลาดและการประชาสัมพันธ์ (6) ความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลรวมถึงคุณธรรมและจริยธรรมภายในองค์กร (7) ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับความไม่เป็นธรรมจากการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ รวมถึงการเสนอแนะช่องทางหรือกระบวนการในการร้องเรียน (8) ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ และ (9) ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับแนวทางป้องกันตนเองจากการถูกเอารัดเอาเปรียบจากการทำสัญญาต่าง ๆ

3. ภาคเอกชน ประเด็นที่เหมาะสม ได้แก่ (1) ความรู้เกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย (2) ความรู้เกี่ยวกับการจัดการ/ป้องกันความขัดแย้งและการระงับข้อพิพาทโดยสันติ (3) ความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรต่าง ๆ (4) ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลหรือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (5) ความรู้เกี่ยวกับการคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรมจัดการเปลี่ยนแปลง (6) ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ (7) ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองแรงงานและกฎหมายประกันสังคม (8) ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับการเสียภาษีอากร และ (9) ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายพื้นฐานสำหรับบุคคลทั่วไป

การอภิปรายผลการศึกษา

แนวคิดด้านการบริการวิชาการของสถาบันการศึกษานั้นมีความจำเป็นต้องทำการสำรวจความต้องการของชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือศึกษาความต่อเนื่องของโครงการเดิม เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ประกอบการ กำหนดนโยบาย ทิศทาง เพื่อนำไปจัดทำแผนบริหารวิชาการ และข้อเสนอโครงการประจำปี โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จและเป้าหมายร่วมกันกับชุมชน ตลอดจนเป้าหมายการเรียนรู้และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยกระบวนการสำรวจความต้องการในการบริการวิชาการแก่สังคม ของสถาบันศึกษาควรมีการวางแผนแนวทางในการดำเนินการไว้ 3 แนวทาง ดังนี้ แนวทางที่ 1 หน่วยงานจัดทำโครงการสำรวจความต้องการของชุมชน แนวทางที่ 2 ชุมชน/องค์กร/หน่วยงาน ผู้รับบริการแจ้งความต้องการมายังหน่วยงาน และแนวทางที่ 3 หน่วยงานศึกษาความต่อเนื่องของโครงการเดิม ซึ่งมีความสอดคล้องกับการวิจัย “ความต้องการรับบริการทางวิชาการทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรทางชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก” ที่มีการศึกษาถึงสภาพปัญหา และความต้องการรับบริการวิชาการของ 3 ภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม และมีการศึกษาต่อเนื่องมาเพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง

ส่วนในเรื่องของแนวทางการให้บริการแก่สังคม พบว่า จากการศึกษาเรื่อง “สภาพปัญหาและความต้องการรับบริการวิชาการทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก” เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคม ตามแนวความคิดของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2541, หน้า 94 – 99) ที่ว่า “สถาบันศึกษาควรที่จะต้องเป็นแกนหลักในการสร้างสรรค์และพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้เจริญก้าวหน้า จึงต้องทำหน้าที่ในการสำรวจวิจัยและวิเคราะห์ปัญหาท้องถิ่นหรือสังคม และเมื่อได้บทสรุปจากผลการวิจัยแล้วจึงนำมาร่างเป็นแผนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น...” โดยทางคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จัดให้มีการสำรวจวิจัยสภาพปัญหาและความต้องการรับบริการวิชาการทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อเป็นการศึกษาสภาพปัญหาท้องถิ่นและความต้องการรับบริการวิชาการของภาคต่าง ๆ ก่อนให้บริการวิชาการแก่หน่วยงาน ชุมชน และสังคม อันจะทำให้สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีคุณภาพและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

จากการนี้แล้วยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารั้งนี้ คือ งานของจากรุวรรณ มียิ้ม และเบญจนาฏ ดวงจิโน (2550) ศึกษาเรื่อง “ความต้องการบริการวิชาการด้านฝึกอบรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจระดับความต้องการฝึกอบรมและจัดลำดับความต้องการฝึกอบรมของประชาชนทั่วไปและเจ้าหน้าที่ราชการในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) ศึกษารูปแบบและลักษณะความต้องการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ราชการในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับความต้องการด้านการฝึกอบรมของประชาชนทั่วไปมีความต้องการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุขภาพอนามัย ด้านการเมืองการปกครอง ด้านธุรกิจการเกษตร ด้านอาชีพ ด้านวัฒนธรรมและด้านเกษตรกรรม ตามลำดับ สำหรับเจ้าหน้าที่ราชการต้องการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารมากที่สุด รองลงมาคือด้านการพัฒนาความรู้ และทักษะตนเอง ด้านการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ ด้านการบริหารจัดการในองค์กร ด้านเศรษฐกิจ

การเมือง ด้านการพัฒนาคุณภาพงานและการมีส่วนร่วมตามลำดับ 2. รูปแบบและลักษณะความต้องการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ราชการในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ต้องการให้จัดฝึกอบรมระยะสั้น ๆ เน้นหัวข้อเรื่องเป็นรายโครงการ โดยฝึกอบรมในเวลาราชการ และใช้สถานที่ฝึกอบรมเป็นโรงแรมนอกพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 3. ประชาชนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต้องการฝึกอบรมในสถานที่ใกล้บ้านในหมู่บ้าน ตำบลหรืออำเภอ เป็นการฝึกอบรมระยะสั้น ๆ ใช้เวลา 1-2 วัน

ซึ่งผลการศึกษามีความแตกต่างกับงานวิจัย เรื่อง สภาพปัญหาและความต้องการรับบริการวิชาการทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ดังนี้ 1) ภาครัฐ มีความต้องการรับบริการวิชาการด้านความรู้เกี่ยวกับขอบเขต/ภารกิจ/บทบาท/อำนาจ/หน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับองค์กรต่าง ๆ ภายในพื้นที่ (2) ความรู้เกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น ส่วนภาคประชาสังคม มีความต้องการรับบริการวิชาการด้านความรู้เกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น และความรู้เกี่ยวกับขอบเขต/ภารกิจ/บทบาท/อำนาจ/หน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับองค์กรต่าง ๆ ภายในพื้นที่ ส่วนรูปแบบการรับบริการที่เหมาะสมมีความใกล้เคียงกัน คือ การให้บริการแนะนำช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน และการให้บริการจัดการฝึกอบรมในระยะสั้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีข้อเสนอแนะที่เป็นนัยยะในเชิงนโยบายต่อคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในสถานการณ์ความต้องการรับบริการวิชาการที่สำคัญดังนี้

1. จากการเก็บข้อมูลพบว่าหลายภาคส่วนยังไม่ได้มีความต้องการรับบริการวิชาการจากทางคณะฯ ในระดับมาก เนื่องจากส่วนใหญ่มองว่าด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย เป็นเรื่องที่ห่างไกลจากเรื่องคุณภาพชีวิต ดังนั้นจึงเป็นบทบาทหนึ่งของคณะฯ ที่เป็นสถาบันการศึกษาหลักของภูมิภาคที่จะนำเสนอและเชื่อมโยงให้เห็นว่าด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย เป็นตัวแปรสำคัญที่จะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตได้

2. ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าในแต่ละบริบทของพื้นที่และบริบทของภาคส่วนงานยังมีปัญหาและความต้องการรับบริการวิชาการที่แตกต่างกัน แม้ว่าจะอยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกที่ใกล้เคียงกันก็ตาม ดังนั้นคณะฯ จึงควรพิจารณาถึงประเด็นที่แต่ละภาคส่วนมีความต้องการอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการดำเนินการวิจัย เรื่อง “ความต้องการรับบริการทางวิชาการทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรทางชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก” เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าประเด็นที่ควรมีการดำเนินการวิจัยหลังจากนี้ คือ

1. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรเพิ่มเติมการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ด้วย เนื่องจากจะทำให้ได้ทราบถึงประวัติศาสตร์ของแต่ละบริบท ซึ่งจะช่วยให้สะท้อนถึงปัญหาและความต้องการของแต่ละภาคส่วนได้อย่างแท้จริง เช่น กรณีปัญหาที่ดินทำกินบางชุมชนที่ถูกประกาศเป็นที่ราชพัสดุ

2. ประเด็นปัญหาวิจัยที่สำคัญของจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก คือ ปัญหาที่ดินทำกิน กระบวนการต่อสู้ทางกฎหมายของภาคประชาชน ขบวนการภาคประชาสังคม ความสำเร็จในการจัดการตนเองของภาคประชาชน แรงงานข้ามชาติ และนโยบายของรัฐที่ส่งผลต่อภาคส่วนต่าง ๆ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์. (2560). *ยุทธศาสตร์คณะฯ*. สืบค้นจาก <http://www.polsci-law.buu.ac.th/>, วันที่สืบค้น 20 ธันวาคม 2560.
- จุไร จงประดิษฐ์นันท์. (2544). *ทิศทางการดำเนินงานของหน่วยงานการศึกษาต่อเนื่องในมหาวิทยาลัยของรัฐ*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชริดา มโนพฤกษ์. (2554). *การศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริการวิชาการสู่สังคมของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2517). *ภารกิจของมหาวิทยาลัยที่สังคมไทยมุ่งหวัง*. วันที่ 14-17 ธันวาคม พ.ศ. 2517. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธงชัย ปกัสนาทร. (2517). *ภารกิจของมหาวิทยาลัยที่สังคมมุ่งหวัง*. โครงการพัฒนามหาวิทยาลัย ทบวงมหาวิทยาลัย. เอกสารอัดสำเนา.
- ปฐม นิคมนานนท์ (2525). *การจัดการนอกระบบโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พะยอม แก้วกำเนิด. (2528). *บทบาทของครูกับความต้องการของหลักสูตร*. ม.ป.ท.
- สายหยุด จำปาทอง. (2529). *แนวคิดในการพัฒนาวิทยาลัยครู*. ม.ป.ท.
- สุภรณ์ ศรีพล. (2526). *บทบาทของมหาวิทยาลัยในการให้บริการแก่สังคม*. เอกสารประกอบการสัมมนาการบริหารงานมหาวิทยาลัยในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุรพงษ์ จรัสโรจนกุล และคณะ. (2552). *การวิจัยและพัฒนาการบริการวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์*. ทูลอดหนุนการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ประจำปี พ.ศ. 2551.
- ไพฑูรย์ พงศบุตร. (2517). *ภารกิจของมหาวิทยาลัยด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม*. รายงานการสัมมนา ภารกิจของมหาวิทยาลัยที่สังคมไทยมุ่งหวัง. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2554). *คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับอุดมศึกษา ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน 2554)*. ม.ป.ท.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2548). *การประเมินโครงการ แนวคิดและแนวปฏิบัติ พิมพ์ครั้งที่ 4*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สากร จริยวิทยานนท์. (2524). *การบริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- อมร รักษาสัตย์. (2512). *สถาบันอุดมศึกษากับการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2541). มหาวิทยาลัยที่ทางแยก : จุดประกายวิสัยทัศน์อุดมศึกษาไทยในอนาคต. กรุงเทพฯ: ชัคเชส มีเดีย.
- วิจิตร อวาท. (2517). การกิจของมหาวิทยาลัยด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม. ในภารกิจของมหาวิทยาลัยที่สังคมมุ่งหวัง. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.
- สุทิน ประเสริฐสุนทร. (2527). วิเคราะห์โครงการบริการวิชาการแก่สังคมของสถาบันอุดมศึกษา: กรณีศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประพิศ โบราณมูล. (2547). ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริการวิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏา.
- คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. (2549). หลักการ แนวทาง และรูปแบบ การบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- จรรุวรรณ มียิ้ม และเบญจนาฏ ดวงจิโน. (2550). ความต้องการบริการวิชาการด้านฝึกอบรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์. (2559). วิธีวิทยาการวิจัยทางสังคมศาสตร์. จันทบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรำไพพรรณี.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

เฟ่ง บัวหอม, ตัวแทนจากภาครัฐ, สัมภาษณ์, 26 มิถุนายน 2560.

พระพงษ์ สุนทรวิภาต, ตัวแทนจากภาคเอกชน, สัมภาษณ์, 5 กรกฎาคม 2560.

ปาลธิดา ไชยเสวนา, ตัวแทนจากภาคประชาสังคม, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2560.

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

สภาพปัญหาและความต้องการรับบริการวิชาการทางด้านการเมืองการปกครอง
การบริหารรัฐกิจ และกฎหมาย ขององค์กรในจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการรับบริการวิชาการทางด้านการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และกฎหมายขององค์กรต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก เพื่อนำข้อมูลที่ได้ใช้เป็นแนวทางในการเสนอต่อผู้บริหารคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา อันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการให้บริการวิชาการที่สอดคล้องกับความต้องการขององค์กรต่าง ๆ ต่อไป

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง [] หน้าตัวเลือกหรือกรอกรายละเอียดเป็นข้อความหรือตัวเลขที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. ชื่อองค์กร/หน่วยงาน:
2. ลักษณะองค์กร/ หน่วยงาน: [] ภาครัฐ
[] ภาคประชาสังคม/ภาคพลเมือง
[] ภาคธุรกิจ/ภาคเอกชน
3. จังหวัด: [] จังหวัดชลบุรี (โปรดระบุอำเภอ:)
[] จังหวัดระยอง (โปรดระบุอำเภอ:)
[] จังหวัดจันทบุรี (โปรดระบุอำเภอ:)
[] จังหวัดตราด (โปรดระบุอำเภอ:)

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านความต้องการรับบริการวิชาการ

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง [] หน้าตัวเลือกหรือกรอกรายละเอียดเป็นข้อความหรือตัวเลขที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

4. องค์กร/หน่วยงานของท่านมีความต้องการรับบริการวิชาการจากทางคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพาหรือไม่
[] ต้องการ (โปรดตอบต่อไปตั้งแต่ข้อ 5 เป็นต้นไป)
[] ไม่ต้องการ (โปรดระบุเหตุผล:)
5. องค์กร/หน่วยงานของท่านมีความต้องการรับบริการวิชาการทางด้านใดมากที่สุด (กรุณาเลือกตอบเพียงข้อเดียว)
[] ด้านการเมืองการปกครอง
[] ด้านการบริหารรัฐกิจ
[] ด้านกฎหมาย

6. ท่านคิดว่าลักษณะการบริการวิชาการรูปแบบใด เหมาะสมกับองค์กร/หน่วยงานของท่านมากที่สุด (โปรดเรียงลำดับ 1, 2 และ 3)

- [.....] การให้บริการเป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัย
- [.....] การให้บริการแนะนำช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน
- [.....] การให้บริการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อและสิ่งพิมพ์
- [.....] การให้บริการจัดนิทรรศการและการแสดงทางวิชาการ
- [.....] การให้บริการจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ
- [.....] การให้บริการจัดการฝึกอบรมในระยะสั้น
- [.....] การให้บริการจัดการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง (ระยะยาว)
- [.....] การให้บริการจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
- [.....] การให้บริการการจัดอบรมในรูปแบบกิจกรรมเสริมประสบการณ์
- [.....] การให้บริการในรูปแบบอื่น ๆ (โปรดระบุ:)

ตอนที่ 3 หน่วยงาน/ชุมชนของท่านกำลังเผชิญปัญหาต่อไปนี้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด?

คำชี้แจง: กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริงของท่าน

ประเด็น	ระดับความรุนแรงของปัญหา			
	ไม่มี	มี		
		น้อย	ปานกลาง	มาก
ด้านการเมืองการปกครอง				
1. ความแตกแยกและความขัดแย้งภายในองค์กรหรือท้องถิ่นของท่านที่เป็นผลมาจากการเลือกตั้ง				
2. ปัญหาในด้านความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างภาครัฐ/ภาคประชาสังคม/ภาคเอกชน				
3. ปัญหาความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานภาครัฐ/ภาคประชาสังคม/ภาคเอกชน				
4. ปัญหาบุคลากรในองค์กรยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิขั้นฐานตามระบอบประชาธิปไตย				
5. ปัญหาบุคลากรในองค์กรยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการกระจายอำนาจของรัฐและอำนาจหน้าที่ขององค์กรรัฐต่าง ๆ				
6. ปัญหาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่สามารถที่จะตอบสนองต่อความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง				
7. ปัญหาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ (ภาคประชาสังคม/ภาคเอกชน) ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น				
8. ปัญหานักการเมืองท้องถิ่นยังขาดความรู้ความเข้าใจในเจตนารมณ์ของการปกครองท้องถิ่น				
9. ปัญหาภาคประชาสังคม/ภาคพลเมืองยังไม่มีคามเข้มแข็ง/พลังเท่าที่ควร				

ประเด็น	สภาพปัญหา			
	ไม่มี	มี		
		น้อย	ปานกลาง	มาก
ด้านการบริหารรัฐกิจ				
10. ปัญหาการประสานงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน				
11. ปัญหาด้านการบริหารงานบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพภายในองค์กร				
12. ปัญหาด้านการบริการงานการเงินและงานพัสดุให้เกิดประสิทธิภาพภายในองค์กร				
13. ปัญหาด้านการตลาดหรือการประชาสัมพันธ์ให้เกิดประสิทธิภาพ				
14. ปัญหาการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรภายในองค์กร				
15. ปัญหาด้านความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ				
16. ปัญหาด้านการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ภายในองค์กร				
17. ปัญหาด้านการกำหนดนโยบายที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น				
18. ปัญหาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในองค์กร				
ด้านกฎหมาย				
19. ปัญหาในการกำหนดกฎระเบียบหรือข้อบังคับต่าง ๆ ภายในองค์กร				
20. ปัญหาในเรื่องความรู้ความเข้าใจในกฎหมายพื้นฐานสำหรับบุคคลทั่วไป				
21. ปัญหาในเรื่องสัญญาซื้อขาย/ขายฝาก/เช่าทรัพย์สิน/กู้ยืมเงิน/ค้ำประกัน/จำนำ/จำนอง				
22. ปัญหาในเรื่องการถูกเอาเปรียบจากการทำสัญญา				
23. ปัญหาในเรื่องความไม่เป็นธรรมจากการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ				
24. ปัญหาในเรื่องที่ดินที่ใช้ในการทำประโยชน์				
25. ปัญหาในเรื่องกฎหมายครอบครัว (การหมั้น/การสมรส/การหย่าร้าง/การแบ่งทรัพย์สิน) รวมถึงการแบ่งทรัพย์สินมรดก				
26. ปัญหาในเรื่องการเสียภาษีอากร				
27. ปัญหาในเรื่องความไม่เป็นธรรมในการคุ้มครองแรงงานตามกฎหมายประกันสังคม				
28. ปัญหาในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม (ขยะ/สิ่งปฏิกูล/ของเสีย/มลพิษ)				
29. ปัญหาในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้หรือทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่				

ตอนที่ 4 หน่วยงานของท่านต้องการหัวข้อการอบรมต่อไปนี้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด?

คำชี้แจง: กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริงของท่าน

ประเด็น	ระดับความต้องการ			
	ไม่ ต้องการ	ต้องการ		
		น้อย	ปาน กลาง	มาก
ด้านการเมืองการปกครอง				
1. ความรู้เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข				
2. ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง				
3. ความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรต่าง ๆ				
4. ความรู้เกี่ยวกับการจัดการ/ป้องกันความขัดแย้งและการระงับข้อพิพาทโดยสันติ				
5. ความรู้เกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย				
6. ความรู้เกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น				
7. ความรู้เกี่ยวกับขอบเขต/ภารกิจ/บทบาท/อำนาจ/หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับองค์กรต่าง ๆ ภายในพื้นที่				
8. ความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรต่าง ๆ ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น				
9. ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการและแนวทางในการเป็นองค์กรที่เข้มแข็งของภาคประชาชน/ภาคพลเมือง				
ด้านการบริหารรัฐกิจ				
10. ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานหรือเทคนิคการจัดการสมัยใหม่ภายในองค์กร				
11. ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลหรือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์				
12. ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการเงิน การบัญชี การคลัง และงานพัสดุ				
13. ความรู้เกี่ยวกับการตลาดและการประชาสัมพันธ์				
14. ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ				
15. ความรู้เกี่ยวกับการคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรมการจัดการเปลี่ยนแปลง				
16. ความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล รวมถึงคุณธรรมและจริยธรรมภายในองค์กร				
17. ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายขององค์กรหรือการจัดการนโยบายสาธารณะในด้านต่าง ๆ				
18. ความรู้เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน				

ประเด็น	ระดับความต้องการ			
	ไม่ ต้องการ	ต้องการ		
		น้อย	ปาน กลาง	มาก
ด้านกฎหมาย				
19. ความรู้เกี่ยวกับการสร้างและการบังคับใช้กฎหมาย/กฎระเบียบ/ข้อบังคับ				
20. ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายพื้นฐานสำหรับบุคคลทั่วไป				
21. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับสัญญาต่าง ๆ เช่น สัญญาซื้อขาย ขายฝาก เช่า ทรัพย์สิน กู้ยืมเงิน ค่าประกัน การจำนอง การจำนำ เป็นต้น				
22. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับแนวทางป้องกันตนเองจากการถูกเอารัดเอา เปรียบจากการทำสัญญาต่าง ๆ				
23. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับความไม่เป็นธรรมจากการใช้อำนาจหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่รัฐ รวมถึงการเสนอแนะช่องทางหรือกระบวนการในการร้องเรียน				
24. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายที่ดิน				
25. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายครอบครัวและกฎหมายทรัพย์สินมรดก				
26. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับการเสียภาษีอากร				
27. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองแรงงานและกฎหมาย ประกันสังคม				
28. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม				
29. ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ				

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง: ท่านมีความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการขององค์กร/หน่วยงาน
ของท่านเพิ่มเติมหรือไม่ อย่างไร (โปรดบรรยายละเอียด)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งในความร่วมมือของท่าน